

“Fotoğrafın Öyküsünü Yazmak”

Sanat Etkinliği Öyküleri

Gece Telaşı

Ali Balıkçioğlu

İšten koşar adımlarla çıkıp bir an evvel İzban durağına yetişmeye çalıştığında serin ve bulutlu bir İzmir sonbaharıydı. Tıpkı Türkiye sınırını geçmeye çalıştıkları gece gibi görünüyordu gökyüzü. Bulutların kenarlarını aydınlatan bir dolunay vardı havada. Nemli maskesinin müsaade ettiği kadarıyla biraz toprak kokusu alıyordu, belli ki bir yerlere yağmur yağmıştı. İsimler hep mi kaderlerimize yön verir, diye düşündü hastaneye yatırılan kızı Sariye'ye yetişmeye çalışırken. Sariye bulutlu, toprak kokan bir sonbahar gecesi dünyaya gelmişti, henüz iç savaş çıkmamıştı, sakin, sessiz ve huzurlu bir hayatları vardı. O yüzden ismini Sariye koymuşlardı. Gece yağmur yağdıran bulut anlamına geliyordu Sariye. İç savaşın pençesindeki Suriye'yi terk ettikleri gece yine aynı bulutlu, toprak kokan bir geceydi ve şimdi Sariye hastanede yatarken aynı gökyüzü, aynı gece. Bu nasıl bir rastlantıydı böyle, hep mi koşturmak zorundaydı Amir bu bulutlu gecelerde? Telefonuna aldığı kısa mesajdan sonra nasıl göründüğünü düşünecek hali kalmamıştı. Gömleđine yapışmış renk renk iplikleri kendi hallerine bırakıp asıl derdine düştü, bir an önce çıkıp hastaneye yetişmeliydi ama nasıl?

İşyerindeki arkadaşları ile anlaşabildiği kadarıyla İnkılap durağında İzban'a binmesi gerektiğini öğrenmişti. Daha sonra Hilal durağında aktarma yapacak ve Konak durağında inip tramvaya binecekti. Tekstil atölyesindeki iş arkadaşları işaret dilini bilmiyorlardı bu yüzden yazılı anlaşıyorlardı Amir ile. Anlaşılması daha kolay olduğundan raylı sistemi tarif etmişler, Amir'in eline durakların yazılı olduğü bir kağıt tutuşturmuşlardı. İşitme engeli hayat mücadelesine engel değildi, hele ki Sariyesi'ne ulaşmaya asla. Sariye bir evlattan fazlasıydı. Babasının bu yabancı ülkede dili ve kulağı olmuştu, Onun sayesinde iletişim kurabiliyor, en basit ihtiyaçlarını dahi kızı sayesinde gideriyordu Amir. Şimdi ise Sariye hastanede, Amir ise bilmediği yollarda şu Covid denen illetin sebep olduğü sokağa çıkma yasağına yakalanmadan kızına yetişmeye çalışıyordu. Sokağa çıkma yasağı başladığında hala hastaneye yetişememiş olursa nasıl izah edecekti kendini, nasıl derdini anlatacaktı polislere. Hem mülteci, hem dilsiz. Bir kağıda yazıp verse onu anlarlar mı, ona inanırlar mı?

Tüm bunları düşünüp soğuk soğuk terlerken metronun kırmızı kayan yazılarında Konak yazdığını görüp trenden indiğinde sıcak nemli bir buhar yüzünü, insanların telaşlı tempoları da omuzlarını yalayıp geçti Amir'in. Herkesin bir hikayesi, bir derdi, yetişeceği bir yerler vardı belli ki, kendisininki yetmezmiş gibi bir de insanların derdine mi düşecekti yani şimdi. Yine de düşünmeden duramadı, neden bu kadar telaşlı bu insanlar? Hepsi mi yabancı bir ülkede dilsiz, parasız, yol-iz bilmeden üstelik sokağa çıkma yasağına bu kadar az kalmış iken hasta kızına yetişmeye çalışıyor? Telaşlı olmak şu an ona ait bir durum olmalıydı. Bu Amir'in hakkıydı. Kötü de olsa bari şu dünyada ona ait bir şey olsundu. Neyi var neyi yoksa yaşamak için terk ettiği memleketinde kalmıştı. Evi, anıları, arabası, terzi dükkani, hala karısı Afan'ın rüyalarına giren öylece bırakıp geldikleri tavukları. Sahi Afan'ın adı da mı kaderini yaşıyordu? Göç ettikleri günden beri bitmemişti kadının iç sıkıntıları. Hele Türkiye'ye geldikleri ilk yıllar. Şanlıurfa'da akrabalarının yanında rahat edebileceklerini düşünürken, bir vakitten sonra istenmediklerini hissettikleri gün. Gerçi bu iç sıkıntısı sadece Afan'ın değildi, ailecek yaşamışlardı. Akrabaları da haklıydı, nereye kadar işsiz güçsüz yük olabilirlerdi insanlara. İş aramak, hayatta kalmak şarttı. Kendilerinden önce göç eden komşularının İzmir'de olması onları bu şehre çekmiş, güzel yerlerini göremeseler de nihayet kurdukları düzen nedeniyle bu şehirden ayrılmak istememişlerdi. Afan için ise içinin sıkılması nefes almak gibi bir rutin haline gelmiş, geçim derdi, Sariye'nin eğitimi, sağlık sorunları, tek katlı, yarım yamalak boyalı, mavi bahçe kapılı evlerinin mütevazı bahçesinde kalan tavukları, akıbetini bilmedikleri ana babası iç sıkıntısına hep malzeme olmuştu. Amir ise sessizdi, tabiatı gereği de mecburen sessizdi. Bu adamın bu kadar duyguyu içine yükleyip ardından haykırmaya hakkı yok muydu? Bırakın bari telaş sadece onun olsundu, bunu en çok o hak etmişti ve en çok da o alışkındı.

Metrodan dışarı çıktığında toprak kokusuna biraz da iyot karıştığını hissetti Amir. Bayat gevrekler günün bittiğine dair kokuları da burunlara sunuyordu. İzmir'e henüz yeni taşınmış olsalar da bu kokulara alışmış ve hatta benimsemişti. Memleketinde mağruk ne ise İzmir'de de Gevrek oydu. Şekil olarak çok benzemiyorlardı ama insanlar tarafından seviliyor ve simge olarak görülüyorlardı. İyot kokusu ise bu zamana kadar hiç duymadığı bir kokuydu. Özgürlüğün bir kokusu olsa herhalde bu iyot kokusu olurdu. Hoş gerçi özgürler miydi? Geçici koruma kimlikleri onlara her an hoşça kal, der gibiydi. Ne kadar geçiciydi, ne zamana kadar geçiciydi, geçtiğinde ne olacaktı? Yine de özgürlük, yeniden doğuş ve günü bitiren kokular burnundaydı. Bu kokular anlık olarak onu sakinleştirse de kartpostallarda gördüğü, gece rengarenk ışıklarla süslü bir vitrinde en güzel köşeyi kapmış bir gelinlik gibi geceyi yurtan kulede saatin sokağa çıkma yasağına dair uyarı akrebini fark edip irkildi. Tramvaya binip bir an evvel iş arkadaşlarının

adını yazdığı durakta inerek Behçet Uz Hastanesi'ne varmalıydı. Bu hastanenin adını Suriyeli diğer ailelerden çok duymuştu. Girişinde Arapça yönergeler bulunduğunu çünkü hasta çocukların birçoğunun Suriyeli olduğunu biliyordu. Nasıl hasta olmasınlardı Allah aşkına, üç kuruş para ile ev mi ısınacaktı, karın mı doyacaktı? Daha önceleri psikolojik şiddet de vardı üstelik. İnsanlar çoğunlukla hakir görüyor, ülkesini kaderine terk etmiş bencil insanlar olarak yargılıyordu. O zamanlar silah tutmayan elleri ile bombalanmış evlerin, dükkanların arasında iken kaçıktan başka çareleri olmadığını bilmiyor, düşünemiyorlardı. Mültecileri bir tehdit olarak görüyor topluma karışmalarına karşı çıkıyorlardı. Çok şükür ki bugünler geride kalmış, belediye ve bazı sivil toplum kuruluşlarından gördükleri destek ile daha iyi duruma gelmişlerdi. İşte Behçet Uz Çocuk Hastanesi de bunun kanıtıydı. Sağlık hizmetlerinden yararlanabiliyor olmak nimetti. Keşke Sariye'nin buna hiç ihtiyacı olmasaydı tabi.

Tramvayda yine hal ve hareketleri hep telaşlı olduklarını yansıtan insanlar vardı, metrodaki insanlardan tek farkları silüetleriydi. Bir tek kablosuz kulaklıklarıyla herkese dinletmek istercesine son ses müzik dinleyen gençler durağan görünüyordu. Dinledikleri müzik çok hareketli ama kendileri de bir o kadar sakin, dingin, durağan. Keşke Sariye de bu gençler gibi sakin, dingin ve durağan olabilseydi, diye düşündü Amir. Ama nasıl mümkün olabilirdi ki bu. Daha çocuk yaşta savaş ile tanışmış, yerinden yurdundan, ana dilinden, akrabalarından ve arkadaşlarından koparılmış bir çocuk nasıl sakin kalabilirdi? Dostoyevski kesinlikle haklıydı, dünyadaki en zor his kendini ait hissetmediğin bir yerde bulunma zorunluluğuydu. Ailecek bu zorluk ile baş etme çabası içinde olmak, diğer tüm hayatta kalma mücadelesi ile eşdeğer efora neden oluyordu. Sariye yine de ailenin bu konudaki en şanslı bireyiydi, çocuktu, ne de olsa alıştırdı, annesi gibi unutamadığı tavukları yoktu, unutmuştu, anne babası geride kalmamıştı, onlardan bihaber değildi, onlar ile birlikteydi. Ah bir de Afan geride bıraktıklarını aşabilse, Amir'in zaten sesi çıkmıyor gerisi olur giderdi.

Tramvaydan indiğinde sokağa çıkma yasağının başlamasına artık dakikalar vardı, adımlarını sıklaştırmalı, kendini bir an evvel hastanenin bahçesine atmalıydı. Hastane bahçesinde sokağa çıkma yasağında kimse ne yaptığını sormazdı ne de olsa. Hastaneye yaklaştıkça Sariye'ye ne olduğunu daha çok düşünmeye başladı. Her çocuk gibi ateş, öksürük şikayetleri oluyordu elbet ama bugüne kadar çok şükür ciddi bir rahatsızlığı olmamıştı. Afan basit bir ateş için kızı alıp koşa koşa hastaneye getirecek değildi, boş yere yol parası vermeyi o da istemezdi. Belki de covid olmuştu Sariye. Olabilirdi elbette, çocuklar hafif atlatılıyordu zaten, kötü bir hastalık olmasındansa covid daha masum gibi geldi o an için. Ama bir dakika eğer covid ise ailecek karantinaya gireceklerdi. Karantinaya girmek ise maaşın yarısını alamayacağı anlamına

geliyordu. Bu da kısaca açlık demektir. İyice kan ter içinde kaldı. Ama yok canım covid belirtileri ateş falandı zaten, bunun için de Afan kalkıp hastaneye gelmezdi. Çay çorba kaynatır, kalın yorganların altında Sariye'yi terletir sonra da doğal yolların her zaman daha iyi olduğunu savunan klasik cümlelerini kurardı. Yok yok covid falan olmasındı zaten, ama dermanı olmayan bir illet de olmasındı.

Gecenin serinliğinde sırtı ter içinde hastane kapısından adımını attığında sokağa çıkma yasağı başlamıştı. Çok şükür ki yoluna hiç polis çıkmamıştı. Çok korkuyordu yasakları çiğnemekten. Bu kurallara olan ilgi alakasından değil, cezai müeyyidelerin belini bükecek olmasındandı. Üç bin liralardan söz ediyorlardı, böyle bir cezayı karşılamak Amir için hayal ötesiydi.

Hastaneye varmıştı varmasına ama bu bir sürü bina içerisinde nereden bulacaktı şimdi Afan'ı ve Sariye'yi. Yol boyunca o kadar çok şey düşünüp bunu hiç aklına getirmemiş olmasına şaşırırdı. Ne sanıyordu ki, koca İzmir'deki çocuk hastanesi tek katlı iki odalı bir sağlık ocağı gibi olacak değildi ya. Mesaj attı hemen Afan'a. Gelen cevapla nöroloji bölümünde olduklarını öğrendi. Ortaokuldan kalma, bu yaşına kadar görüp okuduğu gazetelerden beslenme bilgileri ile nörolojinin beyin ile ilgili bir şeyler olduğunu anladı. Endişelerini arttıran bu bilgi yine soğuk soğuk terlemesine neden oldu. Hastane tabelalarını takip ederek ulaşmaya çalışıyordu ama çoğu kapı akşam olduğu için kilitliydi. O acele ettikçe önüne hep bir engel çıkıyor gibiydi. Her çıkan engel düşünmesi için daha çok zaman, her düşünce de telaş terleri için yeni bir neden oluyordu. Danışmada oturanların tuhaf bakışlarına aldırmadan kağıda derdini yazıp uzattı. Danışmadakiler şaşkınlıkla sesli yanıtlarını el kol hareketleri ile destekliyordu. Amir sesleri işitemediğini kulağını gösterdikten sonra kafasını sağa sola sallayarak izah etti. Neden sonra danışmada oturanlar güvenliğe, Amir'i nöroloji hastalarının yattığı bölüme ulaştırmasını söylediler. Güvenlik ile sessiz ama telaşlı yolculuklarında gözüne en çok çarpan covid19 afişleri, çocuk fotoğrafları oldu. Fotoselli ışıklar onlar geçerken yanıyor uzun koridorları sırayla aydınlatıyorlardı. Sırayla aydınlanan koridorlarda doktor isimleri, afişler sırayla değişiyor olsa da hastanenin kendine has kokusu Suriye'den Türkiye'ye de gelsen asla değişmiyordu. Tüm bu afişleri, kokuları düşünürken kaç kat yukarı çıktılar, hangi koridorlardan geçtiler hiç fark etmemişti. Dışarı çıkması gerekse muhtemelen bu sebeple yolu bulamayacaktı. Hastanenin labirent gibi olduğunu düşünmüştü o an. 2013 numaralı odanın kapısında Afan'ı kendisini beklerken gördüğünde güvenlik görevlisi yanından ayrılıyordu. Afan epey yorgun görünüyordu. Baş örtüsü özensiz ve telaşlı bir elin eseri, kıyafetleri ise ev içinde giydiği türdendi. Belli ki evden hızlıca çıkmıştı. Aklı oda numarasında kaldı. En sevmediği sayı 2013. Her şeyin bittiği, belki de yeniden başladığı ama asla eskisi gibi olmadığı o yıl. 2013 inşallah yine kötülüğü beraberinde

getirmez diye düşündü, henüz Sariye'ye ne olduğunu bilmiyordu. Afan'a sorar gibi bakarken Afan kendini Amir'in kollarına bıraktı, yorgunluk ve çaresizlik vücudunda ağırlık yapmıştı besbelli. Sonra Afan işaretlerle anlatmaya çalıştı. Sariye gurgır ile ortalığı süpürürken aniden düşmüş, anlamsızca sesler çıkararak yerde kontrolsüzce çırpınmaya ve dişlerini sıkmaya başlamış, tüm bu anı gören annesini şok içinde bırakmıştı. İlk kez böyle bir durum ile karşılaşan Afan ne yapacağını bilememiş, feryat figana yetişen komşularının çağıracağı ambulans ile Sariye'yi hastaneye getirmişti. Doktor hastaneye ulaştığında sakinleşmiş olan Sariye'yi aslında cevabını tahmin ettiği sorunun netlik kazanmasını sağlamak için devasa bir makinenin içine sokmuş, Afan'a anlamsız ve korkunç gelen hareketlere sebep olanın Epilepsi nöbeti olduğundan emin olmuştu. Afan'a uzun uzun bu kriz nöbeti geldiğinde Sariye'yi tutmamasını, etrafındaki sert cisimleri uzaklaştırıp sakince nöbetin bitmesini beklemesi gerektiğini anlatmıştı doktor. İyi de neden böyle kriz geçiriyordu Sariye, diye düşünecek çok vakti olmadı Afan'ın. Aklındaki bu ve tedavisi var mı sorularının cevabını da peşi sıra aktardı doktor. Havale geçirmiş olması, başına aldığı sert bir darbe, doğum sırasında oluşan problemler, diye sıraladı doktor. İyileşme garantisi olmasa da nöbet şiddetlerini azaltan çeşitli tedavi yöntemleri vardı. Doktor odadan çıktığında zaten ruh hali pamuk ipliğine bağlı olan Afan günün tüm stresini akıtmaya başladı gözlerinden. Ailesinin stresle mücadelesine her an tanık olan Sariye için alışıl gelmiş bir durumdu annesinin ağladığını görmek. Çocuk ruhunda derin yaralar zaten açılacağı kadar açılmıştı, yaşatlarının şeker rengini beğenmemelerinden ötürü akıttığı gözyaşlarının pınarları Sariye için 2013'te sınırı geçerken kurumuştu. Tek derdi annesinin bir de kendisi için ağlamasını istememesiydi. Ailenin hüznüne bir damla da kendisinin katmasına katlanamıyordu. Yeni peyda olan hastalığı için ise endişe edecek bir şey yok gibiydi. Arada böyle krizler yaşayacak, tedavilerle kriz şiddeti azalacaktı işte. Ekonomik kriz, sosyal kriz için bir ilaç yoktu şiddetleri azalmıyordu ama bunun vardı işte bir çözümü, demek ki endişeye mahal yoktu.

Amir, Afan'ın anlattıklarını sindirmeye çalıştı, son cümleler onun da biraz olsun içini ferahlattı. Afan'ın çok korkunç tasvir ettiği kriz nöbetinin bir çözümü vardı. Geçici korunma kimlikleri ile elde ettikleri sağlık haklarından yararlanıyorlardı. Hem çok şükür artık toplu taşıma ile hastaneye nasıl gelineceğini de öğrenmişti. Gelir gider Sariye'yi tedavi ettirirlerdi. Hastalığın nedenini düşünmeden de edemiyordu ama ateş tüm yurdu sarmışken Sariye'yi de esir almış olması çok muhtemeldi. Afan kendi yöntemleri ile ateşi dindirmeye çalışırken belki de Sariye havale geçirmiş, havalenin belirtileri olan kusmaları, titremeleri ile ülkesinin derdine düşen annesine bir türlü anlatamamıştı işin ciddiyetini. En nihayetinde derin bir uykuya dalmış ve beyinde bir yerlerde epilepsi tohumu bu ateşli günlerden hatıra olması için filizlenmeye

başlamıştı. Annesi de yanıyordu ülkesi ile birlikte. Az ötelerindeki ilçeden gelen sesler sanki sürekli yaklaşıyor, bir an önce evlerini, yurtlarını, geçmişlerini terk etmeleri için onları uyarıyordu. Anlamamıştı, savaşı da, yanan ateşi de, ateşler içinde yanan Sariye'yi de. Kimseyi suçlayamazdı Amir. Zaten belki de hastalığın tohumu Sariye'nin doğumunda atılmıştı. Doktor hastalığın nedenlerini anlatırken doğum sırasında da olabilir demişti. Ateşin içine doğan bebeği harika bir geleceğin beklemesini bir baba olarak elbette diliyordu ama içinde olmayacak duaya amin demenin çaresizliği de vardı. Anne babalar çocukları için her zaman en iyisini, en güzelini diliyorlardı tabi ki. Babası da oğlum devlette büyük adam olsun, diye Amir koymamış mıydı adını. Ama olmadı işte, ne amir olabildi ne de memur. Aile içerisinde adının kaderini yaşamayan tek kişi benim diye düşündü Amir. Ailesine sessiz dilsiz bir pervane olmuştu yetmez mi? Yaşamıştı, yaşatmıştı, ailesini ayakta tutmayı başarmıştı. Ülkesi yanmış, yıkılmış, yurtlarına bomba sağanakları yağarken ailesini sağ salim güvenli yerlere o taşımıştı. Evet belki mükemmel değildi ama en iyi bildiği şeyi yapmaya devam edecekti. Her şartta ailesini ayakta tutacaktı. Artık gece telaşını bitirmeliydi. Hastanenin çıkışını bilmiyor olsa da evlerine nasıl döneceklerini artık biliyordu. Sokağa çıkma yasağı için hastaneden yazı talep etti. Ne yakalanma telaşı kalmıştı artık ne de yol bilmeme.

Amir, Afan ve Sariye yağmurla yeni buluşmuş toprağın, bayat gevrek ile bütünleşen rahatlatıcı kokusu eşliğinde, bulutların arkasından fon ışığıymışçasına parlayan ayın aydınlattığı Konak kaldırımlarında evlerine dönmek üzere telaşsızca yürürlerken hepsinin aklından benzer şeyler geçiyordu: Buraya ait değillerdi, burada belki de çok istenmiyorlardı ama hayatta ve birliktelerdi, işte bu bütün telaşlara değerd.

Ölü Aşk Hasadı

Ali Irgat

Hiç uyanmak istemediği bir uykudan büyük bir acı, tedirginlik ve korkuyla uyanmıştı. Beklenen ve geleceği bilinen o gün gelip çatmıştı. Her şey gece yarısında son bulacaktı ve Kayıkçı'ya teslim edecekti Sila'yı.

Oysa bir yıl önce ilişkileri henüz yeni başladığı dönemde ne kadar farklıydı her şey. Tam da nar mevsiminde bugünkünün tam tersi duygularla, mutluluk, umut ve sevgi ile karşılaşmıştı sabahı. Yine kahve yapmıştı en kasvetsiz, sadesinden. Bir gün önce, birbirlerine olan aşklarını sonunda itiraf etmişlerdi. Uzun zamandır baskılanan duygular zincirlerinden boşalmışçasına kelimeleri dört nala koşturuyordu. Tüm umutsuzluklara ve imkansızlıklara, ahlaki ve toplumsal engellere rağmen Aşk'a teslim olmuşlardı gelecek kötü günlere, ödenecek bedellere meydan okuyarak.

Her şey daha güzelleşmiş ve anlam kazanmış gibiydi. Birkaç hafta bu şekilde bulutların üstünde devam etti. Sila sanki evli değilmiş ve bir çocuğu yokmuşçasına. Ama artık gerçek ağırlaşmaya başlamıştı. Olabilecekler ve sonuçları yavaş yavaş görmeye ve korkmaya başlamıştı. Baştan görmeliydi. Aslında görmüştü de. Olası sonuçları herkesten daha iyi biliyordu. Ancak en büyük zaaflarından biri duygularına gem vuramayıştıydı. Sonuçlarını bile bile duygularının peşinden sürüklenirdi hep. Onu oradan oraya savurmasına izin verirdi. Sonunda acı çekeceğini ve çektireceğini bile bile. Belki de sandığının aksine aptal bir bencilden başka bir şey değildi.

Etrafındaki her şeyde güzelliği gördüğü, coşkun bir sevgi ve mutluluk ile dolup taşıdığı o birkaç haftalık sürenin sonuna gelinmişti. En büyük dalgayı bekleyen sörfçü gibiydi. O anda önemli olan tek şey, en büyük dalgada sörf yapabilmektir, sörfçü düştüğü anda dalganın girdabında döne döne boğulup kayalarda parçalanacağını bile bile.

Şimdi hep aradığı en büyük dalganın üstündeydi ama sonrasında olacakları da görmeye başlamıştı. Buna rağmen bir yıl sürmüştü bu yasak aşk. Ayrılıp barışmalarla, kavgalarla, gözyaşlarıyla dolu bir yıl olmasına rağmen, eser miktarda mutluluk ve bolca umudun katkısı ile devam edebilmişti. Belki de bir saplantıya, takıntıya dönüşmüştü iki taraf için de.

Yeni bir evreye girmişti. Umudun kalmadığı, korku ve endişelerin sardığı, huzursuz ve çaresiz bir dönem. Artık sabahları erkenden kalkamıyordu. Son bir haftadır yine her şeyi sorgulamaya başladığı ve her şeyi bırakıp çekip gitmek üzere olduğu bir dönemdi aynı zamanda. Bir yorgunluk,

umutsuzluk, yılgınlık haliyle boş vermişlik limanına sığınmaya çalışıyordu yine. Boş vermişlik hali böyle zamanlarda iyi geliyordu, belki de korkulardan kısa süreli kaçmanın kolay bir yoluydu.

Sabah oturduğu yerden saatlerdir kalkmamıştı ve üst üste içtiği sigara ve kahveler yüzünden midesi bulanmaya başlamıştı. Her zamanki gibi dolapta yine yiyecek bir şey yoktu. İsteksizce hazırlandı ve çarşıya doğru yola koyuldu.

Çarşıya vardığında kendini en kalabalık sokakta buldu. Ne işi vardı burada? Niye girmişti bu sokağa? Oysa sırf sigarasına kaldığı yerden devam edebilmek için en yakın fırında çay ile iki boyoz yiyip kalkacaktı. Hızlı telaşlı adımlarla, bazen birbirine çarparak ilerlemeye çalışan yüzlerce insan. Neyin telaşı, nereye yetişiyorlar? Kendilerinin de bildiğini sanmıyor. Sadece geliyorlar, gidiyorlar. Mağazalarda sezon sonu indirimini müjdeleyen yazılar. Önümüzdeki yaz giyeceklerini şimdiden alıyor insanlar. Niye ki? Nereden biliyorlar önümüzdeki yazın geleceğini ya da kendilerinin sonraki yazda da var olacaklarını? Bir sene sonra giyeceği ya da kullanacağı bir şeyi bugünden almak hep anlamsız gelmişti ona.

Bu şuursuz kalabalığın ve gürültünün arasında müziği duyuyor. Müziğin geldiği yere doğru yürüyor. Bir sokak müzisyeni gitarıyla “Stand by Me” yi söylüyor. Müzik ona iyi geliyor. Duruyor dinlemek için ve müzisyen genci izliyor. Ondan başka kimsenin umurunda değil müzik ve müzisyen. Sanki her ikisi de görünmezler o sokakta. Ne duyan ne de görüp duran var. Olsun Stand by Me...

Akşam mahalleden çocukluk arkadaşı Soner’in daha fazla kalamayıp göçüp gidişinin haberi gelmişti. Sosyal medya hesabına girdiğinde “Muğla’da yaşıyor” yazıyordu. Oysa artık hiçbir yerde yaşamıyordu. Sadece sevenlerinin kalplerinde ve hatıralarında yaşayacaktı. Ölümü çok uzağımızda tutmaya çalışsak da aslında o her zaman yanı başımızda. Zaten gece yarısı Kayıkçı gelecekti ve Sila’yı götürecekti denizin karanlığı ve sonsuzluğuna on bir metrelik kayığı ile.

Bir Cumartesi’ye yakışmayacak sıkıcılıkta bir gündü. Oysa severdi Cumartesileri. Pazardan daha çok severdi. Çocukluğundan beri böyleydi. Pazar günleri ona hep tedirginlik ve huzursuzluk vermişti. Pazarın sıkıcılığı erken gelmişti adeta Cumartesi’yi zapt etmek için. Kayıkçı da niye Cumartesi’yi seçmişti ki Sila’yı almak için? Pazar daha uygundu. Hayır hayır hiçbir gün uygun değil, hayır!

Sürünerek ve sürüklenerek yürümeye devam etti müzisyeni ve müziği geride bırakıp. Ölüm, yaşam, çocuklar, iş, Sila ve artık hiçbir yerde yaşamayan Soner’in doldurduğu düşüncelerle.

Hava kapalı ve basık. Yağmur da yağmayacak. Öyle boş anlamsız ve amaçsız bir bulut sıklığı. Yağacaksan yağ. Ama yağmayacak.

Sağa dönüp bir ara sokağa giriyor. Bu ara sokakta kalabalıktan eser yok. Tenha. Her iki tarafında ağaçlar. Ağaçların ve yeşilliğin koyuluğuna saklanmış eski bir bahçeli Rum evini görüyor. Bahçesinden dışarı kaldırıma doğru dallarını uzatmış büyük bir nar ağacı var. Kıyafetlerinden hali vakti yerinde olduğu belli olan orta yaşlarda bir kadınla erkek ellerindeki poşetlere dolduruyorlar sokağa taşan daldaki narları. O sıra yanından üstü başı perişan, kir pas içinde otuz yaşlarında bir adam geçiyor sallanarak. Bir yandan da adeta sayıklayarak konuşuyor kendi kendine, bilinçsizce. Belli ki kafası güzel. Narları aç gözlülükle dolduran çiftin yanından geçerken irkiliyor çift. Ağacı tam geçmişti ki birden duruyor Berduş. Kendilerine sataşacağı korkusuyla hemen uzaklaşıyor nar hırsızları çift. Berduş geri dönüyor ve ağaca şükranla bakarak “Ne güzel yapmışsın narları Ağaç Baba, eline sağlık” diyor. Ağaç Babaya yaklaşıyor Berduş ve elini sevgiyle okşarcasına dalda gezdirirken özenle bir nar koparıyor. “Canım çekti bir tane aldım, hakkını helal et Ağaç Baba” diyor ve avucundaki nara bakarak yalpalaya yalpalaya uzaklaşıyor.

Berduş’un arkasından bakakalmıştı. Bütün düşkünlüğüne ve yoksulluğuna rağmen tok gözlülüğüne ve gösterdiği şükran ve saygıya hayran kalmıştı. Birden evinin bahçesinde nar ağacı olduğunu anımsadı. Bugüne kadar farkına bile varmamıştı ağacın. İçinde bir an önce eve gitmek ve Nar Ağacına sarılmak için büyük bir istek duydu. Evet bu kadim ağaca berduş gibi şükran ve saygısını sunacaktı. Narları toplayacak, özenle tanelerini çıkaracaktı. Kayıkçı gelene kadar zamanını böyle geçirecekti.

Ağaçta epey bir nar vardı ve epey büyümüşlerdi. Hatta bazıları çatlayıp yarılmaya başlamıştı. Şimdi bu meyveleri toplama ve bu armağanı kabul etme zamanıydı. Yoksa hepsi düşüp toprağa geri döneceklerdi taneciklerinde sakladıkları lezzeti paylaşmadan. Oysa bütün bir yıl o lezzeti oluşturmak için beklemişti nar ağacı. Şimdi onun sunduğu bu eşsiz güzelliği görmezden gelmenin ve umursamamanın haksızlık olduğunun farkına vardı. Ve her sene bu haksızlığı yaptığını düşünüp üzüldü. Şimdi gönlünü alacaktı Ağaç Babanın.

Birkaç poşet ve bir kase ile indi nar ağacının yanına. Bazı narlar için çok geç kalmıştı artık. Yerde iki nar gördü. İnce dallar daha fazla dayanamamış ve düşmüşlerdi toprağa. Onları yerden almadı. Belki sinek yapardı ama olsun. Onlar artık toprağın olmuşlardı, toprağın hakkıydı. Çok fazla nar vardı cılız dallardan oluşan bu ağaçta. Böyle bir ağaç için fazla yük değil miydi? Ne bileyim daha küçük meyveleri olamaz mıydı mesela? Ama doğa böyle uygun görmüştü.

Taşıyamadığı yerde de bırakıveriyordu taşımayı. Bazen yeni yetme dallar körpeliklerine bakmadan bırakmamakta ısrar ediyorlardı o koca narları ve bu acemiliğin bedelini kırılarak ödüyorlardı. Öğrenme dediğimiz şeyin ya da toyluğun bedeli ağır olabiliyordu. Narları koparıırken özellikle bu genç dallara daha hassas davranmak gerekiyordu.

Önce yarılmış olanları toplamaya başladı dikkatlice. Bir tanesinin içinden kulağa kaçan böceği çıktı. Önce biraz ürktü. Ama sonra hatırladı bu böceklerin yarılan narların içlerini yuva bellediklerini. Bunu fark ettiğinde anlam verememişti. Çünkü başka bir böcek gelmiyordu. Sadece kulağa kaçanlar. Belli ki narla aralarında benim bilmediğim bir ilişki vardı. Onlar artık kulağa kaçan böceği değil, Nar Böceği idi onun için. Nar böcekleri. Şiir bile yazılır bu böceğin nara olan aşkına.

Narların ikisi yarılıp böceklenme evresini çoktan aşıp çürümeye başlamıştı. Onların da artık toprakla kavuşması gerek diyerek parçalamadan koparmaya dikkat ederek alıp toprağa bıraktı yavaşça. İki market poşeti ve bir büyük kase dolmuştu artık. Ağaç da derin bir nefes almıştı farkına varılmışlığın ve armağanını sunabilmenin hazzıyla.

Bu meyvenin eski inanışlardan bu yana nerdeyse bütün halklar için özel bir yeri ve anlamı olmuş. Bolluk ve bereketi simgeleyen bu mucize meyveye hep saygıyla yaklaşmışlar ve hak ettiği değeri vermişler atalarımız.

Nar toplama işini adeta bir ibadete dönüştürdü. Doğaya ve ataların ruhlarına böyle saygı gösterecekti. Nar da bunun en güzel aracısıydı bugün. Sanki böyle yaparsa Kayıkçı gelmekten ve Sila'yı ondan almaktan vaz geçecekti.

Topladığı narları paylaşmalıydı da. Komşular için birkaç poşet hazırladı. İlkini karşı komşuya götürüp "nar getirdim size" diye çocuksu bir mutluluk ve gururla uzatmıştı içinde beş tane narın bulunduğu poşeti. Diğerlerini de diğer komşular geçerken seslenip verecekti. Kayıkçı izliyor muydu onu acaba?

Şimdi içeri geçip o narları soymanın zamanıydı. Toplamak işin sadece bir kısmıydı. Topladıklarını soymazsa poşetlerin içinde çürüyecekti bu güzellikler. Ve bu toplanmamasından daha kötüydü. Toplamasa en azından kuşlar, böcekler yiyebilirler, kalanı da toprağa karışabilirdi.

Nar soymak hep çok zor gelirdi. O yüzden hayatı boyunca hiç sadece kendisi için nar soymamıştı. Herkes sever narı ama sanırım herkes başkaları için soyar. Sanki nar sadece babaların, annelerin ve sevgililerin soyduğu bir meyveydi. Aklına Sila geldi. Daha geçenlerde kimsenin

onun için nar soymadığını söylemişti. Topladığı narları kendileri için soymak isteyeceği çocuklarının ve Sila'nın yanında olmadığı aklına gelince hüünlendi. Keşke o zaman Sila'ya nar soysaydı. Ama yine onlar için soyuyormuş gibi yapabiliyordu. Öyle de yaptı. O şevkle hemen işe koyuldu. Ama dikkatle ve özenle yapmalıydı işini. Bir an önce bitsin diye değil. Nar ve sevdikleri bu özeni ve emeği hak ediyorlardı ve o da bu saygı ve özeni gösterecekti.

Hafif çatlamaş olanları tezgaha dizdi. Önce onlardan başlayacaktı. Soyulan taneciklerin konulacağı kavanozları da ayarladı. Birkaç kolay nar soyma videosu da izlemişti. Ancak kolaycılığa kaçmak da istemiyordu. Elleriyle, tek tek, tane tane, hissederek soyacaktı. Her bir taneyi dikkatle ve sevgiyle yerinden çıkarıp büyük beyaz kasenin içine düşürmeye başlamıştı bile. Yirmi dakika sonra birinci narın soyulma işlemi bitmişti ve daha bir sürü nar vardı. Olsun, o tanelere dokundukça sevdiklerine dokunuyordu ve buna devam edebilirdi. Arada bir, tanelerden biri yere düşüyordu ve bu onu çok üzüyordu. Çünkü o taneciğin de hakkıydı lezzetindeki güzelliği sunabilmesi. Her tanecik için ayrı bir seremoni yapıyordu. Neyse ki düşen tanecik sayısı çok azdı.

O arada gözünden kaçan iki Nar Böceğinin lavaboya düştüğünü fark etti. Onları lavabodan alıp kurtarmak istedi ama nasıl bilmiyordu. Böcekler dokunmayı pek sevmiyordu. Birden lavaboda akıp gitmeleri için suyu açtıverdi. Aynı anda pişmanlık duydu bundan ve onları oradan çıkarmaya karar verdi. Hızlıca bir bardak alıp lavaboda biriken suyun içine daldırdı. Ve iki böceği de bardağın içine almayı başardı. Suda yüzüyorlardı, yani ölmemişlerdi. Dışarı çıkarıp suyu dökerek böcekleri toprağa bıraktı. Kendi korkusundan ve hatasından dolayı bu böcekler lavaboda yitip gitselerdi kendini iyice suçlu hissedirdi.

İki saat civarı süren bu ritüele nihayet son vermeye karar verdi ve kasedeki nar tanelerini çocuklarının ve Sila'nın yiyeceği hayaliyle kavanozlara yerleştirdi. Bir süreliğine rahatlatmıştı nar terapisi onu. Ama gece yüzleşeceği Kayıkçı gerçeğini değiştirmemişti.

Birazdan Kayıkçı'nın Sila'yı götürmek için on bir metrelik sandalıyla yanaşacağı sahile gitmek için yola çıkması gerekiyordu. Aslında gitmesine gerek yoktu. O olsa da olmasa da Kayıkçı Sila'yı götürecekti. Ama hem son defa onu görmek istiyordu, hem de Kayıkçı'nın onu yememesi için ödeme yapması gerekiyordu.

Kayıkçı ölülerini almaya geldiğinde ölünün ağzına konan bir metal metelik ile ödeme yapılıyordu. Ancak Sila ölü değildi. Ölü bir Aşk'tı, belki de ölü doğmuş bir aşkın kurbanıydı. Ödemenin de bu aşka dair bir şey olması gerekirdi belki de. Yanına bir kavanoz da nar tanesi aldı.

Yanık kokusu ve kül örtüsünün kapladığı sahilde deniz adeta sonsuz dinginlikteydi, içinde kopan acı ve öfke fırtınalarının aksine. Yıldızlar da yavaş yavaş ortaya çıkıyordu. Her bir yıldızın yansıması denize düşerken bir kesik atıyordu vücuduna. Ama en çok da Hilal'in yansıması acıtıyordu. İnce ve narin güzelliğinin keskinliği en acıtıcı kesici bıraktı. Vedaya gelmek cesaret işiydi. Çoğu aşık bu yıldız ve Hilal kesiklerine dayanamıyor, kimi orada ölüyordu. Yine de sahilde durup beklemesi gerekiyordu Kayıkçı'yı. Birazdan gelecek ve Ölü Aşklar Diyarına götürecekti Sila'yı.

Kayıkçı'nın Ölü Aşkları da götürdüğünü daha önce kimse anlatmamıştı. Herkes kendi içinde, kendi yalnızlığıyla yaşamıştı sanırım bu acıyı. Ve bu acıyı yaşayanlar bile başkalarının acılarına sağır ve kör oluyorlardı. Herkes tek başınaydı. Öyleyse ne gerek vardı anlatmaya, paylaşmaya. İşte bu yüzden gizli kalmıştı sanırım.

İşte göründü ufukta Kayıkçı. Yanına katmış keskin Hilali yavaş yavaş geliyordu martıların çektiği on bir metrelik sandalı ile. Böylesi yasak ve ölü doğmuş aşklara on bir ay müsaade ediyordu Kayıkçı. Bundan dolayı kayığı da on bir metreydi. Bu sürede yasak aşkı yenebilenler kurtuluyorlardı Kayıkçı'nın hasadından. Israrcı aşıkların ise hiç şansları yoktu. Tam da nar hasadı başladığında Kayıkçı da kendi hasadına çıkıyordu.

Sila'nın yattığı yere doğru hızla koşmaya başladı yetişmek için. Kayıkçı pek oyalanmaz, işini çabucak yapar yola devam ederdi. O gece toplayacağı belki onlarca daha ölü aşk vardı.

Yaklaştıkça Kayıkçının ne kadar devasa büyüklükte ve korkutucu olduğunu gördü. En az beş metre boyundaydı. Pençe gibi elleri, kocaman ağız ve keskin dişleri vardı. Saçları uzun ve kirden yağdan birbirine girmişti. Vücudu o kadar kılıydı ki çıplaklığını örtüyordu. Çocukken bize anlatılan masallardaki Koca Ayak gibiydi.

Yerde uzanmış yatan Sila'yı iki avucunun arasında kaldırmış ve daha önce yediği başka bir ölü aşkın kanı henüz sivri dişlerinden damlarken kocaman ağızına götürüyordu. Ödeme yapılmayan aşkları bu şekilde parçalayarak yiyor ve Yasak Aşıkların bir araya gelmelerini sonsuza dek engelliyordu. Soluk soluğa yetişebildi. Sila'yı sonsuza dek kaybetme korkusuyla kalbi patlayacakmış gibi atıyordu. Elleri titreyerek Kayıkçı'ya nar kavanozunu uzattı. Donuk bir şekilde kavanozu aldı, ne olduğunu anlamaya çalışarak. Kaba ellerin şiddetine dayanamayan kavanoz kırılınca nar taneleri dökülmeye başladı. Ama döküldükçe dökülüyordu. O küçük kavanozun içinden o kadar fazla nar tanesi döküldü ki kayık adeta narla doldu. Nar tanelerini avuç avuç ağızına götürüp yemeye başladı Kayıkçı. Yedikçe yiyordu iştahla. Anlaşılan hediyeden

memnun kalmıştı. Kayıkçının koca ağzında ve dişlerinde Sila'nın kanının kırmızısı değil, nar kırmızısı vardı artık.

“Önümüzdeki hasat zamanı burada olursan Sila'yı geri getireceğim” dedi Kayıkçı ve martıların çektiği, içinde Sila'nın uzandığı on bir metrelik kayık ile denizin karanlık ufkunda kayboldu.

Travma

Alper Tunga Dost

Suda yüzen kasketi gören çocuklar, bir an birbirlerine baktılar ve adeta yarışircasına denize atladılar. Aslında ilkbaharın başıydı ama yine de denize girmek için çok erkendi. Ama çocuk akli işte; baharda Pasaportta hava ne kadar soğuk, deniz ne kadar kirli olursa olsun, her zaman suya atlayan, yüzen birkaç çocuk olurdu.

Kaskete arkadaşından önce ulaşan Hüsnü diğerine; “Oğlum Sivri bu kasket var ya; en az 100 lira eder!” derken bir yandan da apar topar beton kaldırıma tırmantıyordu. Sivri ise kasketi kaptırıldığına üzüldü ama yine de keyifliydi. Sudan çıkmaya da pek niyeti yoktu. Hüsnü kasketi incelerken arkadan koşa koşa gelen bir kadın kucaklarında tuttuğu çiçekleri bir kenara atarcasına bıraktı ve doğrucu kulağından tuttuğu gibi, “Allah cezanı verecek Hüso sana kaç kere dedim buradan denize girme diye!” Diğerine de bağırdı: “Lan Sivri, sen de hemen çık! Valla akşama annene söyleyeceğim!”

Çiçekçi kadın oğlunu çekiştirerek çarşı yönüne doğru uzaklaşırken denizden çıkan Sivri arkalarından seslendi; “Hüso! Beni bekleyin, beni bekleyin!” Sıska çocuk üstü başı ıslak, ayaklarında terlik, koşa koşa peşlerine düştü.

Annesi bir yandan sinirle söylenirken roman çocuk da elindeki kasketi göstermeye çalışıyordu: “Anne valla oraya denize girmek için gitmedik. Sivri ile bu kasketi suda görünce atladık suya. Önce ben kaptım.” Annesinin biraz olsun yüzünde yumuşama hissini görünce: “Babam hafta sonu bitpazarında bu kasketi en az 100 liraya satar. Ya bir bak şuna anne...”

Kadın kasketi eline alıp şöyle evirdi, çevirdi: “Evet afli bir şeye benziyor. Ne işi vardı ki bunun denizde? Garip...”

Ceketini alıp çıkarken kapının eşiğinde göz göze geldiler. Dilek eşinin bakışlarındaki mesajı almıştı. Her zamanki şefkatli gülüşüyle: “Bir çay içseydin bari Selim. Böyle aç açına...” Eşinin ona uzattığı kasketi alırken; “Hiç iştahım yok, ben geç olmadan çıkayım.” diyerek yola koyuldu.

Bir yerden bir yere gitmenin, aradığın adresi kolayca bulabilmenin İzmir’de ne denli zor olduğunu biliyordu. O yüzden önceden, belki de işini aynı günde bitiremeyeceğini bildiği için, “Beni akşama bekleme Dilek” demişti. İstasyona doğru yürümeye başladı. Köy kahvesinin önünden geçerken dostları seslendi, “Selim, buyur bir çay iç?” Herkes onun neden telaşla trene yetişmeye çalıştığını biliyordu. Alelacele cevapladı, “Sağ olun dostlar ama gitmem lazım, dönüşte inşallah...” Israr edemediler.

Hepsi babadan oğula çiftçiydiler. Bu yıl ne tütün, ne de üzüm istediklerini vermemişti. İlk kez bu denli kötü bir sezon geçirmiştiler. Bazılarının traktörlerine dahi haciz gelmiş, hatta hayvanlarını bile kesmek zorunda kalan olmuştu. Yetiştirdikleri kısıtlı şeylerle hayatlarını sürdürürken çoğunlukla köy kahvesinde çaresizliklerini birbirleriyle paylaşıyorlardı.

İstasyon bomboştu. Çoğu zaman hınca hınç dolu olan istasyonun sakinliği dikkat çekiciydi. Bu sessizliği bozan tren yavaş yavaş istasyona girdi. Yolcularını almak için kısa süreliğine durdu. Zaten birkaç kişi bindiğinden yerlerini çabucak almışlardı. Selim de cam kenarı bir yere oturdu. Trenin hareketi ile arkasına yaslandı, düşüncelere daldı. Haftalardır çocuk hastanesinde yatmakta olan çocuğunun son durumunu konuşmak için doktoruyla görüşmeye gidiyordu. Daha birkaç gün önce kardeşini hastaneye refakatçi bırakıp köye dönmüş, bankanın getirdiği haczi önlemek için banka avukatlarıyla görüşmüştü. Ama nafileydi. Elde avuçta ne varsa hepsini küçük Fatoş'un tedavisi için harcamışlardı. Artık onu hastanede daha fazla tutacak güçleri kalmamıştı. Son bir umut, komşularının akrabası polis komiseri Hikmet beyin yardımcı olmasına kalmıştı. Hastaneden bulunabilecek bir tanıdık, tedavi süresinin uzatılmasına ve belki de masraflara yardımcı olabilirdi. Muhtara, köydekilere, kasaba belediyesine başvuruları hep sonuçsuz kalmıştı.

Elinde tuttuğu kısa nottaki adrese uzun uzun baktı. Trafik Tescil Şube Müdürlüğü, Kapılar İzmir. Kapılar söylendiğine göre Yenişehir'e yakın bir yerdi. Arayacak, bulacaktı. Kısa süren bir seyahatten sonra tren İzmir'e iyice yaklaştı. Koltuğundan doğruldu, camdan gittikçe yoğunlaşan evleri, fabrikaları, tüten bacaları izlemeye başladı. Yüksek binalar, iş kuleleri derken tren Bornova üzerinden Basmane İstasyonuna giriş yaptı. Tamamen durunca yavaşça kalkarak inen kalabalığın peşine takıldı.

Çıkış tarafına doğru yürürken gar kahvesi gözüne ilişti. Oraya yöneldi. Bir yandan eşinin hazırladığı pişileri torbadan çıkarırken bir yandan da boş olan bir masaya geçti. İçi iyice yağlanmış poşeti çöpe atarken yağın gazete kâğıdı üzerine kadar çıktığını gördü. Adeta gazete kâğıdının mürekkebi ile pişilerin yağı birbirine karışmıştı. Mürekkep yalamak herhalde böyle bir şey olsa gerek, diye düşündü gülerek.

Çaycıya seslendi. "Kardeşim bana bir çay" Çaycı elinde çay askısı ile gelirken sordu, "Bir de şu Trafik Şubeyi soracaktım, Kapılardaymış galiba..."

"Yenişehir'de abi... Zamanın varsa yürüyerek gidebilirsin. Gardan çıktıktan hemen sonra sola dön. Gar duvarının dibinden en az bir kilometre kadar yürü. Şubenin tam önüne geleceksin."

Adamın bu yardımcı hali ona samimi geldi. Çünkü hep büyük şehirlerde insanların samimiyetlerini kaybettiklerini düşünürdü. Pişilerini çay ile birlikte mideye indirirken bir yandan da masadaki

gazeteye göz atıyordu. Haberlerde varsa yoksa cinayet, trafik kazası, iç karartıcı onlarca haber vardı. Gazeteyi bir yana bırakıp çayından son bir yudum daha aldı. Ödemesini yaptıktan sonra “Hayırlı işler” diyerek yoluna koyuldu.

Gar kapısından çıkarken üç beş tane, muhtemelen Afrika kökenli oldukları belli, gençle göz göze geldi. Gençlerden biri yaklaşıp, garip Türkçesiyle seslendi, “Abi açız biz, paramız yok...” Aralarından sıyrılarak gardan sola döndü. Bir yandan da ülkesinde kendini yabancı hissetmenin verdiği telaşla tedirginliğini gizleyemedi. Eliyle hemen cüzdanını yokladı, yerindeydi. Derin bir oh çekti.

Yenişehir’e doğru yürürken bir yandan da kaldırım üzerine tezgâh açan satıcıları izlemeye başladı. Aralarında konuştuklarına kulak kabartıyordu ama lisanlarını anlamak mümkün değildi. Arapça veya Kürtçe konuştuklarını düşündü. Çünkü gırtlaktan gelen bu tip lehçeler askerliğini yaptığı doğu illerindeki insanların konuşmalarını andırıyordu. Hepsinin tezgâhında elektronik eşya ve ağırlıklı olarak eski model cep telefonları vardı. Telefonların yanından geçerken karşıdan gelen, baştan ayağa entarili, bir karış kadar sakallarıyla iki adama gözü takıldı. Ellerindeki tespihleri sinirli bir şekilde çekerken hararetle bir tartışma içindeydiler. Onların dilinden de pek bir şey anlamadı. Ne garip... Gerçekten İzmir’de miydi? Eskiden her Ağustos ayında ailece fuar gezisine geldiklerinde kalacak yerleri olmadığından geceyi çimlerin üzerinde geçirirlerdi. Ailece sabahın ayazını yerler ama fuarın da tadını çıkarırlardı. O zamanlar bizzat İzmir’in kasabasından geldikleri halde kendilerini bir türlü İzmirli hissedemezlerdi. Ailece çimlerin üzerinde yatarken İzmirli oldukları her hallerinden belli insanlar onlara sanki bir yabancıymış gibi, küçümseyen gözlerle bakarlardı. Bu onlara her daim kendilerini taşralı hissettirecek bir bakıştı. Bu gün ise İzmir artık o eski İzmir değildi. Şimdi kendisi de göçmenleri izlerken sanki aynı gözlerle bakıyordu.

Uzun bir yürüyüş sonrasında Polis Müdürlüğüne ulaştı. Hikmet Komiser, odasında hararetle bir şekilde biriyle tartışıyordu. Bir ara dışarıda camın ardından ona bakan Selim’e eliyle gel işareti yaptı. Selim girerken kasketini çıkardı, eline aldı ve yakınındaki bir sandalyeye usulca ilişti. Odadaki gergin hava bariz hissediliyordu; “Sayın komiserim, eşim aslında manevra yaparken dikkatli davranmış fakat yola park eden kişi hatalı park ettiği için oradan çıkamamış ve yan taraftaki diğer araca hafifçe çarpmış. Fakat hazırlanan raporda bu hatalı parktan bir cümle dahi yok...”

Komiser aniden hiddetlenip; “Kardeşim sen şimdi benim memurum raporu yanlı mı yazdı demek istiyorsun?” diye çıkışınca adam hatırlı tanıdığının da kendisine verdiği güvenle ukalalığına devam etti; “Neden olmasın komiserim zaten park eden adam alelacele gelip aracını oradan çekti. Zaten memur beyler de o adamla samimi bir şekilde konuşuyorlardı.”

Komiser daha da sinirli bir ifadeyle; “Ya lütfen dışarı çıkın kardeşim! Varsa bir şikâyetiniz gidin istediğiniz yere başvurun... Nedir bu ya, gelmiş buraya benim memuruma düpedüz iftira atıyorsunuz!”

Adam dışarı çıkarken kendi kendine söylendi; “Memleketin çivisi çıkmış kardeşim, kimi kime şikâyet edeceksin?”

Her ikisi de adamın ardından uzun uzun baktılar. Neden sonra Komiser ortamı da sakinleştirmek adına; “Her gün buraya bir sürü insan geliyor. Yok oğlum içki içmez kontrolde alkollü çıkmış, yok eşim iyi araç kullanır suçsuz...”

Selim yutkundu, ne diyeceğini bilemedi. Ve beklenmedik soru aniden geliverdi; “Pekâlâ sizin ne vardı kardeşim?”

Şimdi adama; “Ben şunun yakınıyım, çocuğum Behçet Uz Çocuk Hastanesinde ...” nasıl derim, nasıl ricacı olurum, diye düşündü. Öylece donakalmıştı. Zar zor cümleyi toparlamaya çalıştı; “Ali İhsan sizden bahsetmişti. İzmir’e gidersen Hikmet komiserime uğra halini hatırını sor demişti. Onun için bir uğrayıp selamını iletmek istedim.”

Adamın sinirli ifadesi bir nebze de olsa normale döner gibi oldu; “Sağ olsun Ali... Köylümdür, görüşemedik uzun süre oldu.”

Selim bir an konuyu açmayı tekrar aklından geçirdi ama adam lafına devam edince; “Her gün böyle şeylerle ömrümüzü tüketiyoruz. Valla ilk fırsatta köye geri döneceğim. Hele bir emeklilik tarihim gelsin... Bu arada sormadım, çay içer misin?”

“Sağ olun komiserim, belli ki çok yoğunsunuz. Ben müsaade isteyeyim. Senin bizden, köyden bir talebin var mı?” diyerek yavaştan ayaklandı.

“Selamlarımı iletin Ali’ye kardeşim. İnşallah ilk fırsatta bir hafta sonu ailece uğrayacağız.”

Kapıya yaklaşınca camın ardında onun çıkmasını bekleyen vatandaşları gördü. Gözleriyle ona adeta; “Haydi kardeşim biraz çabuk diyorlardı.” Odadan hayırlı günler dileyerek çıkarken sanki kendi derdini unutmuş adamın yaşadığı açmaza takılmıştı. Yavaş yavaş basamaklardan indi. Elinde onlarca dakika sıkı sıkıya tuttuğu kasketini taktı. Ama kasket terden sırlıklam olmuştu. Tekrar eline aldı.

Dışarı çıktığında güneş halen tepedeydi. Öğle vakti, planladığı gibi gideceği yere gitmiş ama eli boş dönmüştü. Şimdi günün ortasında yapacağı bir şey kalmamıştı. Kendinde hastaneye gidecek gücü bulamadı. Kızına ne diyecekti ki? Zaten doktor da onu akşamüzeri bekleyecekti. Genelde sabahtan öğleye kadar ameliyatlar sürüyor ancak öğleden sonra müsait oluyorlardı. O yüzden bir

iki saat sonra gitsem daha iyi olur, diye aklından geçirdi. Geldiği yoldan gara kadar tekrar yürüdü. Garın önünde bir süre durdu, etrafına bakındı. Hastaneye yakın bir yerde vakit geçirmek daha akıllıca olacaktı. Çocuk hastanesi fuarın Montrö kapısına yakındı. Fuarı boydan boya geçerek Montrö kapısına geldi. Kapıdan dışarı çıktı ve doğruca karşıya geçti. Hastane sokağının girişine vardığında biraz duraladı, sonra amaçsızca heykele doğru yavaştan yürümeye devam etti. Kordona, deniz kenarına vardığında iki yöne doğru bakındı ve rastgele bir seçimle Konak yönüne doğru yürümeye başladı. Vapurlar günün getirdiği telaş ile denizin üzerinde kayıp giderken diğer yanda bisiklet yolunda gelip geçenlerin zil sesleri birbirine karışıyordu. Pasaportu da geçti. Neredeyse Konak Pier'e kadar sadece denize, dalgalara ve havadaki martıların telaşına bakarak, öylece yürüdü.

İyice yorulduğunu hissedince deniz kenarına oturuverdi. Dalgalar sanki ayaklarına degecek kadar yakındı. Suyun yüzeyinden sıçrayan tuzlu tanecikler zaman zaman yüzüne çarpıyordu. Bir süre daha gelip geçenleri izledi. Suyu oltasını fırlatan balıkçı, müşteri bekleyen bir seyyar satıcı, kıyıya yakın uçan martıların çıkardığı sesler... Herkesi hayata bağlayan bir neden var gibiydi. Koşuşturmalar, sesler ve günün telaşı bunu gösteriyordu. Ama onu ayakta tutacak bir heyecanı kalmamıştı. Küçük Fatoş'unu düşündü. Soğuk hastane duvarları arasında öylece yatağında yatan, çaresiz ve birinin elinden tutmasını bekleyen Fatoş'unu... Şimdi tedaviyi yarım bırakıp döneceklerini ona nasıl söyleyecekti? Hayatında kendini hiçbir zaman bu kadar çaresiz hissetmemişti. Evladı ellerinden kayıp giderken o sadece ardından bakıyordu. Ömrü sürekli imkânsızlıklarla mücadele ederek geçmişti. Borç-harç gelebildiği bu yaşta ailesini dahi ayakta tutamayan bir baba...

Bu yükü daha fazla kaldıramadı. Hayat onu yormuştu. Bu güne dek zaten varlığını kimse hissetmemişti, yokluğunu kim hissedecekti? Sadece bir tek şeyi düşünüyordu. Çaresizliğini... Kendisini yavaşça denizin soğuk sularına bıraktı. Hayatta kalmak için hiçbir çabası yoktu. Suların karanlığında yavaş yavaş kayboldu. Ardında sadece su üzerinde yüzen kasketi kaldı. Bir gün kızı ve eşiyile tekrar bir araya gelme umuduyla gözlerini sonsuzluğa doğru kapadı. Tedavi için onaylanan fondan habersiz...

Kovalamaca oynayan iki roman çocuk deniz kenarına geldiğinde suda yüzen kasketi gördüler.

Yalnızlık Günlüğü

Aşkın Yılmaz

Koluna hafifçe dokunan kabin görevlisinin yüzüne uykulu gözlerle bakan Albert, uçağın inişe geçtiği ve kemerini takması gerektiği uyarısıyla uyku sersemi yerinden doğruldu. Üstünü başını düzeltti, kemer tokasını taktı, arkasına yaslandı. Kulakları yükseklikten etkilenmiş uğulduyor, sanki bir yılan gibi tıslıyordu. Pilotun konuşmalarını duymakta zorlanıyordu, yavaş yavaş seçilmeye başlayan şehrin ışıklarına baktı. Alışabilecek miydi? Tabii ki, dedi içinden gelen ses, sen nelere alışmadın ki...

Son yaptıkları toplantıda patronu yeni açılacak şubenin yöneticisi olarak gitmesi gerektiğini söylediğinde hem sorumluluğunun artacak olması, hem de bilmediği bir şehre alışması gerektiği için endişelenmişti. Beraber çalıştığı ekibi, güvendiği iş arkadaşlarının yerine yepyeni insanlarla bir maceraya başlayacaktı. Belki de hayatındaki bu değişim ona iyi gelecek, yıllardır mutsuzlukla cezalandırılan ruhu bu şehirde ödüllendirilecekti.

Önemli işlerinin arifesinde veya yolculuk zamanlarında olduğu gibi uykusuzluk ve huzursuzluk içindeydi. Uçak piste indi. Körükten yürüdü, hava kararmış biraz pusluydu. Hiç sevmezdi bu havaları, ruhuna iyi gelmiyordu ama şu an ona iyi gelebilecek bir şey vardı, kahve. Bavullarını aldığı gibi havaalanının içinde bulduğu bir kahve dükkanına attı kendini, gözüne kestirdiği köşe bir yere oturdu, oldu olası köşelerde oturmayı severdi, ortamı görebileceği bir konumda kendini daha rahat ve konforlu hissediyordu.

Geceleyin uçakta ancak iki saat kadar uyuyabilmişti. Oda yarım yamalak kahvesi hazır olduğunda büyük bir yudum aldı. Zaten hayatında ona keyif veren pek bir şey yoktu. Yorgunluğunu alıyordu hem de sakinleştiriyordu onu, kahve içtiği zamanlar tek tük hoşuna giden anlardı. Henüz telefonunu açmamıştı, gelecek olan çağrılar ve mesajları okumak istememişti. Şirketten onu karşılamak için gelmek isteyenlere karşılanmak istemediğini söylemişti. Bir süre kahve dükkanını izlemek istiyordu. Uçaktan birlikte inen arkadaşlar, çocuklu aileler, birbiriyle sohbet eden yaşlılar, notebooklarıyla işlerini yapan çalışanlar, telefonundan kafasını kaldırmayanlar, okuduğu kitapta kaybolanlar. İzlemeye devam etmek istedi ama otele yerleşmeli ve yol yorgunluğunu atmalıydı. Kahvesinden son yudumunu aldı.

Eşyalarını yükledi ve haydi bakalım Albert, mücadele başlıyor, dedi kendi kendine. Taksilerin olduğu bölüme ilerledi, önündeki yığını görünce hiç şaşırmadı. Herkes taksi bekliyordu. Keskin bir soğuk vardı. Her nefes alış verişinde duman üfleyen bir lokomotif gibi buhar çıkıyordu ağzından.

Dakikalar geçti, sıra kendine geldi. Kasketini iyice çekmiş, paltosunun yakasını kaldırmış, büzüldükçe büzülen, soğuktan köşe kapmaca oynayan Albert'in önünde kocaman tabelasıyla ışıl ışıl bir taksi durdu. Bavullarını yerleştirdiği gibi taksiye atlayan Albert derin bir oh çekti. Sıcak takside kasketini çıkardı, saçlarını düzeltti önündeki camın ardından zar zor anlaşılan bir şiveyle konuşan göçmen kökenli taksiciye gideceği oteli söyledi. Gaza asılan taksiciye, yavaş sür, diye çıkıştı, Bir daha lafını ikiletmeyen taksici yol boyunca sakince otelin önüne sürdüğü taksiyi otelin park yerine yanaştırdı. Yaklaştıklarında kapıdaki görevli taksiyi görmüş, taksinin park yerine doğru el işareti yapmıştı. Ücretini ödeyen Albert dışarıya adımını attığı anda bellboy kapıda belirdi. Eşyalarını taşıırken biraz sohbet ettiler. Otel daha yeni açılmıştı, 5 ay olmuştu açılalı gayet güzel nezihiti. Zaten yorumlara göre seçmişti burayı. Odasına yaklaşırken eşlikçisinden akşam yemeği için öneriler alan Albert, yarım saat kadar duş ve odaya yerleşme merasiminden sonra kendini yatağa attı. Yorgunluğu kendini iyice hissettirmiş, sanki tonlarca ağırlıktaydı. Kafasını pencereye çevirdi. Bulutlar çok hızlı hareket ediyor, ayın önünde adeta gösteri yapıyorlardı.

Hayatı boyunca korku, gerilim yada bilim kurgu filmleri diğer türlere göre ilgisini daha çok çekmişti, gökyüzü sanki bir film enstantanesi hatırlatır gibiydi. Fon müziği olarak sert tınılarla bir org ve kurt uluması ya da hızlıca geçen bulutların arasında beliren bir uzaylı gemisi olabilirdi ama kesin olan bir şey vardı oda çok aç olduğuydu hayalleri bir kenara bırak gerçeğe yönel diye çıkıştı kendine. Üzerini değiştirdi, yavaş adımlarla asansör kapısına ilerledi. Göz açıp kapayınca kadar asansörle restoranta indi yürüme hızının tam tersiydi. O esnada çocukluğunun geçtiği eski apartmanları aklına geldi. Eski merdivenler, titreyerek hareket eden asansör ve hiç unutamadığı o köhne bina kokusu. Şimdi ise güzel kokulu yemeklere doğru ilerliyordu. Halsizlik hissi ve hafif sinirlilik düşen şekerinin belirtileriydi. Masaya oturdu daha önce denemediği yemeklerden ona yapılan tavsiyeler ile seçimler yaptı. Özellikle soslu balık lezizdi. Yanında yorgunluğunu atabileceği birkaç kadeh içti. Otelin ortasında ağaçlı bir bahçe ve kısa yürüyüşler yapılabilecek bir parkur vardı. Çiçeklerin arasındaki bir banka oturdu. Mis gibi çiçek kokusu ve sokağa göre daha temiz bir havayı tenffüs edebileceği bir ortamda bir süre vakit geçirdi. Cırcır böceklerinin sesi ve yolu dört tarafı otelin duvarları ile çevrili olduğu için sadece yukarı yükselerek bulabilecek ağaçlar arasında seri hareketlerle uçan bir yarasa onun eşlikçileriydi. Bir süre bu şekilde bir yalnızlığa alışacağını hissetti.

Yerinden doğruldu, yakınındaki bir gülü nazikçe tuttu, kokladı. Adeta sevdi ve odasına doğru yürüdü. Odasına geldiğinde artık telefonumu açmalı, maillerime ve mesajlarıma bakmalıyım, diye düşündü, yatağının başucundaki pencereyi araladı. İki parmak kadar aralık olmasına rağmen dışarıdan ürpertici bir soğuk girdi. Uçaktan indiğinden buyana hiç sigara içmemişti iyice

azaltmıştı. Zaten günde 3,4 taneyle sınırlamıştı kendini. Çakmağını paltosunun cebinden bularak tabakasından çıkardığı bir dal sigarayı yaktı. İlk nefesi üflediğinde soğuk esen rüzgarın içeriye giriş hızı kadar gri dumanın pencereden çıkışını izledi. Dumanın dağılmaya başladığı yerde göz alıcı bir binayı gördü. Tam köşede konuşlanmış, kırmızı loş ışıklarla renklendirilmiş, tarihi ve etrafındakilerden farklı olduğunu hissettiği bu binayı gündüz gözüyle görmek için öbür günü beklemeliydi. Mesajlarını kontrol ettikten sonra televizyonu açan Albert, karanlık ve sessiz ortamda uyuyamadığı için bir süredir buna mecburdu.

Belgesel kanalında karar kıldı ama daha beş dakika olmadan uyuyakaldı. Saat 6.30 da alarmin sesiyle uyandığında sol kolunun gece açık kalan pencereden dolayı buz kesmiş olduğunu hissetti. Doğruca banyoya gitti ve Alaska'da unutulmuş bir uzuv gibi üşüyen kolunu ve omzunu sıcak su altında bekletti. Daha iyiceydi. Giyindi, gece yarım kalan odaya yerleşme işini tamamladı, hızlıca traş oldu, giyindi. Kahvaltı için aşağıya indi, lobiden geçti. Deri koltuklarda oturan ve kimisi giriş çıkış işlemleriyle uğraşan, kimisi sabah kahvesini içen otel ahalisinin arasından geçti, ferah koridorlardan yürüdü kahvaltı salonuna yürüdü.

Hızlıca kahvaltı işini halletmeliydi. İlk günden ekibinin lideri olarak geç kalmamalıydı. Hoş tabloların olduğu bir salona girdi. Kırmızı ağırlıklı renk tonlarını barındıran bir tablonun altındaki masaya oturdu. Kırmızının çekiciliği kahvaltı salonundaki bir tabloda bile onu kendine çekmişti. Masadan kalkarken kahvaltı tabağından bir dilim meyve aldı. Sanki çok severmiş gibi. Belki de yeni şehir, yeni beslenme planı olmalıydı. Onun için artık otelden ayrılmalı, şehre karışmalı işine gitmeliydi. Ana kapıya doğru ilerledi. Kapıdan çıktığı gibi içerideki sakinleştiren müziğin yerini şehrin gürültüsü aldı.

Araçların gürültüsü, yürüyen, konuşan, aceleyle hareketlenen insanlar, şehir içindeki mekanik sesler doluydu. Ortama alışkındı ama bıkmıştı. Telefonda saatine baktı, 07.37 geçiyordu. Yeni işyerinin bulunduğu otele 10 dakika taksi mesafesindeydi. O zaman gece gördüğüm etkileyici binaya doğru gitmeliyim, dedi içinden. Kaldırımından devam etti, ışıklardan karşıya geçti. Köşedeki gazete büfesinden naneli bir şeker ve aradığı binayla ilgili bilgi aldı. Özel mülklerin bulunduğu bir binaydı. Otel değildi ve en az 100 yıllık bir tarihi vardı. Büfeci 30 senedir aynı köşede çalışıyordu, buraları adı gibi biliyordu ve günümüz insanından pek beklenmeyecek tarzda bir daha gelmesi halinde şehirle ilgili sormak istediği soruları cevaplayabileceğini söylemişti. Tam da adamına sordum diye düşündü, Albert, pek şanslı değildi aslında. Büfenin önünden yürümeye devam etti, karşı köşeden içeriye döndüğünde ondan daha genç binaların önünde saygıyla eğilmesi gerektiğini düşündüğü o ihtişamı gördü.

Önüne doğru yürüdü, tam kapısının karşısında durdu, yavaşça yukarıya doğru baktı. Tarih kokusunu hissetmişti sanki. Tüylere diken diken oldu. Burayı bulmasında, içtiği sigaranın dumanının rehberlik yaptığını düşününce kendi kendine güldü. Kapıya yöneldi, pirinç bronz görünümlü dev gibi bir kapıydı. Belki de dört insan boyunda... İyice yaklaştı tam karşıda bir masa sandalye, birkaç kitap, bordo renkli büyük bir defter vardı. İçeriye göz gezdirdi kimseyi göremedi. Kapının etrafına baktı herhangi bir zil düğme aradı göremedi. Camı tıklattı masasının sağ tarafından bir kapı açıldığını gördü. Yaşlıca bir adam kapıdan çıktı, ona doğru baktı. Albert, girebilir miyim?, diye seslendi. Adam masanın altından, uzandığı yerden Albert'e dış kapıyı açtı. İçeri giren Albert, "İyi günler efendim" diye seslendi. Yaşlı adam, yaklaşın lütfen, diye yanıtladı.

Albert, şehre dün geldiğini söyledi eliyle işaret ederek kaldığı oteli gösterdi, burayı tesadüfen gördüğünü ve yakından görmek için geldiğini söyledi. Yaşlı adam, kaldığın otel yeni ve güzel bir yer. Burası otel değil umarım biliyorsun, dedi. Evet biliyorum efendim, diye yanıtladı Albert, ben sadece yaşamak için bir daire arıyordum, umarım burada bulurum, diye ekledi.

Gülümseyen adam Albert'e koltuğa oturmasını söyledi. Az önce çıktığı kapıya yöneldi, içeriden mis gibi kahve kokuları geliyordu. Yaşlı adam, Albert'e seslenerek, demek daha yeni geldin, diye konuştu.

"Evet efendim, daha ikinci günüm."

"Nasıl olmalı?" diye devam etti yaşlı adam.

"Anlamadım efendim?"

"Kahven diyorum, nasıl olsun?"

"Az şekerli, varsa sütlü lütfen."

İki kahve ve atıştırmalık bir şeyler getiren yaşlı adam Albert'in karşısındaki konuk sandalyesine oturdu. Albert kahveden bir yudum aldı. "Oh, gerçekten çok lezzetli, elinize sağlık."

Yaşlı adam hafif bir gülümsemenin ardından, Ne işle meşgulsün?, diye sordu.

"Muhasebe firmasında yöneticiyim efendim "

Yaşlı adam, bana artık efendim deme lütfen. Adım Pascal, diye önerdi.

Memnun oldum tanıştığımıza, dedi Albert. Kahvesinden bir yudum daha aldıktan sonra, sana bir şey sorabilir miyim?, diye mırıldandı.

"Söyle bakalım yapabileceğim bir şey mi?"

“Bana bir daire lazım. Oteller bana göre değil.”

Pascal elindeki fincanı masaya koydu ve ona beş numaralı dairenin posta kutusunu gösterdi. Bir tomar zarf vardı. Emekli öğretim üyesi Bay Robert’e ait kendine bakamayacak kadar yaşlıydı. Evine hiç kiracı almamıştı. Yıllardır kapalı ve çocuğu yoktu. “Sana güvenmesi için vereceğin referans, ikna edici bir ücret ve en önemlisi evine iyi bakacağına dair söz karşılığında onunla konuşacağım.” dedi yaşlı adam. Albert yüzündeki mutluluğu gizleyemedi.

Bir soru da ben sorayım, “Okumayı sever misin?”

“Tabii ki severim.” Tarih, felsefe, psikoloji, sosyoloji, arka arkaya sayan Albert eliyle dur işareti yaparak gülen Pascal tarafından durduruldu. O ev bir kütüphane gibidir. Gözlerinin içi gülerken konuşan Albert, senden en kısa sürede haber bekliyorum, seni daha fazla oyalamayayım, hem de bugün ilk iş günüm biliyorsun. Tekrar görüşmek üzere, diyerek elini uzatan Albert, Pascal’ın babacan ve ilgili davranışları karşısında memnuniyetini belli eden sıcak bir tokalaşmadan sonra oradan ayrıldı. Yoldan çevirdiği bir taksiye atladı ekibiyle buluştu. Tanışma, iş bölümü yıllık hedefleri konuştular günü işe yoğunlaşmaya çalışmakla geçiren Albert, mesai bitiminde herkes gittikten sonra 20 dakika kadar daha kaldı orada. Hava kararmıştı, şehrin gece silüetine şöyle bir baktı. Aklından geçirdiği şeylere dikkat ediyordu son zamanlarda aklına gelen başına geliyordu ama nedense negatif düşündükleri gerçekleşiyordu belki de çekim yasası denilen tamda buydu binadan çıktı. Hava yine ayaza kesmişti kasketini giydi, atkısını sardı, yürümeye başladı. Akşam telaşı vardı sokakta. Bu gece dışarıda atıştırmak istiyordu. Sabah otelden çıkarken birkaç yer öğrenmişti çeşit çeşit daha önce tatmadığı sokak yemekleri olan sokağa doğru yöneldi.

Telefonundaki yönlendiriciye yazdığı adres bir süre yürümesi gerektiğini belirtiyordu yavaş yavaş başka bir şehre gelmiş gibi hissetti, evler değişmeye başlamış, az katlı, farklı renklerle boyanmış, avluları lokantaya dönüştürülmüş evlerdi bunlar. Her ırktan renkten insan vardı burada, adını bilmediği. Görünüşü ve kokusu hoşuna giden birçok şey tattı o gece. Tek başına özgürce hiçbir şeyi umursamadan salaş masalarda, taburelerde yedi ızgaraları, sulu noodleları, deniz ürünlerini. Tıka basa doymuştu midesinde kalan ücra yerleri de tatlıyla doldurdu. Zaten aklı dolu ruhu da bunalımdaydı. Yıllardır birlikte yaşadığı mutsuzluk, karısına ve çocuğuna olan özlemi yükünü ağırlaştırmıştı ve fiziki olarak tek başınaydı. Saatlerce yürüdü, ayaklarında derman kalmayasına denize doğru yürüdü, mavi özgürlüğe doğru kimsenin olmadığı yere doğru yürüdü, gecenin karanlığının kırmızıya çalan bir yerinde durdu. Denize doğru, yüzüne vuran serinliğe, tuzlu rüzgara doğru durdu önce gülmek geldi içinden sebepsiz bir mutluluk kapladı içini. Güldü kahkahalarla, kimsenin olmadığı bu sahilde haykıra haykıra ağlamaya başladığı ana kadar

Matruşka Hanım

Büşra Nur Yorulmaz

Tek bir insanda pek çok insan görebildiğiniz oldu mu hiç? Matruşka Hanım benim hayatımı değiştirdi. Yalnızken bir etkinlik yaptığımda, bazen aklımdan “Ah biri bana eşlik etse.” diye geçirirdim. Oysa onunla zihnimden hiçbir şeyin geçmediği bir anda tanıştık.

Onunla tanıştığımız gün, İnciraltı'na doğru bisiklet sürmeye çıkmıştım, sahilde biraz dinlenmeye karar verdim. Deniz manzaralı bir bankta mola verdim. Oturup denizi izliyordum, yine yalnızdım. Yaşlıtlarım gibi başka kişilerle pek birlikte olamıyordum. Bu durum içimde çatışma yaratsa da, durumu yavaş yavaş kabulleniyordum. Sahilde benim gibi bisikletli insanları görüyor, bisikletli gruplara denk geliyordum. Bazıları benim gibi yalnızdı, kimisi yürüyor kimisi oturuyordu. Fakat benim gibi yalnız hissediyorlar mıydı, bilmiyordum.

O an zihnimden hiçbir düşünce geçmiyordu. Deniz manzaralı bankımda molamı verirken bir anda biri bana seslendi. Döndüğümde ilk olarak, karşımdaki kişinin benim gibi bir bisikletli olduğunu gördüm. Yaşça büyük, bakımlı, rengarenk giyinmiş hoş bir kadın karşımdaydı.

“Merhaba, rica etsem fotoğrafımı çeker misin?” diye sordu bana.

“Olur tabii” diyerek aldım telefonunu. Ekrandan bütünüyle inceledim kadını ve çekmeye başladım fotoğraflarını. Başka açılardan da çekmem için beni yönlendirdi.

Aklımdan “Zevk sahibi biriymiş” diye geçirdim. Fotoğrafları çektikten sonra telefonu geri verdim. Şöyle bir inceledi fotoğrafları.

“Teşekkür ederim, genç hanım.” dedi.

Genç hanım denmesi bir garibime gitmişti.

“Rica ederim” diyerek cevap verdim.

“Neler yapıyorsun?” diye sordu.

Tek başıma bir bisiklet turuna çıktım, bir mola vereyim demiştim.”

“İyi yapmışsın, ben de neredeyse her gün çıkıyorum bazen tek bazen ekipte.” dedi. “Hangi ekiptensiniz?” diye sordum.

“Perşembe Akşamı Bisikletçileri diye bir grup var, oradayım.”

Benim anlatacağım pek bir şey yoktu. O anlattı, ben dinledim. Dinleme konusunda hep iyiydim, ama iş anlatmaya gelince elimde malzemem yoktu. Pek çok ilgi alanından bahsetti. Resim, fotoğraf, bisiklet... Neredeyse her konu ilgisini çekiyor olmalıydı. Bu kadar ilgi alanına nasıl vakit ayırıyor diye düşündüm içimden.

Sonra birden “Çocuklarım evde beni bekler, haydi gel sen de, beraber kahve içelim.” dedi. Bir de çocukları varmış, diye düşündüm içimden. Detayını sormadım, o da anlatmadı, sanırım göstermeyi bekliyordu. İnsanlarla iç içe olmayı unuttuğumdan davetini biraz garipsesem de bu teklif bir yandan hoşuma gitti. Bisikletlerimize atlayıp evine doğru sürmeye başladık. Bisikletleri

apartman boşluğuna park edip, kilitleyerek evine geçmek için merdivenlerden yukarı çıkmaya başladık. Evinin nasıl olduğunu çok merak ediyordum. Annemi kaybettiğimden beri hayatımda birkaç kişiden başka kimse yoktu ve uzun zamandır yeni biri ile tanışmamış, yeni bir ortama girememiştim. Yeni bir ortam içinde bulunacak olmanın heyecanını hissediyordum, kalbim küt küt çarpıyordu.

Evine gelmiştik, kapının anahtarını çevirmesi ile biri beyaz, diğereri siyah iki kedi bizi karşıladı. "İşte benim ocuklarım: Yin ve Yang!" diye oşkulu bir sesle bizi tanıştırdı. ocuk bekleyen ben, kedileri görününce biraz şaşırdım. Evin içerisini dolaşmamızla birlikte adeta bir sanat galerisinde olduğumu fark ettim. Tüm duvarlarda çeşit çeşit tablolar, fotoğraflar asılıydı. Atmosferden çok etkilenmiştim.

Tablolara baktığımı görününce, "Bunlar da diğer evlatlarım. Tablolarım ve kedilerimle kendimce hayatımda molalar yaratıyorum. Sen keyfine bak." dedi. Kahve yapmaya mutfağa gitti. Ben de merakla etrafi incelemeye başladım.

Duvarların bir kısmında yağlı boyadan yapılmış rengarenk ocuk, kedi, hayvan resimler yer alıyordu. Diğer bir duvarda çekilmiş sanatsal fotoğraflar vardı. Başka bir duvarda ise kendisine ait olduğunu düşündüğüm fotoğraflar mevcuttu. Duvarlarda asılı olan her şey çok etkileyiciydi, aralarından en etkileyicisini aramaya başladım.

Kahveler hazırlanmıştı. Sahile bakan evinin balkonunda artık kahve eşliğinde oturup konuşma vakti gelmişti.

"Gördüklerimiz karşısında inanamıyorum, çok güzel alışmalar. Tüm bunlar size mi ait?" diye sordum.

"Elbette. Her dışarı çıkışım sonrası buraya gelir, içime dönmeye çalışırım. Her gün kendime yeni bir evlat kazandırmaya çalışırım. Çok evladım var gördüğün üzere. Hala da evlat ararım kendime. Hayatın yoğunluğu içinde durup huzur bulabildiğim yer; evlatlarımın olduğu canım evim. Sen de benim için başka bir evlat oluverdin bugün."

Son söz beni fazlasıyla etkiledi ve ne diyeceğimi bilemedim. Biraz durdum, kendimi toparlayıp sonunda kendimden söz etmeye başladım.

İki yıl önce annemi kaybettiğimden, o zamandan beri insanlarla birlikte ne yapacağımı bilemediğimden, yılların içimde biriktirdiği durmak bilmeyen düşüncelerimden, duygularımdan ve yapamadığım davranışlarımdan bahsettim. Tanıştığımızda neredeyse hep kendinden bahseden o kadın, şimdi dinleyicim olmuş ve beni dikkatle dinlemişti. Anlattıklarım bittikten sonra durdum. Uzun bir süre sonra anlaşıldığımı hissediyordum.

"Sana bir hediye vermek isterim, çalışmalarımdan birini seçebilirsiniz." diye önerdi.

Benim için bu teklif, bu paylaşımın sonrası çok değerliydi. Etrafi incelemeye başladım. Matruşkaların boy boy sıralandığı rengarenk tablo çekti dikkatimi ve gözlerimi ondan alamadım.

"Al senin olsun." dedi.

"Teşekkür ederim."

"Bu tabloda kendinden ne gördün?" diye sordu.

Bu soru karşısında durup şöyle bir düşündüm. Sahi neden matruşkaları seçmişim?

"Bu tanışma benim için çok değerli oldu, sizin yeteneklerinizi görüp etkilendiğim kadar kendi içimde de bir güç bulabildim sanırım." dedim.

Samimi bir gülümseme ile karşılık verdi bana.

Akşam oldu tekrar görüşmek üzere vedalaştık. Tabloyu alıp evime dönmek üzere sahile yöneldim, kırmızı trafik ışığına yakalanmışım. O an tüm bu yaşadıklarımı hızlıca bir düşündüm. Bu gencecik yaşımda hayat beni bir an durdurmuştu, durmakta haklıydım fakat kırmızı ışığa takılı kalmıştım uzun süre. Sonra yeşil ışık yandı. Artık ilerleme vakti gelmişti.

Homeros'un Rüyası

Celal Erdem

Adım Homeros. Bir gün İonya kıyılarında, zihnimde efsanelerle dolaşıyordum. Etekleri denizi yalayan ulu bir salkım söğüdüün gövdesine yaslanıp uyuyakalmışım. Dalgaların kıyıya taşıdığı tuhaf bir şişe gördüm. Yosunların arasından mühürlü tıpası görünüyordu. Şaşkın, kararsız ve biraz da tedirgin açtım. Cılız, ince bir duman çıktı önce; büyüdü, büyüdü, koyulaştı ve koskocaman bir deve dönüştü.

- Sen de kimsin diye bağırdım korkuyla? Nerden çıktın?

- Bu şişeden çıktım. Sen çıkardın beni. Dile benden ne dilersem de demeyeceğim.

- Çok korktum. Şaşkınlığımdan küçük dilimi yutacaktım. Bu nasıl olabilir?

- 2000 yıl kadar önceydi. Peri Padişahının emrindeydim. Elimden her iş gelir. Günün birinde acayip bir icat çıkardım; ateşi buldum. Çok hoşuna gider sandım ama çok kızdı bana. Dumana dönüştürüp bu şişeye tıktı beni ve denizlerin en dibine gömdü.

- Eeee, sonra?

- Bu şişenin içinde yüzlerce yıl kurtarıcı bekledim; durdum. Kimse fark etmedi bile. Oysa beni kurtaran olsaydı onu ihya ederdim. Yeteneklerim vardı; yeni icatlar çıkarırdım. Beyhude bekledim. Bazı zamanlar çok öfkelenirdim; sonra sakinleşirdim; dururdum. Kendi kendime söz verdim; ilk rastladığım insanı uyutacaktım.

- Sonra, sonra, diye meraklandım.

- Sonrası bu işte; o sensin.

- Ne yani beni mi uyutacaksın? Seni şişeden kurtardım. Karşılığı böyle mi olur?

- Kendime sözüüm var, seni cezalandıracağım; ama aslında bu bir ödül.

- Hayır, hayır istemem. Nasıl olur ki böyle bir şey. Benim daha insanlığa anlatacak efsanelerim, destanlarım var.

- Seni 2000 yıl uyutacağım. Sakın korkma. Yüzyıllar sonra efsanelerin anlatılacak dilden dile. Heykellerinin yapıldığı dünyanın en güzel kenti, Smyrna'da uyanacaksın. Ömrün 2000 yıl uzamış olacak. Bundan ala ödül mü olur?

- Hiçbir şey anlamadım, korkuyorum.

Homeros'un gözleri mahmurlaşırken; dev yavaşça ortadan kayboldu. Aradan yüzyıllar geçti.

İmbatlı bir İzmir sabahında uyandı Ömer. Penceresini açtı, körfezin iyot kokusu doldu odaya. Edip Cansever'in mısralarını hatırladı: "Pencere yanındaydı, gökyüzü yanında, uzandı masaya sonsuzu koydu". Güzel bir hafta sonu kahvaltısı için boyoz ve gevrek de hoş olurdu.

Giyindi çıktı sokağa. Parkın içinden geçti. Homeros'un Rüyası heykelinin yanında durdu. Severdi Homeros'u, İlyada ve Odysseia okumuştı.

Güzel bir gündü. İzmir'de yaşamaktan hoşnuttu Ömer. Yoluna devam etti, martıların çığlıkları vapur mavnalarına karışıyordu. Köşedeki fırından sıcacık boyoz ve gevreklerini alarak evine döndü. İzmir'de hayat bütün hay-huyuyla akıp gidiyordu.

Ebru Tolay

Ayna

Ellerini yavaşça hareket ettirmeye çalıştı. Kenarları tırtıklı aynayı uzun süredir tutmaktan avuçları sızlıyordu.

Cep harçlığını çıkarmak için arada sırada modellik yapıyordu. Seçici olmaya ve özellikle sanatsal projelerde yer almaya özen gösteriyordu. İçine sinen bir iş olduğunda kendini kaptırıyor ve sürecin her aşamasına kendinden bir şeyler katmaya çalışıyordu. Bu seferki fotoğraf çekimi için de böyle hissetmişti. Buca'nın ara sokaklarından birinde gördüğü çerçeveciye girip dükkânın dışında duvara yaslanmış bu aynayı satın almak istediğini söylemişti. Adam eski püskü aynaya şöyle bir bakıp "al kullan, işin bitince getirirsin" demişti.

O günlerde ülkede orman yangınları vardı ve söndürüleliyordu. İnsanın doğaya açtığı savaş, aynadan yansıyıp insana geri dönüyordu adeta. Bu fikri çok sevmiştir. Bu yüzden de projede yer almaktan keyif alacağını söylemişti tereddüt etmeden. Ne kadar ücret alacağını sormamıştı bile.

Ayakta durmaktan uyuşan bacaklarını hareket ettirirken yeni bir yağlı boya tablo yapma fikri belirdi zihninde. Kocaman bir ağaç! Tek başına... Bir sürü dalları var ve tualin her yerini kaplıyor... Fon ise kıpkırmızı... "Bu ağaç sensin!" diye geçirdi içinden... Bir gülümseme kapladı yüzünü. "Harika olacak!" diye fısıldadı.

---

304 Çıkmazı

Engin Demirci

Yaz... En sevdiğim mevsimdi. 1983 Haziran ayı başlarıydı. Kışın tekrar geleceğini düşünmek bile istemiyordum. Gerçi İzmir'de pek kış da olmuyor ama yine de üç ay boyunca yazın tadını okul olmadan bütün arkadaşlarımla birlikte doyasıya eğlenerek geçirmek, benim en büyük mutluluğumdu.

Mutluydum çünkü çok eğleniyorduk. Yaz, başından sonuna kadar enerjisini bize aktarıyordu. Aslında her şey ilkbaharla birlikte başlıyordu. Ağaçlar filizlenip uyanınca sanki tüm doğayla birlikte, hayvanlar ve insanlar da uyanmaya başlıyordu. Bu uyanışı insanlar, en iyi hidrellez eğlenceleriyle anlatmaya çalışıyorlardı. Yazın başlangıcı bahar, baharın da anahtarı Hidrellezdi.

Bu coşkunun ve eğlencenin en güzeli de bizim sokağımızda yapılırdı, yani 304 Çıkmazı'nda. Adından da anlaşılacağı gibi, çıkmaz bir sokaktı benim de içinde yaşadığım bu sokak.

Çoğunluğu Yugoslav göçmeni insanların yaşadığı; geneli tek katlı, bahçeli, kimisi cumbalı, kimisi iç havlulu evlerden oluşan kalabalık ve renkli, 'bazen konuşmalarını anlamasam da' sevecen insanlarla dolu bir mahalleydi.

Dediğim gibi, burada hidrellez eğlenceleri çok coşkulu geçerdi. Ateşler yakılır, üstünden atlayarak zor bir sınavdan geçilir ve sıkıntıların hepsi geride bırakılırdı. Hidrellez bir başlangıç, uyanış olduğu için bu uyanışa herkes kendi dilek ve isteklerini de katmak isterdi. Kimisi iki briket ve bir kiremitten ev dileğini totemleştirir, kimisi de oğluna gelin ister süpürgeye beyaz çaputtan gelinlik diker ve bahçesindeki gül ağacının dibine bunları sıralardı. Kimisi topladığı taze çiçek ve yapraklarını yikanacağı sıcak su kazanına katarak hem arınır hem de yenilenmeye kendi bedeninden başlardı. Mahallede eski insanlar bunları genç nesillere bir şekilde anlatır veya örnek olurdu.

Çalgılı, vurmali eğlencesi de hidrellez gecelerinin ayrı bir güzelliğiydi. Sanki mahalle nüfusu iki katına çıkardı o gece. Mahallenin cesur ve muzip kadınlarından Sebahat ve Havva abla erkek kıyafetleri giyer, bıyık çizip fes takar, ellerinde tespih, bellerindeki kuşağa ise bıçak ve silah benzeri takılarla kendilerini donatırlardı. Bazen evdeki dede yadigarı eski bir tüfekte bile çıkmaktan çekinmezlerdi. Yine abartılı süslemiş al yanaklı, hatta biraz da komik makyajlı kadınlarla eş olur, kapı kapı dolaşarak komşularını eğlenceye katılmaya davet ederlerdi. Kiminin kulağına bir çiçek, kiminin de yakasında bir dal yaprak takarlardı. Karşılıklı oyunlarla ve şakalarıyla adeta bir piyes tadında herkesi kendilerine güldürür ve eğlendirirlerdi.

Ertesi gün ise çoluk çocuk pikniğe çıkılır doğa ile bütünleşirlerdi. Hidrellez yazı enerjik ve umutlu başlamamız için bizi hazırlardı.

Ben ve arkadaşlarım da bu fırsatları kesinlikle kaçırmazdık. Toplu yapılan piknik, denize girme gibi etkinliklerde hep yer alırdık. Hepimiz futbol oynamayı severdik. Gittiğimiz her yerde de topun peşinden koşup dururduk.

Mahallede de bir iki sokak ötede boş toprak ama geniş bir caddemiz vardı. Molay Matbaağa. Cadde ismini oradaki kocaman dört katlı olan matbaadan alıyordu. Mahalleden birçok kişi de orada çalışırdı zaten. Biz de geniş ve büyük sokak olduğu için hep onun önünde futbol oynardık. Aslında büyük ve kalabalık maçlar için tercihimiz orası olurdu yoksa biz her yerde oyun oynayabilirdik. Her ne kadar ben futbol oynamayı pek beceremesem de, yine de arkadaşlarımın oyununa bir şekilde dahil oluyordum, deparım çok iyiydi ve hızlı koşardım. Topları güzel de karşılıyordum fakat yine de beni hep kenarda tutuyorlardı. Yapım gereği heyecanlıydım ve yerimde duramazdım, bir şekilde topun peşinde kendimi bulurdum. Bu arada benim lakabım 'Kuçe' idi. Bana bu lakabı arkadaşlarım taktı ve tüm mahalleli bunu bilir ve hep lakabımla seslenirdi. Bundan ben de çok hoşlanırdım. Anlamının hep önemli bir futbolcu olduğunu düşünürdüm. Çünkü herkesin bir futbolcu lakabı vardı. Kempes, Titoviç, Maradona vs. gibi...

Dış görünüşümün lakabımda etkisi büyüktü sanırım. Boyum arkadaşlarım arasında en kısaydı, pek gülümsemesem de dişlerim ön plandaydı ve çenemin karakteristik bir şekli de yok değil, kahverengi gözlerim de baya iridir. Biliyordum farklıydım ama yine de mahallenin en sevileniydim diyebilirim, çünkü herkesle aram iyiydi ve her şeyden haberim vardı.

Mesela; mahallemizde iki kişi evine özel telefon bağlatmıştı. Bu mahalleli için büyük bir heyecandı. Bağlatanlar için ise bu adeta bir üstünlük belirtisi gibiydi. Çünkü herkes özel telefona ulaşamıyordu o zamanlarda, telefon kulüpleriyle işini görüyordu.

Bir keresinde kulak misafiri olmuşum. Köşe kuaförün üstünde oturan Selda ve Ferit kardeşler, Almanya'daki akrabalarıyla telefon kulübesinde uzun uzadıya nasıl konuştuklarını ve telefon kulübesini nasıl ipli jetonla aldattıklarını anlatmışlardı. Yüzlerindeki heyecan ve gülümsemeleri hiç unutulur gibi değildi. Çok eğlendikleri belliydi ve telefondan getirdikleri müjdeli haber, Ali dayılarının Almanya'dan geliyor olmasıydı.

Yazın vazgeçilmezi yurt dışında yaşayan gurbetçilerimiz, en fazla da Almancılardı. Onların gelişi ayrı bir hava ve heyecan katardı mahallemize.

'Annem bir keresinde babamın Alman olduğunu ağzından kaçırmıştı.' O yüzden Alman gurbetçilerimizin gelişi de beni ayrı bir heyecanlandırırdı.

Farklı bir enerjisi vardı hepsinin. Mahalleye gelmeden önce herkesin haberi olurdu. Bugün Halim abinin kız kardeşi Saadet hala gelecekti. Kocası Yusuf enişte, kızı Nurcan ve oğlu Serkan'la birlikte. Arabadan indiklerinde giyim tarzlarına baka kalırdık, kokuları başımızı döndürürdü. Sokağın havası değişirdi birden.

O akşam evleri; hoş geldiniz için gelen komşu ve akrabalarla dolup taşmıştı. Bavullarının içinde çikolata, şekerleme ve oyuncaktan başka muhakkak teknolojik birkaç alet de olurdu. Onlardan biride Yusuf eniştenin getirdiği filmlerle projeksiyon makinasıydı. Bahçenin boş duvarına yansıtıp çektiği gezi filmlerini izletiyordu.

Herkes gülümsüyordu gördükleri karşısında ve farklı görünen, farklı giyinen misafirleri bir yandan süzüp öte yandan da soru yağmuruna tutuyordu.

Serkan ve ablası Nurcan ise kuzenleri ile birlikte bir tarafta toplanmış farklı bir oyun oynuyordu. Getirdiği portatif kaset çalarla şarkıyı başlatıp durduruyor ve ileri tuşuyla bir sonraki şarkıda tekrar çalıyordu. Eğer şarkı değişmediyse yanmış sayılıyordu. Herkes çok eğleniyordu.

Çıkamaz sokağımız birçok sokaktan daha hareketli bir sokağa dönmüştü. Tüm komşular sandalyeleri dışarı sermiş, çaylar ile birlikte çiğdemlerini çitlatılıyordu. Caddedeki pastaneden boza alma zamanı gelmişti. Gecenin geç saatlerine kadar hareketlilik bitmezdi.

Sabahları ise erkenci komşunun çay karıştırma sesi ile güne başlamırdı. Uzun uzun kahvaltı edilirdi.

Gün daha yeni başlıyordu ve biz de oyunlarla dolu dolu geçirmek için arkadaşlarla toplanmaya başlıyorduk. Kapılarda kilit olmadığı için herkes birbirine çat kapı gidebiliyordu. Benim giremediğim ev yoktu zaten. Kahvaltısını bitiren dışardaydı.

Birçok oyun vardı mahallenin çocukları arasında kimi sek sek, kimi tuf tuf, kimi meşe oynar kimi de ip atlardı. Mahallenin büyük abileri de yere kareler çizerek dama ve satranç oynarlardı. Ben ve meraklı birkaç arkadaş da onları izlemeyi severdik.

Akşamüstü saatlerinde yine oyundan başımızı kaldıramazken, Engin'in abisi Enis gelip 'Babam çağırıyor hemen eve gel' dediğinde Engin; neden? diye sordu. Abisi

'Babam renkli televizyon almış onu getirdi' diye yanıtladı. Çocuklar arasında bu haber çok büyük heyecan yaratmıştı. Çünkü mahallede henüz kimsenin renkli televizyonu yoktu.

Bu haber çok kısa bir sürede yayıldı. Ben de daha önce hiç renkli televizyon görmemiştim. Lessi'yi renkli görebilme düşüncesi beni de heyecanlandırmıştı.

Akşam olunca herkes Enginlerin kapıya yığılmıştı bile, uzun boylu olanlar bahçe duvarının üstünden bir şeyler görmeye çalışıyordu. Daha sonra Engin'in babası İbrahim Amca kapıyı açtı ve herkes içeri girdi. Beni de dışarıda görünce, Kuçe sen de gel hadi, diye seslendi. Adeta bütün mahalle oradaydı, bahçe çok kalabalıktı. Herkes gözlerini kırpmadan televizyona kilitlenmiş bir şekilde kapanıştaki istiklal marşına kadar izlediler.

Sonrasında herkes mutlu bir şekilde ayrılırken, en son bir kol beni kavrayıp yönümü değiştirdi. Engin bana gülümseyerek, gel Kuçe, dedi. Annesi gazete kağıdı ile geldi ve akşamdan kalma yemek ve kemik parçalarını bana verdi.

Evet, ben bir köpeğim! 'Kue' de Makedonca köpek demekmiŐ zaten. Her ne kadar ilk baŐlarda ben onu meşhur bir futbolcu ismi sansam da, anlamını daha sonra öğrenmiştim. Lessi'yi de renkli görememiŐtim zaten. Köpeklerin sadece siyah beyaz gördüğünü geç de olsa keŐfetmiŐtim. Babam bir Alman kurdu, annemse oban kırmasıydı. Babamı tanıyamadım çünkü bir gurbetçi ailenin köpeğiydi. Annemden de uzun zamandır haber alamıyorum. Ama ben bu güzel insanlarla dolu mahallede yaşamayı seviyorum.

Onlar tarafından çok sevildiğimi de biliyorum. Bu da bana yetiyor.

Sisteki İz

Erdem Akkoca

Kelebek olmak istiyorum. Sığındığım kozamda rengarenk tülümsü kanatlarıma kavuşmak için sabırla bekleyip, sayılı saatlerimi gönlümce geçirmek istiyorum.

Haykırıyorum; kanatlarımla, rengiyle, uçuşumla ilgilenmeyin... Ruhumla bedenimin ahenkle dansını izleyin, keyfini çıkarın. Varlığın hiçliğinde kaybolmak, benliğime ulaşmak hazzıyla yola devam etmek istiyorum.

Yayladaki küçük göl evim; kozam. Kendimle hesaplaşıp kelebek olarak tekrar dönmeyi beklediğim yer. Bahçe duvarlarının gölün naif dalgalarıyla fısıldaşmasını, penceresindeki sardunyanın ağaç dallarıyla oynaşmasını ve pamuksu bulutlarla dertleşmesini sevdiğim yer.

Kimselerin görmediği gizli bir yaram var, en derinlere sakladığım, sürekli kanayan, beni bilinmeze götüren... Bu yara ilk on iki yaşlarımdayken açıldı. Göl evimin kozam olduğuna karar verdiğim yaş... Bahçede bulutlarımla konuşurken, hissettiğim ıslaklıkla koşarak eve girdim. Baktığımda çamaşırdaki kan lekesinin verdiği korkuyu tarif edemem. Ağlayarak anneme seslendim ve o bana tek kelime etmeden yüzüme çok sert bir tokat attı. Sonra anlattı hem yaşadığımı, hem tokadın adet olduğunu ama ben her ikisinin şokunu atlatamadım. O gün anlamamıştım ama kan benimle hep yaşayacak bir leke olacakmış.

Sindirilmiş, dingin ergenliğim lise son sınıfa kadar devam etti. Ta ki onunla tanışana kadar... Babasının memuriyetinden dolayı taşındıkları şehrimizde, benim sınıfıma denk gelerek, denizdeki kağıttan gemiler misali, ruhumu oradan oraya savurdu.

Onu düşününce ruhumdaki kelebeklerin dansını, bedenimden ayrılıp ben bile izlemek isterdim. Onun beni sindirilmişlikten özgürlüğe götürdüğünü düşünüyordum. Lise son sınıfın ikinci dönemi, tüm yılların en soğuk kışını bahar keyfiyle yaşıyordum. Mezuniyet balosu yeri ve tarihi açıklandı. Şehir merkezinin dışında, harika bir otelde. Öğretmenlerimiz eşliğinde gidip, ikili gruplar halinde aynı odalarda kalacaktık. Ben de sevdiğim, sakin bir kız arkadaşımınla kalacaktım. Okul balo heyecanından bayram yeri gibi, herkes de ayrı bir telaş, ayrı bir heyecan... O gün geldi çatı. Okulun servis araçlarıyla bizleri götürdüler, otele girişlerimiz yapıldı ve hazırlanmak üzere odalarımıza çıktık. Heyecandan dinlenmek şöyle dursun, sürekli arkadaşımınla birbirimizin saçını makyajını hazırlamaya çalışmaktan yorgun düştük. Bize duyurulan saatte balo salonuna

indiğimizde, balo salonu bahar gelmiş çiçek tarlası gibi rengarenk ve cıvıl cıvıldı. Onu gördüm yavaş adımlarla birbirimize yürüdük, masum el sıkışma sonrası masamıza doğru ilerledik. Her şey o kadar güzeldi ki, yemeklerimizi keyifle yedik, sahnede dans ettik. Okulun hayta erkekleri ceplerinde getirdikleri votkaları kolalarına koyuyorlar, neşelerine neşe katıyorlardı. İlerleyen saatlerde slow müzik başladı, birkaç çift sahneye çıktı. Heyecandan kalbim yerinden çıkacak gibi atıyordu. An geldi, beraber dansa kalktık, bu kadar yakınımda olması, nefesini hissetmem daha önce tarif edemediğim duygular yaşatıyordu. Kulağıma güzel sözler fısıldarken içtiği votkalardan sözlerin pelteleşmesi sevimli geliyordu. Kulağıma bir kez daha eğilip benimle yalnız konuşmak istediğini söyledi ama dikkat çekmemek için salondan ayrı çıkmamız gerektiğini, bana soran olursa da odaya ağı kesici almaya gittiğimi söylememi tembihledi. Salondan çıktığımda asansörün orada beklediğini gördüm, yanına vardığımda asansörün kapısı açıldı ve başıyla işaret etti girmemi. Hiç konuşmadan yukarı çıkıyorduk. Katta durduğunda o önden yürümeye devam etti ve ben onu takip ettim. Bir odanın önünde durdu içeri girdi ve yine bir işaretle beni içeri çağırdı. Sanki zihnim, iradem gitmiş sadece komut alan bir robot gibiydim.

Odaya girince üstüme saldırmasıyla ne olduğunu anlamaya başlamıştım. Tüm karşı koymalarım rağmen bana hem vuruyor hem de üstümü çıkarmaya çalışıyordu. Daha fazla gücüm yetmedi, direnemedim. Ne kadar sürdü bu anlar hiç bilmiyorum. Giyinmeye çalışırken gördüm onu, bir yandan da beni tehdit ediyordu. Kimseye söylememi, kimsenin bana inanmayacağını çünkü salondan çıkıştan odaya gelişine kadar yalnız geldiğini... Öylece bir şeyler diyordu... Burnumdan akan kanı o zaman fark ettim. Kalkmak istedim kalkamadım. Ruhum mu bedenime ağır geliyordu, bedenim mi yaşadıklarımından dolayı toparlanamıyordu bilemedim. Bakışlarım tavana sabitlenmiş başka yöne çeviremiyordum. Kozasından çıkmak isteyen ipek böceği de böyle zorlanıyor muydu acaba kelebeğe dönüşürken. O da kalbimi, bedenimi acıdığına karar veremiyor muydu acaba? Ben o şokla toparlanmaya çalışırken yine kan gördüm çarşafıta. Annemin tokadı geldi gözlerimin önüne...Kanın laneti beni takip ediyordu ve hiç de bırakmaya niyeti yoktu. Ne yapacağımı bilmez halde odama gittim. Duşa girdim ne kadar süre kaldım bilmiyorum. Onun kokusunu alınca kalbim çıkacak gibi hisseden ben, şimdi tiksiniyordum. Ne kadar sabunladım, suda kaldım farkında değilim. Bedenimden kokusu belki çıktı ama buna bir türlü ikna olamayıp yıkanmaya devam etmek istiyordum... Bunu kimselere anlatamazdım. Anlatsam da inanmazlardı. Hep duyduğumuz bir söz vardı, kız kuyruk sallamasa erkek peşinden gitmez, diye. Tecavüze uğramıştım, suçlusu belliyken utancı bana kalmıştı... Kan kumaşta leke yapar çıkmaz derler ya, bunu diyenler insanda bıraktığı izi bir bilseler. Üzerinden seneler geçmesine rağmen bunu atlatamıyor, ne birine yakınlık hissedebiliyordum, ne de birinin bana yaklaşmasına izin verebiliyordum.

Kimseye ihtiyacım olmadan hayatıma devam ediyordum. Hayatın kan lekesinden kalan kısmında başka renkler arıyordum. Mutsuz değildim ama umutsuzdum. Kendimi kelebek yerine koymuş, yirmi dört saat sonra sanki yok olacaktım gibi yaşamaya devam ediyordum. Ama sanki birileri arada fişi çekiyor, elektrik kesiliyor gibi ataklar geçiriyordum. Geçirdiğim atakların yıllar sonra travmalardan olduğunu öğrendim.

Küçüldüğüm ve kapandığım anlardan birinde yine kozasındaki ipekböceği gibi göl evinde buldum kendimi. Ama ben dahil her şey çok farklıydı bu defa. Beni her zaman hayallere sürükleyen o bulutlar; içindeki tüm kederi sise çevirmiş. Bu sis yavaşça yeryüzüne yayılmış, en yüksekten en derine kadar tüm noktaları kaplamıştı. Her şey yerindeydi ama hiçbir şey yoktu. Doğa zihnimin, ruhumun yansıması olmuştu.

Hepimiz zaman zaman kayboluruz. Siste iz arayıp yolu bulmaya çalışmak kadar zordur kayboluşlarımızdan çıkmaya çalışmamız. Önemli olan neden kaybolduğumuz mudur, nasıl yolu bulacağımız mıdır?

Bence tek önemli olan, sonbahar havasında olan hayatımızda, yaprakları sararıp dökülmeye yüz tutmuş ağaçtaki yeşil kalmış yaprak olma çabasıdır. Ne zaman sararıp hafif bir rüzgarla savrulabileceğimizi beklemektense, yeşil olan yaprağın dik duruşunun keyfini yaşamak... Ben kelebek olmak istiyorum.

Pasaport İskelesi

Erol Özdayı

Pasaport İskelesi, Güzel İzmir'imizin en gerçek, en kolay ulaşılabilen buluşma noktalarından biridir. Bizi tüm içtenliğiyle kollarına alabilen, gizemli, büyüğü olan ve neredeyse çocukluğumuzdan beri zamana yenik düşmeyen bir yapıdır. Sağında ve solunda, yine İzmir'in simgelerinden olan dalgalar şeklinde döşenmiş siyah beyaz kaldırım taşlarıyla inci gerdanlığı Kordon Boyu uzanır.

İkiçeşmelikten Mezarlıkbaşına inerken sağ tarafta Yangınyokuşu denen dik bir yokuşu tırmanırdık. Evimiz o yokuşun bitimindeki, Sarı Bakkalın sağında uzanan 828 sokak üzerindeki eski İzmir evlerinden biriydi. Sarı Bakkal, mahallemizin en renkli köşesiydi. Akşam iş dönüşü bir tek atıp evine rahatlamış olarak gitmek isteyenlerin sessiz bir uğrak yeriydi. Yolun devamında da Mumcu Açık hava Sinemasına varılırdı. Ahmet Tarık Tekçe'ni kötü adam rollerinden dolayı yuhalandığı, gala gecelerine civar mahallelerden gelenlerle hıncahınc dolan meşhur sinema.

Yaz akşamları evlerinin önüne kilimlerini sermiş, sağlı sollu oturup çiğdem (biz ayçiçeğine çiğdem deriz) çitleyen, eğer gazozcu yeni geçmişse, ellerinde Cincibir Gazozlarıyla ferahlamaya çalışan sakinlerinin bulunduğu upuzun sokaklardı bunlar.

Artık mahalle sınırlarını zorlamaya, evden biraz uzaklaşmaya başladığımız yeniyetmelik dönemlerinde bizi bir mıknaş gibi çeken deniz kenarlarına, özellikle de Pasaport İskelesi civarına inerdik. Cumhuriyet Meydanındaki Atatürk Heykelinin kaidesindeki, kurtuluş Savaşını betimleyen bronz kabartmalara hayranlıkla bakardık. Delikanlılığa doğru yol almaya başladığımızda ise artık ilgi alanlarımız değişmeye, o dönemde, güzelliğiyle ünlenmiş İzmir genç kızlarının cazibesinin akışına kendimizi bırakır olmuştuk. Namık Kemal Lisesinin tamamen erkeklerden oluşan ortamından sahalara çıkmış bir öğrencisi olarak kızlar karşısında tüm benliğimizi saran utangaçlığımızı aşabilir ve birinden bir randevu kopartabilirsek dünyanın en mutlu genci olduğumuz yıllardı bunlar. Platonik aşkların içimizi titrettiği güzel yıllar...

Üniversite yıllarımız başlamış, yine de masumiyetimizin sınırlarını zorlamadığımız, ilk aşkların, ilk öpüşmelerin dudaklarımızdaki tadıyla ve İzmir'in meşhur imbat rüzgarıyla sarhoş olduğumuz yıllar...

Şimdi bu fotoğrafa baktıkça son sürat geçen bir hızlı tren düşünüyorum. Yaşanmışlıkların izlerini sanki bir hemzemin geçitte arıyorum. İç içe geçmiş, biraz karmaşık, yılların yorgunluğuyla silikleşmeye başlayan izleri...

Tek tek lekeler halinde gelip geçen, kentin karmaşasından uzak, genelde çok fazla telaşı olmayan insanlar bu sahnede yerlerini almışlar. Zemindeki suda yansımaları ise, "ben bu kente aitim" dercesine, sanki var oluşlarını kanıtlayan güçlü izdüşümleri gibiler.

Sol tarafta, İzmir'in tarihinde önemli bir yeri ve izi olan, muhteşem bir leke halinde Pasaport İskelesi fotoğrafa damgasını vurmakta. Sarı renginin tüm sıcaklığıyla, kent insanlarının karmaşık yaşam öykülerine, aşklarına, ayrılıklarına, sevinçlerine, hüznlerine tanıklık etmeyi sürdürmekte. Süzülerek geçen Bergama vapuru ise adeta sitem ederek düdüğünü çalmakta, "beni unutmadınız değil mi?" diyerek bu etkileyici sahnede rol çalmakta.

Kozadan Kelebeğe

Esra Aslan

Teneffüs zili çalıp da herkesin üst üste koridora, merdivenlere hücum ettiği, bağrıştığı sevinç anları onun için kabusun ta kendisiydi.

Ya o diğerlerine göre minik boyuyla arada ezilip kalıyor ya da hala nasıl bağlandığını öğrenemediği bağcıkları yüzünden düşüp duruyordu.

Ve işte o gün, yine... Hem de elinde öğretmeninin verdiği deney kavanozu varken, ne olduğunu bile anlamadan yerde buldu kendini.

Çenesi kanyordu ama aldırmadı, deney kavanozu kırılmış içindeki beş ipek böceğinden ikisi ezilmişti. Hepsini toparlayıp evin yolunu tuttu, burnunun ucunda iki damla yaşla.

Kendi küçüklüğü yüzünden iki tane minicik, çok şirin şey artık yoktu.

" Şu bağcıklarımı bağlamayı bir öğrensem, her şey düzelecek" diye diye uyudu yatağında.

" Minik kozaların güçlü kelebekler olması" rüyasını gördü o gece uykusunda.

Uyandığında hissettikleri bir gün koskocaman biri olduğunda da hissettiklerinden farklı değildi. Çünkü insanlarla kozalar çok benzerlerdi.

Kozalar;

Bazen sıkışıp kalırlar o küçücük yerde.

Dışardan sesler duyarlar, uğultular...

Cevap vermek isterler sesleri çıkmaz, çıksa da duyan olmaz.

Ama tasarlarlar, düşünürler hep...

Bazen de başka kozaları hissederler.

Bir şey beklerler, ararlar ama ne? Ne ?

Günler geçer, aylar, yıllar diyelim mesela...

Zamanla çatlamaya başlar çeperler, açılır bir çift kanat ve farkında bile olmadan uçarlar.

Öğrenmeden, kimse öğretmeden.

Yüreklerindeki minik ama dev soruların cevaplarını seyrederek aşağılarda, uçarlar uçarlar... Kimi apartman arası bahçelerde, kimi şehir ortası kalabalıklarda, kimi camgöbeği vadilerde, kimi...

Her bir kanat çırpışı kendi ferah esintisini yaratır zamanla... Ki o esintinin bir parmak balıdır ya işte, bazen ilk bisikletiyle gezen bir çocuğun saçındaki, bazen de çalıştığı hattaki ilk sefere çıkan minibüsçünün minik camından giren sabah rüzgarı...

Kim bilir...

Her bir doğum kozalanmaktır belki aslında.

Mutlu hissettiğimiz her an, içimizdeki kelebekten armağandır.

Derin Çizgiler

Filiz Ulusoy

Bacaklar dünyasında kimsenin yüzü yoktu.

Salondaki anlaşılmaz uğultuda, tanımadığım bacakların arasında, uçsuz bucaksız bir karanlığın ortasında yapayalnızdım. Kalbimin her atışı, diğerini yakalamak istercesine hızlı, küçük bedenimde derin sarsıntılar yaratıyordu.

Neler oluyor?, diye düşündüm. Evimizdeki bu insanlar da kim? Annem nerede?

Tanımadığım biri, akı kahvesinden bol, kanlı damarları yol yol harita olmuş gözleriyle bana doğru eğilip öyle hüznün dolu baktı ki, biraz önce ağlamış olduğuna yemin edebilirdim. Benimle konuşmaya başladı. Neden bu kadar üzgün acaba, diye düşündüm ama kalbimin sesinden söylediği hiçbir şeyi anlayamıyordum.

Bir anda ayaklarım yerden kesildi, büyük bir hızla yukarı çekilerek yükseldim. Babamın güçlü kolları arasında buldum kendimi. Kalbim, ipi göğüslemiş koşucunun varıştaki huzur ritminde yavaşça sakinleşmeye başladı. Babam susuyordu, yüzündeki karanlığı gördüğümde, benim koşucu yeniden atağa kalktı. Baba seni kim üzdü, diye soracakken, ağzımdan, “Annem nerede?” sorusu çıkıverdi.

O an babamın yüzündeki karanlığın, kapkara bir geceye dönüştüğünü gördüm. Karanlığının içinden zar zor işitilen hırıltı bir sesle; “Kızım, annen, annen öldü kızım...”, diyebildi.

Annemin yokluğuyla açılan derin uçurumdan düştüğümde henüz beş yaşındaydım. Bacaklar dünyasından, yetişkin biriyle göz hizasına terfi etmeden, “mutlu çocukluğum” benimle birlikte, o derin uçurumdan düşerek gözden kayboldu.

Öksüz uyandığım sabahlardan birinde, tanımadığım bir kadın salon camımızdan dışarı bakıyordu. Üstünde mavi bir sabahlık vardı, kuşağını öyle sıkımişti ki ince belini daha da ince göstermek istiyor gibiydi. Ayak seslerimi duyunca yavaşça arkasını dönüp uzaktan bana baktı. Babam koltukta oturuyordu, gazetesini bırakıp, “Günaydın kızım, bak seni kiminle tanıştıracam” dedi.

O gün beni hiçbir zaman tanıma zahmetine girmeyen, üvey annemle tanıştığım gün oldu. Çocukların sevgisizliğin kokusunu duyan sezgisiyle her şeyi anlamıştım. Evim artık benim evim değildi.

Sülalemizdeki her evin yemeğinden tadıp, asla ağzımın tadını bulamadan geçirdiğim on yılın ardından, annemin tüm güzelliğini almış, genç bir kız olup çıkmıştım.

Hala çok güzelsin, diye kestim annemin sözünü. Gerçekten her şeye rağmen o mavi gözlerinin pırıltısı hiç sönmemişti. Küçük, üçgen yüzünde belirgin, kocaman, masmavi gözleri, çıkık elmacık kemikleri ile daha da anlamlı duruyordu. Gençliğindeki dolgun dudakları artık incelse de yüzünün anlamını bozmayı başaramamıştı.

Annemin çocukluk anılarını dinleyerek büyümüştük ama annem her anlattığında yeniden yaşıyor, bize de yaşatıyordu mutsuzluklarını. Onun için üzülerken büyümüştük kardeşlerimle ama yıllar sonra emin olduğum bir şey vardı ki, annem acılarını anlatırken var oluyordu. Sanki acıları olmasa, yok olacakmış gibi, acısını baş tacı ediyordu.

Annem geçmişinde, ben annemin peşinde anılara dalıp gitmişken, hoyratça açılan kapının sesiyle irkildik. Gelen hemşireydi. Annemin ilaçlarını, serumunu, tansiyonunu kontrol edip hiç konuşmadan hayatımızın içinden sessizce geçip gitti. Oysa ne acılar, ne anılar paylaşıyorduk, hepsi bu hastane odasının duvarında, diğer hastalardan kalan acıların yanında havada asılı duruyordu.

Her yaşının güzeli olmuştu annem. Bir kadının güzelliğinden emin olmasının öz güvenini içinde yaşamasına rağmen, erken yaşta evlenmesinin getirdiği acemilikle her zaman çekingen bir kadın olmuştu. İnsanlar ona iltifat ettiğinde utanır ama zaten bildiği bir şeyi duyan insanların sakinliğinde kendinden emin, şaşırılmaz, şımarmazdı.

Babamla tanıştuklarında da aynı şey olmuştu. Babamın annemi görür görmez âşık olması şaşırılacak bir şey olmayabilirdi ama henüz 15 yaşında bir çocuğun kendisine âşık olunmasına alışması pek de olağan sayılmazdı.

Annem çocukken beni zorla öğle uykusuna yatırır. Gizlice çıkmayayım diye, odanın kapısını da üzerime kilitlerdi. Ben de can sıkıntısından aile albümlerini karıştırır, çoğunlukla annemin fotoğraflarına hayran hayran bakar, önce hayallere, sonra uykuya dalardım. Her fotoğrafında, alttan kaçamak bakışlarına rağmen özgüvenini hissettiren yandan bir gülümsemesi vardı. Buğday tenine inat, koyu bal rengi saçlarının ışıltılı dalgalarıyla çerçevelenen yüzü her zaman pırıl pırıldı. Ergenlik sivilceleri bile güzel cildine kıyamayıp, hiç uğramamışlardı yüzüne. Uzun, sımsıkı kirpik dipleri birleşerek doğal rastık sürme izi yaratıyor, derin mavi gözleri daha da belirginleşiyordu. Güzelliğinin dışında onda başka bir şey vardı, gizemli bir şey. Sanırım onu anlatacak en doğru kelime, ulaşılmazlıktı.

“Güzel hastam nasıl bugün?” Sorusuyla bir an irkildik. Doktor Erdoğan’ın hemşiresinin açık bıraktığı kapıdan içeri girdiğini duymamıştık bile.

Annem, muzır bir gülümsemeye, “Bunu siz söyleyeceksiniz” dedi.

Annemin hiç kaybetmediği kadınlığı ve mizah duygusunu her zaman takdir etsem de, doktorunun vereceği haberler için sabırsızlanıyordum.

“Yolunda gitmeyen bazı şeyler var” dedi doktor. Sesi gerçekten üzgündü.

Doktor Erdoğan mesleğinin zorunluluklarının, sorumluluklarının içinde sağlıklı kalabilmek için duygularını bastırmayı öğrenmişti ama şimdiki gibi kontrol edemediği zamanlar oluyordu. Sanki sessiz söylesen, yaratacağı etki azalacakmış gibi ağzının içinden anlaşılmaz bir şeyler geveledi.

“Sanırım sorun kulaklarımda, söylediğiniz hiçbir şeyi anlamadım ”dedi, annem yine gülümseyerek.

Doktor bu tepki karşısında gülümsemeye çalıştı ama başaramadı. Hafifçe boğazını temizleyip, “Ayaklarınızı kesmek zorundayız” dedi.

Aklım duyduklarımı reddediyordu. Annem uzun zamandır şeker hastasıydı ama böyle bir felaketin başımıza geleceğini asla düşünemezdim. Hastane odasının ağır havası, aldığım derin nefesle içime dolmuştu. Annem hiçbir şey söylemeden, öylece doktorun gözlerinin içine bakıyordu. Sanki ikisi, aralarında sözsüz, gizli bir anlaşma yapıyorlardı. Bu derin sessizliğe saygıyla, sustum.

Annem yüzündeki donuk ifadeyle, gözlerini doktorun gözünden ayırmadan sordu, “Ne zaman?”

“Çok zamanımız yok” diye cevap verdi Doktor Erdoğan.

“O zaman ne duruyorsunuz kaldırın beni, yürümek istiyorum” dediğinde annemin sesindeki kaybetme acısını tüm hücrelerimde hissettim. Yaşam oyununda, büyük bir kayıp yaşıyorduk. Bir kolunda doktoru, diğerinde ben hastanenin soğuk koridorunu adımlamaya başladık. Çocukluğumda büyüklerin dertli, dertli dinledikleri o yanık Âşık Veysel türküsü çalmaya başladı içimde.

Uzun ince bir yoldayım,

Gidiyorum gündüz, gece

Bilmiyorum ne haldeyim,

Gidiyorum gündüz, gece

Anneme baktım usulca, doktorunun kolunda aynı gençlik fotoğraflarındaki kaçamak bakışlı, kendinden emin ulaşılmaz kadını gördüm. Tam olarak söylenenleri anlamadı mı acaba? Ayaklarındaki acıyı hissetmiyor muydu? Yoksa kendi bedenine saygı yürüyüşüne çıkıp, ayaklarıyla erkenden mi vedalaşıyordu?

Hastane koridorunun soğuk seramiklerinde annemin terliklerinden çıkan son ayak seslerini zihnime kazımak istiyordum. Henüz altı-yedi adım atmamıza rağmen annemin acısı yüzünden okunmaya başlamıştı. Ben daha iyi misin, diye sormaya fırsat bulamadan, Doktor Erdoğan bir el hareketiyle hemşireden tekerlekli sandalyeyi istemişti. Üçümüz sessiz savaşın mahzun, yenilmiş, yıkılmış askerleri olarak kasvetli hastane odamıza dönmüştük. Sözün bittiği yer ne yakıcı bir taşmış, düştüğü yeri kül ediyormuş o gün anlamıştım.

Ameliyattan bir ay sonra Doktor Erdoğan taburcu olacağımızı söylediğinde karmaşık duygular içine düşmüştüm. Taburcu olmanın özgürlüğünü, mutluluğunu, garip bir buruklukla birlikte hissediyordum. Bu bir buçuk ay içinde, hastaların başrol, hasta yakınlarının figüran olduğu dram sahnesi hastanelerde, yatacak yeri bile olmayan hasta yakınlarından biri olarak çok şey öğrenmiştim. Yemeğimiz soğuk, uykumuz bölüktü. Kader ortağımız diğer hasta yakınlarıyla birbirimizden kolonya verip tuvalet kâğıdı alır, yeni gelen hastaları hemen tanır, taburcu olanı aileden gibi uğurlardık.

Annemse artık hiçbir şey bilmek istemediğini söylüyordu. Uzun sohbetlerimiz de bitmişti ne zamandır. En sevdiği insan Grease Kelly'den bile konuşmak istemiyordu. Son zamanlarda sesi de incelmışti. İncelmekten de öte, sanki derinlerde bir yerlere, geriye kaçmıştı. Onu duymakta çok zorlanıyordum ama tekrar sorduğumda bir daha söylemiyor, küsüyordu. Kulaklarım eskisinden daha keskin olmuştu sayesinde. Ben eşyaları hazırlarken yine ağzının içinden mırıltıyla konuştu.

“Hemen eve gitmek istiyorum, yatağıma yatır beni tamam mı?”

“Evet, evimize gideceğiz annecim bugün ama önce sana bir sürprizim var.”

“Yok, yok ben artık sürpriz falan istemiyorum. Hatta hiçbir şey istemiyorum.”

“O zaman bana sürpriz olsun anne, benim çok ihtiyacım var.”

Hastaneden çıkışla, yangından kaçışın birbirine bu kadar benzediğini hiç bilmezdim. Her ikisinde de insan can havliyle, eline ne gelirse onu alıp, kalanları önemsemeden çıkıp gitmek istiyormuş. Yaşamadan bazı şeyler asla bilinmiyor demek ki, keşke bazı şeyleri hiç öğrenmesek.

Haftalar sonra arabanın direksiyonuna oturmak bile iyi geldi. Bir şeylerin gideceği yöne karar verebilmeyi, hâkimiyetin özgürlüğünü unutmuşum. Annemi arabaya oturtabilmek bile öyle kolay olmadı. Üç kişi zar, zor yan koltuğa oturtmayı başarıp, nihayet emniyet kemerini takabildik. Araba hareket etmeden bir an annemle göz göze geldik. Yola çıkıyorduk ama zorlu bir yolculuktan gelmiş gibiyiz. Yorgun, hırpalanmış ve tecrübeliyiz. Annem neredeyse ağlayacak gibi duruyor, bence Doktor Erdoğan'la vedalaşamadıkları için üzgün.

Aydın'dan, İzmir'e giden yol bu kadar uzun muydu? Allahtan hava o kadar güzel ki hani tam limonata dediklerinden. Camlarımızı açınca, sonbahardan hediye meltem havası arabanın içine doldu. Annemin artık zayıflamış, cansız saçları, başına buyruk uçuşup yüzüne, gözüne savrulmaya başladığını görünce, "Anne, durup bir yerde saçlarını toplayalım gözünün içine giriyor, ya da istesen camı kapatayım" dedim.

Annem umursamaz bir ifadeyle omuzunu silkti. Aman Allah'ım 79 yaşında küçük bir kızım var! Neyse sonunda hastaneden çıktık ya, hayata karışıyoruz, annemin de saçları biraz karışabilir.

İzmir'e girdiğimde rotam kesinlikle ev değildi. İstemiyorum dese de önce onun için düşündüğüm sürprizi yapacağım. Onun da, benim de çok ihtiyacımız var. Otobandan Urla ayrımına yaklaşırken, sol tarafta görmeye hasret kaldığım masmavi ipek çarşaf denizi görünce, sevgilisini görmüş genç kız gibi kalbim çarpmaya başladı.

Muzip bir sesle, "Anne, sana sürprizimi merak ediyor musun?", diye sordum.

"İstemediğimi söylemiştim, niye buralara kadar geldik? Eve gitmek istiyorum."

Onu nasıl etkileyeceğimi biliyorum. Demircili Koyuna toprak yoldan aşağıya inmeye başlarken, annemin her dinlediğinde kendinden geçtiği Rodrigo'nun "Aranjuez Con Tu Amor" parçasını, Andre Rieu orkestrasının seslendirdiği mükemmel konseri son ses açtım. Rodrigo, yakıcı hüznle başlayan konçertosunun, umudu yeşerten olağanüstü gizemli çığlığını yaşadığımız bu an için yazmıştı sanki.

Annem bu konçertoyu ne zaman dinlese, gözlerini kaybetmiş Rodrigo'ya saygıdan gözlerini kapar, hayranı olduğu Grese Kelly'nin uçuşan kloş eteklerinden birini giydiğini hayal eder, parmaklarının ucunda kendince uçarak dans ederdi. Hastaneden çıkışımızı, en sevdiği melodi ve üstelik en sevdiği yerde, Demircili Koyunda kutlamanın çok hoşuna gideceğinden eminim.

Denize biraz uzak ama kokusunu içimize çekeceğimiz mesafede arabayı park edip, kapıları açıp, gözlerimi kapattım. Melodilerin ruhumuzun hasar almış kıyısını, köşesini şifalandırmasına izin verdim. Tam orkestranın coşkusunu içimde yaşarken, hayatımın en acı sesiyle irkildim. "Ne oldu? Ne olur artık bir şey olmasın, gücüm kalmadı."

Gözümü dehşetle açtığımda annemi, gözleri sımsıkı kapalı, daha önce hiç duymadığım derinlerinden gelen, bir kadına ait olamayacak güçte, karşına çıkmış mitolojik bir varlığı korkutmak istercesine haykırırken buldum. Güzünde yaş bile yoktu, canı mı acıyordu, kriz mi geçiriyordu anlamıyordum.

"Anne, anne neyin var? Ne oldu? Canın mı acıyor?"

Soruları, korkuyla aldığım tek nefesle sorduğumdan mı, yoksa kalbim ağzımın içinde attığından mıdır? Bilmiyorum, nefes nefese kaldım.

"Görmüyor musun?" diye bağırdı annem. "Görmüyor musun?"

Artık ağlıyordu. Gözyaşları birbirinin içinden çıkıyordu adeta. Gözlerinin mavisisi, tıpkı fırtınalı günün kabarmış, azgın, dipten yosunu, kumu ne varsa koparıp almış deniz gibi, kızgın, puslu, kararmış laciverte dönüşmüştü.

"Neyi anne? Neyi göreceğim?"

Bacaklarına, karnına değersiz bir eşyaya vurur gibi acımasız, umarsız vurarak, "Bunu, bunu bu değersiz bedeni görmüyor musun? Bedenim şu zeytin ağacı gibi eski, budanmış, hareketsiz, derin çizgilerle dolu. Ruhum bu eski, yaşlı bedenin içinde hapis. Hoyratça kırılmış dallarımı, sert rüzgârlarla delik deşik olmuş gövdeyi, yılların yorgunluğundan, ağırlığından bükülmüş köklerimi görmüyor musun?", diye haykırdı.

Annem yüzünde nefret, çaresizlik, isyan, inkâr ve kabullenişten yoğurulmuş acıyla koydaki görkemli zeytin ağacını gösteriyordu. Kendi bedeniyle kavga eden, yaşamadığı yılların hesabını soracağı herkesi yolcu etmiş bu çaresiz kadına bakakaldım. Sözüün bittiği yerdeki o yakıcı taş, yine içimi yakıp kül ediyor.

O zeytin ağacına herkesin hayran olduğunu, ondaki derin çizgilerin görenlere ilham, kırılmış dallarının güç, deliklerle dolu gövdesinin umut olduğunu anlatmak istedim. Ölümsüzlüğün bir beden ömrü değil, yaşadıklarımız kadar yaşamadıklarımızla barışık, bizden sonraya bıraktığımız bilgelikte olduğunu söylemek istedim. Ama ben sustum, annem sustu. Duyulan tek ses Rodrigo'nun gizemli çığlığıydı...

Boşluk, hiçbir şeyin söylenmediği ama her şeyin işitildiği yerdir.

Melih Cevdet Anday

Sırrım Gecenindir

Gülşah Elikbank

Şehri ve insanları saran bahar havasını içime çekiyorum. Ülkenin gergin siyasi atmosferi ya da insanların kendi yaşamlarındaki bıkkınlıklar uğramamış sanki bu sabah Karşıyaka'ya. Çocukların neşeli sesleriyle, martıların keyifli tiz çığlıkları birbirini tamamlıyor. Benim içimdeki hüzünden habersiz, güneş parlamaya, insanlar gülümsemeye devam ediyor. İskele her zamanki gibi kalabalık. Kalabalıklar içindeki yalnızlığım gibi, değişmeyen şeyler var bu şehirle ilgili. Kimse telaşlı değildir, ağır ağır atılır her bir adım. Karşıyaka'dan Konak'a bir an evvel varmak isteyen tek kişi benim sanki koca iskelede. Herkes, her şeyi kabullenmiş, evrenin sırrını çözmüş gibi sakın. Onları omuzlarından tutup sarsmak istiyorum bazen. Nasıl böyle sakın kalabildiklerini sormamak için kendimi zor tutuyorum. Hiç iyi geçmedi oysa bu son üç yıl. Bir anne olarak, ölen her bir gencin ardından kızıma daha sıkı sarıldım. İtiraf ediyorum, çok korktum. Ama o gün, o vapurda ben değiştim. Dünya değişti, kimse bilmesede.

Vapurun kapalı alanına, kapıdan en uzak koltuğa, cam kenarına yerleştim. Başımı denize çevirdim, böyle kederliyen kimseyle göz göze gelmek istemiyordum. Hayatımla ilgili önemli bir karar almıştım, on bir yılımı ardında bırakacak imzayı atacaktım ama ellerim titriyordu. Bahara rağmen içim üşüyordu. Kararımın doğruluğundan şüphem yoktu, yalnızca yine içimdeki o bildik korku belirmişti. Bana hep korkuyla yaşamayı öğretmişler sanki.

Vapur hareket etmişti artık. Her şeyin düzeleceğini kendime tekrarlayıp, bir parça sakinleşmeye çalışırken keskin bir çığlık duyup irkildim. Sonra bir kaç çığlık daha. Önce vapurda bomba var sandım, bir karar vermeme gerek kalmadan ölecektim, demek. Ama kızım vardı, onu bensiz bırakamazdım, yine o bildik korkuyu hissettim kalbimde. Başımı sesin geldiği yana, vapurun sol tarafına çevirdim. Kırışmış uzun saçları darmadağınık, yaşlı bir teyze ile göz göze geldim, o an. Kısacık bir zaman dilimini paylaşırken bana, korkma sakın, der gibi huzurla gülümsedi. Gülüşü, o güne kadar gördüğüm hiçbir tebessüme benzemiyordu, afalladım. Sonra birden onun dışarıdaki korkulukların üzerinde sallanmakta olduğunu fark ettim, ayağa fırladım. Ama sesim çıkmadı, çığlık atamadım, yalnızca bakmaya devam ettim. Kadın, korkulukları tutan ellerini boşluğa doğru,

gözlerimin önünde bırakıverdi. Koca gövdesi geriye doğru, boşluğa, mavi dalgaların içine, sırt üstü savruldu. Suyun akışına kapılıp gözden kaybolması dudaklarımdan kurtulan küçük bir iniltiye denk düştü. Tebessümüyle, ellerini o boşluğa teslim etmesi arasındaki zamandan bir hayat geçti oysa.

Çılgınlık içinde sağa sola koşturanlar, ağlayanlar, sahil güvenliği arayanlar, vapurun acil durum düğmesine basanlar... Herkes ilk kez telaşlı. Ama hiçbir işe yaramadı bu telaş. Suların kendinden bir parça gibi kucakladığı yaşlı kadını kurtaramadık. Ben zaten sadece olanları izledim. Sanki o vapurun içinden değil de, bir televizyon ekranının önünden seyrediyordum olup biteni. Öyle uzaktım ki, içim öylesine çekilmişti ki bu dünyadan. Acıyı bile hissedemiyordum, aslında yaşamayan bendim nicedir.

Zihnimde yalnızca kadının hiç kimseye benzemeyen gülüşü kalmıştı. Hayatımda hiç o kadar huzurlu bir tebessümüm olmadı çünkü benim. Derdi neydi, neden her şeyden vazgeçti, bilmiyordum. Belki hiç öğrenemeyecektim bunu. Ama ben o gülüşten, o vazgeçişten bir şey öğrendim; hayatın telafisi yoktu. Zamanında atılmayan adımların, alınmayan kararların bedeli ağır oluyordu. Bu ülke benimdi, bu topraklar, bu beden, bu hayat, bu hayaller. Hepsine sahip çıkacaktım öyleyse. Huzurlu bir gülümsemeye kavuşana dek, direnmeye ve gereken bedelleri ödemeye devam edecektim. O imzayı atacak ve sonra beni babasız büyüttüğü için hâlâ içten içe kırgın olduğum anneme telefon açıp, “seni bugün anladım, anne”; diyecektim. Anladım ve büyüdüm bugün.

Yaşlı kadının cansız bedeni sahil güvenlik tarafından küçük bir tekneye çekilirken, aklımda onun son bakışı vardı. Son bakışıyla bana meydan okumuştı belki. Yaşamaya devam edeceksen, hakkını ver, demişti. Hiç kimse onu duymamış, boşluk onu kucaklarken o yalnızca bana fısıldamıştı. Her gece duyarım o sesi ve bu sırrı paylaşırız uykusuz geceyle. Bazen yine korkarım ama bilirim ki; geçecek; huzurlu bir gülümsemem elbet olacak.

Bekleyiş

Hande Yelke

Onu ilk gördüğümde duş kabininin içinde öylesine duruyordu. Zamanla grileşmiş duş perdesi açıktı. İnce uzun parmaklı ellerini çapraz bir şekilde omuzlarına koymuştu. Başı öne doğru eğilmiş, gözleri kapalıydı. Uzun kıvrık kirpikleri, alnuna düşen iri dalgalı gür saçlarının arasından belli oluyordu. Havada asılı duran tarifsiz, ağır bir duygu vardı. Nedenini bilmiyorum kitlenmiş kalmıştım orada. Öylece onu izliyordum. Öyle bir andı.

Kafasını kaldırıp gözlerini açtığı anda göz göze geldik. Koyu yeşil, kurşun gibi delici kocaman gözleri vardı. Panikledim o anda. Mahremini ihlal etmiş olmanın utancıyla.

“Affedersiniz,” dedim.

Ve hemen aceleyle oradan çıktım.

Odanın içinde dolaşırken, bir köşesinde duvarın içine monte edilmiş 3 raflı, dar ve dikey boyutlu beyaz renkli bir dolap dikkatimi çekti. İçi boştu. Yaklaşıp dokunduğumda dolabın 360 derece dönebildiğini farkettim. Dolabı tekrar oynatmaya başladığımda, bir kol uzandı elini elimin hemen yanına koydu ve döndürmeme eşlik etti. Uzun şeritli bombeli arka kısım önümüze geldi.

“Bu dolabın bu şekilde olmasının bir nedeni var” dedi yüzüme bakmadan.

“Burada üzerindeki kıyafetleri çıkarıp bu dolaba koyup dolabı diğer tarafa dönderdiğinde, kıyafetler dolaptan alınır ve yüksek derece buharlı makinalarda yıkanır. Fransızların yaptığı müthiş bir sistem bu.

Konuşması bitince kafasıyla selam verip, yanımdan uzaklaştı. Kafamı çevirip onun odadan çıkışını izledim merakla.

İçerisi biraz kasvetli gelmeye başladı. Dışarı çıktım, iskeleye doğru yürüdüm. Ortada olan yapının hacim olarak daha büyük olduğu, yan yana sıralı, uçuk pembe boyalı, üçgen çatılı, üç binaya sırtım dönük olarak durdum. Arkadan yüksek tonda açılmış Girit müziği, kalabalık insan sesleri geliyordu. İskelenin ucuna oturdum, bağdaş kurdum. Çantamı yanına koydum. Dirseklerimi dizlerime, ellerimi yumruk halinde yanağıma dayadım. Denizi izlemeye başladım. Suyun içinde ara ara balıklar görünüyordu. Çok güzeldi denizin rengi. Yeşil, mavi, turkuaz. Bu güzel renkler nasıl anlatılır ki? Kafamı kaldırdım gökyüzüne doğru, derin bir nefes çektim içime. Kalbimde anlam veremediğim bir çırpınış vardı.

Geniş iskelenin yan tarafında folklorik Girit kıyafetleri giymiş, küçük bir kız çocuğu elindeki çiçekleri denize attı. Yanında olan yakınları da ona eşlik etti. Deniz çiçeklerle renklendi.

Yan tarafımda bir ayak sesi duydum. Biri yanıma oturdu ve karton bir bardak uzattı. Çay vardı içinde. Kafamı kaldırıp yüzüne bakınca, onun olduğunu gördüm. Gülümsedim, çay bardağını elinden aldım.

“Teşekkür ederim,” dedim bir yudum aldım.

“Oh, çok iyi geldi. Ben Ela,”

“Ben de Fiko. Resmi olarak Fikret.

“Memnun oldum.”

“Ben de memnun oldum. Burayı gezmeye mi, anmaya mı geldiniz?” dedi.

“Gezmeye gelmiştim ama anmaya gelenlerin yüzündeki hüznü görünce, hikayelerinin peşine düştüm.

Gülümsedi.

“Anmaya her gelenin ayrı bir hikayesi vardır burayla ilgili. “

“Burası sizin için de özel bir anlam taşıyor olmalı.”

“Evet öyle.”

“Sizden de dinlemeyi çok isterim.”

“Elbette ama burası anlatmak için uygun değil şu anda. Çok gürültülü. Adanın girişinde sevdiğim küçük bir iskele var. İsterseniz oraya gidelim, orası daha sakindir. “

“Süper. Haydi gidelim.”

Ayağa kalktı ve benimde kalkmama yardım etti. Bir tarafı deniz, bir tarafı ağaçların olduğu, yol kenarında çiçeklerin ve tarihi kalıntıların olduğu güzel yolda ilerlemeye başladık.

Konuşa konuşa T biçiminde ahşap iskeleye geldik. İskeleye bağlı küçük bir balıkçı teknesi duruyordu. Ortasında beyaz bordür olan lacivert renkli bir tekneydi. Çevresinde beyaz martılar uçuşuyordu. Etrafta tek tük balık tutanlar, katlanır sandalyelerinde güneşli güzel bir günün keyfini çıkaranlar vardı. Anma dolayısıyla gelip giden arabalar her zamankinden çok olsa da, iskele boştu ve müthiş huzurlu görünüyordu.

Fiko elimi tutarak yardım etti iskelenin ucuna kadar gelmeme. Ben bağdaş kurarak iskeleye oturdum. O da ayaklarını iskeleden denize doğru salarak oturdu.

“Hazır mısın dinlemeye? Dedi.

Ellerimi heyecanla birbirine çarptım.

“Evet hazırım, dedim.”

“Başlayalım o zaman Meryem ve Fiko'nun hikayesini anlatmaya.”

Lozan Barış Antlaşması sonrasında 30 Ocak 1923 yılında Türkiye ve Yunanistan arasında “Yunan ve Türk Halklarının Mübadelesine İlişkin Sözleşme ve Protokol” imzalanır. Türkiye’de bulunan Ortodoks Rumlarla, Yunanistan’da bulunan Müslümanlar, 1 Mayıs 1923 tarihinden itibaren zorunlu göçe tabi tutulur. Böylelikle Meryem ve Fiko'nun zorunlu göçü 03 Aralık 1923 yılında Bahri Cedid Gemisi ile başlar.

Gemide olan mübadiller perişan, çaresiz ve keder içindedir. İşlerini, mallarını mülklerini geride bırakarak sefalet içinde İzmir’e doğru yola çıkmışlardır. Yolculukta salgın hastalık baş göstermiş ve hızla yayılmıştır.

Gemi 1865 yılında Fransızlara yaptırılan Klozemen Tahaffuzhanesi'nin olduğu Urla Karantina Adası açıklarına demir atar. Küçük teknelerle de adaya ilk mübadiller taşınır.

Ada girişinde önce kayıtları yapılır. Kadın erkek ayrı sıraya girmeleri istenir. Meryem ve Fiko bir birlerinden ayrılmak istemezler. Görevli yüksek sesle onları uyarır ve ayrılmalarını sağlar. İlk ayrılıkları burada başlar. Elllerinde, yanlarına aldıkları birkaç eşyanın olduğu çikin ile ayrı sıraya geçerler. Fiko ateşler içinde yanmakta ve boğulurcasına öksürmektedir o sırada.

Meryem çaresizlik içinde onu izlemektedir. Koyu yeşil gözlerini ayırmaz ondan. Gözden kaçırırsa bir daha göremez korkusuyla.

Fiko bir türlü kesilmeyen öksürüğünü elindeki nakışlı mendil ile bastırmak isterken, mendil elinden düşer. Bir dalın üzerinde başbaşa vermiş iki kumru ile baş harfleri işlidir mendilde. Arka sırada olanların ayağının altında kalır mendil. Fiko çaresiz aranır ama sırasından da o sıkışıklık içinde çıkamaz.

Tüm bunları gören Meryem, onu uzaktan teselli etmek için elini kalbinin üstüne koyar, gülümsemeye çalışır. Fiko'ya sevdalandığı ilk zamanlarda işlemiş, bir mektup içinde buluştukları ağacın kovuğuna bırakmıştır mendili. O güzel zamanların anısı da doğdukları toprak gibi gider hayatlarından.

Sırası gelenin ön muayenesi yapılır ve Taaffuzhaneye gönderilir. Kadın ve erkekler ayrı odalara alınır. Fiko ve Meryem artık tamamen birbirinin gözünden uzaklaşmış olurlar.

Meryem dilini ve ne yapacağını bilmediği bu yerden korkar. Yirmi yaşındadır o sırada. Onları ayırdıklarında bir daha kavuşamayacaklarmış gibi hisseder, korkusu daha da büyür içinde.

Önce kıyafetlerini çıkartması söylenir. Anlamayınca kıyafetleri çekiştirilerek çıkartması işaret edilir. Kafasını sallıyarak direnir, elleriyle bedenini korumak ister gibi sarılır bedenine. Ama onu bekleyecek zamanı yoktur görevlilerin. Acele etmesi istenir.

Koruması gerektiği buluş çağına girdiği zamanlardan beri bir dövme gibi beynine kazınmış kadın bedeninin kontrolü şimdi elinden alınıyordur. Yüreği taş keser. Gözyaşını aktığı kat kat giyinmiş olduğu kıyafetlerini titreyen elleriyle tek tek çıkarır, 360 derece dönen dolaba yerleştirir. En son saçlarını içine topladığı, renkli oyalı kırmızı yemenisini çözüp koyar. Kumral, uzun saçları omuzlarından aşağı dökülür. Güneş görmemiş bembeyaz genç bedeni ve göğsünü örttüğü saçları ile kalakalır.

Meryem burada yaşadığı o anı ömrü boyunca hiç unutmaz. Başkasının karşısında çırılçıplak kalmanın verdiği utanç derin iz bırakır ruhuna.

Kollarına bırakılan sabun, takunya, havlu ile beni gördüğün duş kabinine gönderilir. Sstrelize edilmiş sıcak su ve gözyaşları ile yıkanır. Bedeninden dökülen su ile geçmiş güzel günleri akıp gidiyordur. Orada bulunan her bir duşta gelen mübadillerden biri yıkanmaktadır. Rengi grileşmiş duş perdelerinin arkasında, su sesine ağlama sesleri karışmıştır. O ses beynine hazin bir ses olarak işlenir. Ömrü boyunca bir daha duş altına girmez, hep bir kovaya doldurduğu ılık su ile maşrapa maşrapa su dökünerek yıkanır.

Duştan çıkınca Tedbirhane'de dezenfekte edilmiş kıyafetlerini giyinir, doktor muayenesinin yapılacağı odanın kapısında sıraya girer. İçeri girdiğinde neler olacağını anlamak için etrafına bakınır. Ağır bir ilaç kokusu hakimdir havada. Paravanların arkasında sedyeler, beyaz önlüklü doktorlar, beyaz kepli hemşireler, içinde ilaç bulunan dolap, kayıt masası, bir lavabo ve musluk, giren çıkan, sırada bekleyen, telaşlı bir hareketlilik vardır.

Fiko'yu odanın başka bir köşesinde bir anlık bir görüş açısında, perde arkasında muayene olurken görür. Yanına gitmek için hamle yapar ama engellenir.

“Fiko,” diye seslenir.

Fiko sesi duyar ve perde arkasından hareketlenir Meryem’i görmek için. Ama muayene eden doktor onu engeller. Meryem’in sırası gelir, başka bir paravan arkasına alınır. Burada, Fiko’nun öksürükten boğulur gibi olduğunu duyar telaşlanır, yüreği sızlar.

Fiko sıtmaya yakalanmıştır, onu ağır hastaların karantinaya alındığı bölüme sevk eder doktor. Fiko giderken son bir hamle ile Meryem’in olduğu paravana doğru seslenir.

“Meryem”

Meryem, ani bir hareketle uzanır perdeyi aralar, göz göze gelirler. Bu bakış Meryem’in gözünün önünden bir daha gitmez. Hep o anı hatırladığında gözyaşlarına boğulur.

Meryem’in doktor kontrolü bitince, onu da başka bir bölümde karantinaya alırlar. Burada 14 gün kalır.

Meryem, bir gün aynı bölümde kaldığı mübadillerin aralarında yaptıkları bir konuşmada; Salgın hastalıktan çok ölen olduğunu ve ölenleri yakıp sabun yaptıklarını duyar. Korku salar için. Gördüğü her görevliye Fikret Balcı diye sorar. Ama kimseden anladığı bir cevap alamaz.

Bu konuşma aklına geldiğinde, hemen kafasını sallayarak hafızasından bu ihtimali silmek yok etmek ister.

Adada kaldığı sürece doktor sık sık kontrol eder onu. Beslenmesine ayrı özen gösterilir. Bedeni güçlenince taburcu edilir. Bu süreçte küçücük adada Fiko’yu göremez bir türlü. Derdini de anlatamaz kimseye. Ada, gelen mübadillerle dolup taşmış, salgın hastalık artmıştır. Ölenler vardır. Sıtma ve diğer bulaşıcı hastalıkların ada dışına taşmaması için büyük çaba gösteriliyordur. Ülkede o yıllarda salgın hastalıktan çok can kaybı olmuş, nüfus azalmıştır. Gelen göçmenlerle bu azalma bir nevi telafi edilmek isteniyordur.

Fiko ve Meryem’in kimsesi yoktur yanlarında. Evlendiklerinde Girit’in başka bir yerine göç ederler. Girit’te o sıralar çıkan siyasi buhran ve isyanlar yaşamı zorlaştırmıştır. Bu nedenlerle ailelerinin yanından göçmek zorunda kalmışlardır. Mübadele başlayınca her şey ani gelişir ve aileleriyle bir daha bir araya gelemezler. Birbirlerinden haber de alamazlar.

Meryem adadan taburcu olduğunda yalnızdır. Fiko bilinmezde kalmıştır. Onu geride bırakıp gitmek istemez yüreği. Karantina Ada yolunda ilerlerken durur, geriye bakar. Adanın üzerinde kap kara bir duman tütmektedir. İçi ürperir. Elini karnına koyar. Gözünde yaş, elinde çıkını, karnında umut...

Bir süre sessiz kaldı. Dönüp yüzüne uzun uzun baktıktan sonra, hafifçe gülümsedi. O anda hikayeyi anlattığı ruh durumundan da bir nevi çıkmış oldu.

Tekrar devam etti.

“O zamanda kanun gereği darüleytamlara ve darülacezelere sevk edilmiş dul ve kimsesiz kadınların, kendilerine bakabilecek hale gelinceye kadar iki ay bedava, iki aydan sonrası için ise borçlanarak geçimlerini sağlamaları sağlanmış.”

Derin bir nefes aldı. Kolunda ki saate baktı. Sonra bana dönüp;
“Hikayeyi burada bitirmek zorundayım, gitmem gerekiyor. Akşam istanbul’a uçağım var,” dedi ve yavaşça ayağa kalktı.

“A ne kadar çabuk geçti zaman, hiç anlamadım. Çok etkileyici bir hikayeydi, çok teşekkür ederim anlattığın için. Devamını da dinlemeyi çok isterim.

“Her sene geliyorum anmaya. Tekrar geldiğimde haberleşiriz” dedi.

Telefon numaramızı verdik birbirimize. Sosyal medya hesaplarımızı takibe aldık. İskeleden Fiko’nun yardımıyla çıktım yola. Birlikte kiraladığı arabasına doğru yürüdük. Beni evime bırakmak istedi. Hikayeden çok etkilendiğimi, yürümenin bana iyi geleceğini söyledim. Sıcak, dostça, güçlü bir şekilde sıktı elimi. Ayrıldık.

Geçen sene sık sık özellikle hafta sonları sokağa çıkma kısıtlamaları oldu. Bu yüzden Karantina Adasında anma olmadı. Fiko ile ara ara mesajlaştık, telefonla konuştuk, hal hatırımızı sorduk. Sosyal Medyadan paylaşımlarımızı takip ettik, ortak arkadaşlıklar edindik.

Bu sene Kasım ortasında aradı ve 1 Aralık’ta Urla’ya geleceğini söyledi. Heyecanlandım geleceğini duyunca. Hem onu göreceğim için hem de hikayenin devamını dinleyeceğim için.

1 Aralık günü her zamankinden erken kalktım. Güneşli güzel bir gündü. Sürpriz bir karşılaşma yapmak istedim ona. Kek yaptım, çay demledim. Arabamın arkasına iki açılır kapanır seyyar sandalye ve masa koydum, yola çıktım. Karantina Adasına geldiğimde oturduğumuz İskelenin yakınına arabayı park ettim. Sandalye ve masayı iskelenin uç kısmına yerleştirdim. İki sene önce gördüğümüz tekne yine orada bağlı duruyordu. Zaman sanki o günde asılı kalmıştı. Sonra getirdiğim diğer malzemeleri taşıdım, masanın üzerine koydum.

Hemen kurmadım masayı. Saat iki, üç gibi orda olurum demişti. Saat üçe yaklaşırken tabaklara kekleri koydum. İki büyük çay bardağı ve termosu masada bırakıp, fazlalıkları götürüp arabaya bıraktım. Her şey hazırды ve onu bekliyordum.

Zaman aktı saat dört buçuk oldu. Hala gelmemişi ve ben çok acıkmıştım. Sabah kahvaltısı dahi etmemiştim telaş ve heyecandan. Sık sık telefonuma, mesajlara bakıyordum. Aramak ya da mesaj atmak istemiyordum. Her an gelir diye ve bir de meraklı görünmemek için.

Midem ağrımaya başlamıştı. Artık açlığa dayanamayınca, bardağa çay koydum ve keki yedim. Çayım yarılanmıştı ki peş peşe mesaj gelmeye başladı telefonuma. Hemen telefonu elime alıp baktım. Ondandı gelen mesajlar.

“Çok özür dilerim, geç haber vermek zorunda kaldığım için.”

“Annemi dün yoğun bakıma aldılar, ventilasyon cihazına bağladılar.”

“Benim de Covid 19 test sonucum bugün geldi. Pozitif çıktı. Evde karantinaya alındım.”

360 derece dönen dolap gibi, başım dönmeye başladı. Geçmiş tarihimizde yaşananlar biz yeni neslin hafızasından uzaklaşmaya başladığı bir zamanda, tarih 100 yıl öncesinin tekrarını yaşıyordu bizlere.

İskeleden yola çıktım. Zamanı yitirdim...

Mesafe

İlknur Karakütük

“Hatırlıyorum” dedi Sezer, hiç takılmadan. Tek seferde, “Ben varım” der gibi, tok bir tavırla başlayıp bitirmişti. İki genç, son birkaç yıldır oyun haline getirmişlerdi tepeden aşağılara doğru bakıp geçmişlerini aramayı. Biri ne zaman “hatırlıyorum” diye başlasa, diğeri gözleriyle ev yığınlarını tarardı, duyanın kulakları uyuyan kedilere seslenildiğinde olduğu gibi aniden dikleşirdi. Psikoakustik bir durummuş bu. Bir öyküye başlamak için fazla ortadan olabilir ama buradaki hayatlar zaten hep fazla ortadandı. İzmir’in merkezini içine alan en hâkim noktalardan birindeydiler, yine. Sol yanlarında gittikçe daralan puslu körfez sınırı belirliyor ve sadece haritada değil onların boğazlarında da düğümleniyordu. Hikâyeleri göçte yolunu kaybeden kavimlere fenerlik eder mi bilmem ama tıpkı Harun ve Mûsâ gibiydiler. Kekemeydi Sezer, çok zorlansa da bu durumun kadınlarda on kat daha aşılmaz olduğuna dair bir fikre sarılmış bekliyordu yıllardır. Aynı lisede bir kız varmış, o gerçekten de çok daha zorlanıyormuş. Ben tanyorum galiba o kıızı, sürekli Narkent durağında görüyorum, devamlı gülümsüyor ama gözleri hep hüznünlü, hiç konuşmadık. Sezer’e gelince suda asker yağmurda yaprak yeşili gözleri, vernikliymişçesine parıldaayan güleç bir yüzü vardı. Adı gibi sezişi de kuvvetliydi, hem de bu denli güzel bir yapı için adaletsizce bir sezişti onunkisi. Bakınca hepsi bir yerde toplanmamalıydı, diye düşünebilirdiniz. Aşağıya doğru inmeyi bir anlığına bırakmış hatırladığını söylüyordu ve bu sefer her zamankinden daha da kesindi.

Yanıdaki diğerkişinin adıyla Doğuş’tu. Kıvırcık saçları yine öylesine gürleşmişti ki sanki bir kafa daha taşıyor gibiydi. Müzisyendi, daha doğrusu müzikle ilgileniyor, söz yazıyor, adına “beat” denen ritm altyapıları üretirken Baudelaire ile Mahsûnî’yi bilmeden çarpıştırıyordu. Gözündeki gözlüğü çıkarıp ordulara “ileri” emri verir gibi aşağıdaki bir villa sitesini işaret eden Sezer’e inançsız bakışlar fırlattı. Gözlüğünün sapıyla çerçevesi -ki yazın Urla’da bir pastanede çalışıp biriktirdiği üç aylık maaşla almıştı- Sezer’in gözlerinin renginden yapılmıştı. “Sallama; abim hatırlamıyor sen nasıl hatırlıyorsun? Bazen diyorum ki, hiç çocuk olmadık, belki de hep buradaydık. Eski evin etrafına çit yapmıştı babam. Annem, Akşam Sefası dikmişti kenarlarına. “Gecekondu” diye bir çiçek varmış, babama onun tohumlarını bulsun diye ısrar eder dururdu. Bazen otobüsle tırmanırken şu sarı rezidansların oradaydı, diye düşünüyorum ama nafile. Hatırlayamıyorum. Esef Bakkal vardı iki arkamızda. Yamuk telefon direğinin yanındaydı hani. Gerçi bakkallar hep aynı ama telefon direklerini kaldırmasalardı belki yerini bulabilirdik. Buradaki bakkalla karıştırıyorum galiba. Koca bir mahalleyi söküp attılar, bu gösterdiğin yerde yaşamış olmamıza imkân yok.”

Üç odalı evlerde, tuvaletleri dışarıda olan kalabalık gecekondu mahallesinde geçmişti ikilinin çocuklukları. Üstüne çatıdan fazlası için izin çıkmamışsa da yanına ekleyerek üç hatta üç buçuk odaya bile çıkarmışlardı inşaatçı babalar boyasız gecekonduları. Her seçimde biraz daha büyüüp dağıtılan, her tapuyla biraz daha dut ve incir ekmişti anneler dikenli taşlık arazilere. Hiç Türkçe bilmeyen nineler gelip Alzheimer sudan geçen bir bulaşıcı hastalık oluncaya kadar yirmi, otuz sene geçmişti. İhtilalden önce Diyarbakırlılar ilk muhtarlarını bile seçmişti. O vakitler Narlıdere hakikaten de nar bahçelerinden müteşekkil bir dereden ibaret gibiydi. Hani derler ya “buralar hep dutluktu” diye. Buralar hep uzak doğuydu ve inşaat malzemeleriyle

Kürtçeleşmiş Türkçeler curcunasıydı. Sezer ve Doğuş doğmadan önce de babalarıyla amca ve dayıları aslında bir göç daha yaşamıştı. Zîrâ doğudan her gelen arabeskle,

sazla, Ali ile değil bazen de öfke ile geliyordu. İlk tepe mahallesinin gecekondü sakinleri birkaç sene içinde suç oranı yükselip silahlar, sirenter susmaz olunca, korkup daha yukarı taşınmıştı. O zaman da aynı döngü yaşanmıştı. “Sınıfsal” diyorlar bilemiyorum, onların kelimeleri daha farklı olabilir.

İki genç tepeden aşağı otların, çalı ve tuğla kırıntılarının arasından inerken sevinçli ve heyecanlı değil, hüzünlü ve buruktu. Halbuki hayallerini gerçekleştirmeye gidiyorlardı. Sahneye çıkacak ve hikâye anlatacaklardı. İkinci kuşaktılar henüz İzmir’de. Sezer’in doğumu Sivas’ta gerçekleşmişti, buraya altı aylıkken geldi. Doğuş’un kütük ise Narlıdere’ydi. Kâğıt üzerinde İzmirliydiler, evde Sivashlıydı, mahallede doğululardı, metroda varoşlardı, bazı öğretmenler için göçenlerdi onlar, siyasiler (bilhassa da yerel yöneticiler) için buldukları yerin güya sahipleriydiler, anneleri içinse onlar sadece yavrulardı. Benim için ne olduklarını bilmiyorum, herhalde geçmiş ve geçmemiş olanın uzaklığından ibaretler. Babaları, dayıları memlekette dedelerine kızıp bir bir çıkmışlardı gurbet yoluna. Önlerinde akrabaların, tertiplerin, Ferdilerle Orhanların rehberliğinde koyunu, ineği, tavuğu, arıyı terk ederek göçmüşlerdi buraların dağlarına. Getto da diyorlar ama kenar mahalle daha bir ele veriyor bu ötekiliği. Sezer ısrarla oralı olmayan Doğuş’a diretiyordu: “Ordaydı işte bak” dedi son kez de olsa oynamak konusunda hevesliydi. “Şu büyük havuzun var ya. Yeşil sitenin üstündeydi. Orada bir yükselti var; hemen anlaşılıyor. Orası bizim tepe parkıydı. Orada kan kardeş olmuştuk. “Mavi” yazmıştık hani duvara. Şu giriş yeri duvarın kalıntısından bence. Yemin ediyorum sana. İspatlayabilirim, ne iddiasına girersen. Orasıydı bizim tepe. İspatlayabilirim”

İkili artık Sezer’in gösterdiği noktadan ayrılmış, oyun yarım kalmıştı. Performans sergileme haklarını kullanmaya gidiyorlardı. Sezer iddiaya tutuşmak isteyince Doğuş da muzipçe: “Ne kaldı ki” diye sordu. Oluşan sessizliğe kast eden adımları onları durağa kadar getirmişti. “Tamam” dedi Doğuş yokuşun kalanını otobüsle inmeye devam ederlerken. “Bu son” diye devam etti: “Eğer kazanamazsan saçlarım kalacak.” Sezer bu sözler karşısında tokat yemiş gibi afalladı zira arkadaşının boyun eğdiğini tastamam anlamıştı artık. “Ne o Bonus, gidiyor mu sonunda saçlar, kesin mi” diye oralı değilmiş gibi davransa da, ikili gayet farkındaydı bunun bir teslim olduğunun. “Kesin” dedi Doğuş, hiç de kesin olmayan bir sesle: “Bu sefer yatıyorum makinenin altına” diye kestirip attı. “Kestirme. O kadar uzamış, en yakın arkadaşımı bari tanıyabileyim. Kıyma bu kıvırcık kelleye. Öyle sahneye çıkacaktık bari saç kısmı gerçek kalsın. Hem uzun saç kesilirse ömürden gidermiş” diye üsteleyen Sezer’in midesinde boynuna doğru soğuk, rahatsız duman gibi bir şeyler yükseliyordu. “Öyle olmuyor işte” dedi Doğuş, ayağa kalktıklarında. Otobüsten inip hızlı adımlarla metroya girerlerken başını yerden yine kaldırmadan devam etti. “Bir de artık çirkin geliyor bilmiyorum. Çok sıkıldım. Onu geç de sen ne vereceksin ispatlayamazsan?” Sezer kekeleyerek montunu teklif ettiğinde Doğuş bir an için korkuya kapıldı. “İspatlayamazsam üstümdeki mont senindir” derken, belli etmeden arkadaşının tavurlarını, konuşurken ayaklarını yere vurup vurmadığını izliyordu. “Donarsın Sezo Efendi, bizim dağ başında montsuz mu kalacaksın? Mayo alacaktık yine monta, bereye döndük hep aynı.” Bu bir numaraydı, hile yaparak arkadaşının yeniden canlanması için bir tür ölü taklidiydi Doğuş’un yaptığı. Böyle zamanlarda Sezer üzüntüsünü, stresini bir kenara bırakıp komikleşir, arkadaşının moralini yerine getirmek için büyük bir enerjiyle dolarak hamleler yapardı. Öyle de olmuş Sezer taklitlere başlamış nihayet ikili nereye gittiğini yeniden hatırlayarak şimdiki zamanda buluşmuştu.

Metroda giderlerken Doğuş yıpranmış sırt çantasından kağıtları çıkarıp yanındaki Sezer'e uzattı. İkili kalan birkaç durak boyunca sahne şovları için aldıkları bazı notları incelemeye koyulmuştu. "Deniz ile ilgili şaka yapacak mıyız" diye sordu Sezer. Bir gidememişlerdi şöyle ağız tadıyla denize. Liseye başlayınca daha kolay olur deyip ertelemişlerdi kıyı şeridi boyunca kamp yapma hayallerini. Aşağı inecek, şehre daha yakın olacaktardı, kimse onları tanımayacak, elbiselere takılamayacaklardı. Sezer yine kekeleymeden konuştu: "Denizi, boyalı bir duvar gibi, kahvehanedeki resimlerden farksız görüşümüzün komik olmadığını haykıracağım. Gülecekler ama komik olmadığını anlayacaklar. Gece gündüz şu manzaraya uyanmanın aslında kederli bir şey olduğunu bence anlayacaklar. Gemilerin hiç hareket etmediğini, bazılarınınsa aniden belirip yok olan figürlerden ibaret olduğunu anlatacağız. Sivilce gemileri onlar bizim için." Onun bu heyecanını gören Doğuş, "Hatırladın mı" diye sordu ve devam etti, "Hayallerimiz hep tepeden baktığımız o mavi ufka doğruydu, ihtiyacımız olan sadece zamandı. Biraz daha vakit geçsin, ah biraz daha büyüyelim derdik. Babalarımızın yapamadığını yapacak, tepeli olmaktan çıkacak ve şehre inecektik. Benim annem de babam da bu şehrin yarısını bile görmediler. Yalnız Konak sahili de değil, bütün Alsancak'ta hatta Urla'da, Çeşme'de şehrin her yerinde rahatça gezinecektik. Ben öykülerimi satacaktım, pahalı kafeteryalarda "sanat" diyecektim: "Sanat her şeye hesabınızın çıkışmamasından çıkar. Burada Latte içerek zor..." diyecektik. Şimdiyse demeye gidiyoruz ama ikimiz de bizi daha ne kadar geriye atacaklar, diye düşünmeden edemiyoruz..."

Doğuş'un verdiği kağıtların arasından bir fotoğraf süzöldü Sezer'in ayaklarının dibine. Eğilip fotoğrafı alırken Doğuş muzip bir ifadeyle şaşkın arkadaşını süzüyordu. Ne olduğunu daha tam anlayamadan Sezer'e dönüp: "Al işte sana ispatladım. Ben kazandım" dedi gülerken. Bu beklenmedik sürpriz karşısında Sezer'in gözleri parlıyordu. Fotoğrafta Doğuş ve Sezer üç ağaç fidanının yanında durmuş karşılarındaki denize bakıyorlardı. Burası o tepeydi. Şimdi aşağıdaki villa kentlerden birinin istinat duvarı yüzünden yarısı düzleştirilse de, sıra sıra büyüyen üç ağaç adeta işaret görevi görüyordu. "Kazandın" dedi Sezer, titreyen sesiyle: "Saçlar kalıyor." İkili fotoğrafa dalıp performans merkezinin olduğu durağı unutmuştu. Tren ikinci turu dönerken onlar hâlâ kaybolan çocukluklarının eksik parçalarını sözlerle, şakalarla, anılarla tamamlıyorlardı. Durağı kaçırdıklarının farkına vardıklarında artık çok geçti ve zaten artık çok önemli de değildi. "Ne konuştuğumuzu bile hatırlıyorum" dedi Doğuş, Sezer ise başıyla onayladı onu. "Şehrin bizden bizim şehirden ne kadar uzak olduğunu konuşuyorduk yine" dedi Sezer ve içten bir kahkaha patlattı ikili. "Yarın daha da geriye atılmış olsak da gam yemem artık" derken Sezer'in acısının dindiğini fark etmiştim. "Zaten bu bizi tıktıkları çürük apartmanlar yıkıldı yıkılacak. Keşke ileride buralara bakarken hatırlayalım diye bir fotoğrafımız daha olsaydı. Herhalde fotoğraflar bu işe yarıyor, mesafelerin önüne geçmeye" diyerek anılar içinde kaybolurlarken, benimle ilgili hiçbir şey konuşmamalarına nedense içerlemedim. Sonunda adım bir soru olarak da olsa geçmiş ve Doğuş şöyle demişti: "Sen hatırlıyor musun bu fotoğrafı çekenini?" Sezer başını fotoğraftan kaldırmadan ilgisizce iki yana sallayıp atmıştı beni öyküden dışarı...

Meltem'i Kim Öldürdü?

Irmak İnaç

“Meltem'i hanginiz öldürdü?”

Takmamıştı beni kimse. Yine. Kimsenin umurunda değildi Meltem'in gidişi. Bir cevabı yoktu bu acımasız dünyanın bana. Ağlasam güneş doğar, gülssem yağmur yağar mıydı? Yerime sindim rüzgar bana sus dedi, keçileri kaçırmış delinin tekiydim gözlerinde, biliyordum. Ufığa diktim gözlerimi bir Firuzat vardı benimle sohbet eden o da oğlu üşütmüş, diye gelmemişti. Her zaman yoğun ajandasından bir saati bana ayırır bir tas çorba getirir, mevsim değişmelerinde emekli maaşımı o yıllık paltoma harcatırdı. Çok haz etmezlerdi kalanlar benden, kime bir faydam vardı ki?

O gün Foça'da ünlü bir yazarın söyleşisi vardı, etraf magazinci kaynıyordu. Ne de olsa son romanı büyük bir sükse yapmış, diziyeye çevrilmişti. Bu kadar insanın toplanışını görmek sadece saçma bir dizi için... Nefret ediyorum bu insanlardan da, insanlığını kaybetmiş magazincilerden! “Eşşekler! Ünlülere takıklar sizi! Paparazziler! Yalancılar! YALANCILAR SİZİ!” İçimden başladığım konuşma giderek yükselmiş, ciğerlerimi yakmıştı. Yaşlı ve cılız bedenim kaldıramıyordu artık böyle iniş ve çıkışları. “Ah tanrım ah...” ellerimi yerlere vuruyor, sakallarımın pislenmesini takmıyordum bile “ Meltemim, Meltemim neredesin? Niye terk ettin beni, ha? Kim öldürdü Meltemim seni?” Sümüklerim akmış gözlerim dolmuştu. Mavi montlu bir adam geçti yanımdan biliyordum onun öldürdüğünü Meltem'i, titreyen parmağımı kaldırıp onu işaret ettim: “Siz.. siz mi öldürdünüz Meltem'i beyefendi?” Beni tekmesiyle beton yere savurdu. Kızardığımı biliyordum iskeleye yığılmış betona dayamıştım alnımı ne güzel bir soğukluktur bu. Son duyduğum balık ekmekçi Samet'in Firuzat'ın adını söyleyişiydi.

“ Ay ne kadar korktum bilemezsin! Ha bir de Samet aramasaydı ne yapacaktın ölüp kalacak mıydın orda ha? Bir de aramasın mı, koş Firuzat delirdi yine bu. Demesin mi? Ah adam ah ne yapacağım ben seninle.”

Sindim kaldım çiçek kokulu yastıklara. O ünlü maydanozlu domatesli şehriyesinden yapmıştı. Oğlunu kocasına bırakmıştı belliydi, saat başı arayıp oğlunu soruyordu. Yanıma gelip bana çorbayı üfleyerek yediriyor bir yandan yaşlı karılar gibi söyleniyordu. “Hayır yani kaç yaşında

adamsın bu ne davranışlar bebek gibi, ay bir de o Nuriyeler olmasın mı. Onlar bıyık altından gülmedeler sanki hala unutmadım altın günlerinde yaptığını.”

Mahcup olmuşum bu durumda ben de bilmiyordum ki neden böyle davrandığımı, nereden geliyordu bu havalar? Acaba kırk yıl önce pencerenin önünde uyuya kalmıştım o mu üşüttürmüştü keçileri? Yoksa küçükken arkamdan ağlayan pirinçlerin bedduası mı tutmuştu? Çok özlemiştim Meltemimi. O olsa bir iki tur gezdik hemencik geçerdi bu ateş.

Zamana boyun eğmemiş kiremit renkli ceketimi almıştım üstüme. Firuzat'tan erken çıkmış daha uzun süre yük olmak istememişim. Yarın bir çiçek alıp götürsem fena olmazdı. Saat daha altıydı, iskeledeki teknelerin isimlerini tekerleme gibi söylemeyi çok severdim, eskiden kalmış bir alışkanlıktı bu. Babam denizciydi. Firuzat'tan çıkış kolaydı, evin kapısından 97 adım ileri ve 22 adım sağa gittikten sonra kendimi hep denizde bulabiliyordum. Meltem denizi çok severdi.

Yıllar önce biz daha Foça'ya gelmemişken Meltem'le beraber yanımıza bir iki eski dostu alıp Çeşme'ye çıkmıştık yola. Sallanırken bir sağa bir sola, iskele tarafında denize eğilmiş içini boşaltan bir adam, sancakta ağlayan bir bebek ve kadın, karnı gürüldeyen bir adam geminin kışında. Ulaştık Çeşme'ye. Yerli tanıdıklarımız karşıladı bizi, balık yaptılar akşama. Yanında siyah bir meze: Patlıcan tahin tuz limon.

Çeşme'nin hep ayrı bir güzelliği olurdu yaz yaklaştıkça, havalar tam ısınmadan, tatilciler doluşmadan gitmek lazımdı. Her evin etrafını begonviller sarar, mercanından beyazına oradan pembesine hepsinin güzelliği bir ayrıdır. Hele bir de vişne zamanı gelmesin mi. Eski rum evlerine yaşadık eskiden baba evimdi benim. Krem ve ahşap dokulu ev, hep bu dönemde reçel kokardı. Annem üç gününü komşumuz Şükriye'nin bahçesinde geçirir eve dolu dolu poşetlerle gelirdi. Karadut zamanında benimde burnumu miras aldığım karadenizli annesinden gelen bir itinayla hem reçel hem pekmez yapar, taze gelen sütleri kaynatır kalan kaymağıyla servis ederdi. Kalan vişnelerle vişne suyu yapar, koruk zamanında zeytinyağlıların içine yaptığı koruk suyu atardı. Her şeyin doğal olduğu bir zamandı bu bizim için. Annem gördüğüm en güzel en neşeli kadındı. Dağlarda, bahçelerde, ovalarda her şeyin tadına bakar; hangi mantar zehirli, hangisi değil hemen anlardı. Deniz görmeyen evde yaşamayı reddeder, donan kış günlerinde bile babamı bir şekilde ikna edip rakı sofrasına otururdu. Babam hafif katı bir adam olmasına rağmen, hayır diyemezdi anneme. Eskiden hamsiye kalan günleri sayardım, şimdi bu pis ve günahkar denizden çıkan hiçbir şey girsin istemiyorum bedenime. Rakı sofram artık sadece ben bir iki meze ve kediler.

Saat artık iyice ilerlemiş, yemek saati gelmişti. Bir saniye bile gecikmeden Firuzat dikildi başıma, elinde bir tas çorba, yanında da o gün okula gidememiş olan oğlu Murat. Çocuk yanıma oturdu, çok bir sohbetimiz yoktu doğrusu. Şimdiki gençler ne konuşur nerden bileyim ben?

Firuzat beni bu tuhaf durumdan kurtardı restoranda getireceği bir çift eşya kalmış, evinde pembe tenteye sarılı beni onları almaya gönderdi. Zaten artık biliyorsunuz 97 adım ileri ve 22 adım sola. Yürürken beyaz siyah lekeli kedi Necdet'i, taba rengi diğer kedi Necdet'i ve sarışın güzel diğer kedi Necdet'i gördüm. Bu mahallenin kedilerinin hepsinin adı Necdet'ti.

Eşyaları elimle koymuş gibi buldum, aynen anlattığı yerdeydi askılığın altında Murat'ın kırmızı arabalı çantasının yanındaydı. Buradan sonrası kolay, diye düşündüm. Evden çıktım, klasik bir rutin artık 97 adım ileri 22 adım sağa ve oradaydım, iskelede. Güneş bugün bir ayrı sinir bozucuydu. Bir adım daha sayamadan sudaydım, beni kucaklamasına izin verdim yanan yerleri söndürmesine. Ateşlenmişim bu alnımda bitmiş güneşle. Dalabildiğim kadar daldım, gözlerimi açtım ve güneşe meydan okudum. O çarpık gülümsemesi yavaşça yüzünden silindi. Elimdeki tabak çanak olduğu anlaşılan tenteyi belli ki iskeleye fırlatmışım çünkü Firuzat'ın bir kırılanlara bir bana ağıladığını duyabiliyordum. Bir iki kişi beni sudan dışarıya sürükledi, oysa mutluydum ben. Sudan çıkışımın üzerine dünya yine bana olan sinirini atar gibi bir rüzgar esmesin, yağmur bulutları gelmesin mi? Bu yılın ilk yağmuru.

Yine Firuzat'a yük olmuşum, hastalanmışım. Zatiüreye dönmez inşallah, diyordu. Bu öğleden akşama kadar yatakta dinlensem ve kalkmasam bir şey olmazdı bence. İştahım kaçmış dudaklarım kurumuştum. Islak saçlarım enseme değişiyor, yastıkta her kafamı çevirişimde sıcak boynumu soğutuyordu. Gözlerim yavaş yavaş kapanıyordu.

Bir anda gençleşmişim yirmilerimin sonlarında, aylıklık dönemlerimin zirvesindeydim. Babamı gördüm, ah ne özlemiştim onu, sert çehresi ve küçük dudakları başkasında olsaydı korku salabilirdi ancak ona güven hissi veriyordu. Benimle iskeleye doğru yürümeye çağırmıştı. Geç çocuk sahibi olmuştu babamlar, artık yaşlanmıştı. "Oğlum. Bu aileye yıllardır bakıyorum, sen ve anan için çabalıyorum ancak artık ben yorulduğum şimdi senin bizlere bakma zamanın geldi." Korkmuşum ben bu gencecik, aylak halimle nasıl bir aileyi eteklerim ne yapar ne ederim? Bana döndü, iskelenin sonuna gelmiştik. Bana derin ve uzunca baktı ve asla ama asla unutamayacağım iki kelimeyi söyledi. "Meltem senindir." Babamın en yakın dostu, annemle ilk tanıştıkları zaman aldığı bilmem kaç yıllık küçük bir balıkçı teknesi. Adı annemle tanışma hikayelerinden geliyor, o zamanlar

gerçekten Türk filmleri gibiymiş hayat. Annem şapkası uçmuş bir yaz melteminde babamın ayaklarına. Onları bir araya getiren meltemmiş. Anahtarları elime aldım. Bir anda ortalık karardı.

Şimdi bir sonbahar gününe gelmiştik bir arkadaşımın hatırına Meltem ile kuryelik yapacaktık. O gece Meltem'i şişe şişe su ile doldurduk, içine ne satılır ne satılmaz iyice hesaplamadan alabildiğimizi almıştık. İşte korkunç olay o gece gerçekleşti sabaha karşı üç kırk beş civarı kapım çaldı. Meltem su alıyormuş. Beş altı kişi iskelenin ucunda toplanmış benim güzel teknemin batışını izliyordu. Ağırılık ve o geceki rüzgar sağ sağ olsun teknenin zayıf olan tonozu kopmuş kış alanında bir delik açılmıştı. İçine atladım teknenin elimde bir kova, belki iki belki de üç kiloluk su boşaltıyordum tekneden her hamlemlerle ama bir faydası olmadı, Meltem o gece beş civarı suyun dibini boylamıştı.

Terler içinde bir hışımla kalktım yataktan, nefesim darlaşmış, gözlerim kararmıştı. Firuzat kalkarken kırdığım bardağın sesiyle içeriye damladı. Başta ne yapıyorum diye kızacaktı belliydi am ahalimi görünce duraksadı. Kırıkları topladı, beni oturttu. "Meltem nerede Meltem, kim öldürdü Meltem'i, kim zayıflattı tonozu kim ha kim?" Nefesim düzensizdi. Firuzat üzerime çiçekli örtülerini örttü, yastığımı kabarttı ve saçlarımı okşayarak beni uykuya uğurlarken şu kelimele döküldü ağzından "dalgalar öldürdü, dalgalar".

Kimliksiz

Koray Kutlu

Siz onu tanıyor musunuz? Ne yazık ki ben tanıdım. O gece...

Kim olduğunu biliyor musunuz? Nereden geliyor? Arkadaşı, sevgilisi, dostu, düşmanı var mı? Ne yapmış? Bir şey yapmamış mı? Bilmiyor musunuz? Ben de bilmiyordum.

Nereli olduğunu, nerede uyduğunu hatta adını bile hiç kimse bilmiyor. Bu sokağa sığınmıştı sanki. Günün her saatinde onu bu sokakta görebilirdiniz. Görmek isterseniz yani...

Kimse merak etmez onu. Birçoğu görmezdi bile. Varlığından haberi olmayana, yokluğu hiç koymaz ya işte öyle. Görünmez, duyulmaz şeffaf bir hayalet gibiydi. Nedenini bilmeseler de, korkutur insanları onun varlığı. Olmak istemediğimiz, derin korkularımızın karanlık bir silüetiydi sanki. Kimse halini, hatırını sormaz, sessizce geçip giderlerdi yanından. Böyle insanları tanımak pahalıya patlar.

Bu sokak, şehrin en karanlık, ıssız, en korkunç sokağıdır. Gülen, oynayan çocuklar göremezsiniz bu sokakta. Evlerden dışarı taşan, neşeli şarkılar duyamazsınız. Nereden geldiğini bilmek istemeyeceğiniz naralar, çığlıklar duyarsınız. Kapılar sert kapanır, arkasından sıkı sıkı kilitlenir. Pencere önlerinde sokağı seyreden teyzeler göremezsiniz. Kapı önlerinde sohbet eden komşular da. Cesaretiniz varsa, mecbursanız geçersiniz bu sokaktan. Buradan geçenlerin adımları hızlanır, öyle sağa, sola, gökyüzüne falan bakmazlar, başı önde yürüyenlerin yoludur bu sokak. Bir de yağmurlu soğuk geceler olur ki, bu gece gibi iyice ıssızlaşır.

Nasıl biri buraya sığınır ki? Kaybedecek bir şeyi olmayanların sokağına.

Yağmur yeni dinmişti, yağmurdan sonra toprağın huzur veren kokusu, bu sokağa rağmen her yeri sarmıştı. Sanki her şey yolundaymış, hala umut varmış gibi bir geceydi. Bir anda kiri yağmurla sıvanmış camlardan mavi ışıklar evimin içine doldu. Ne zamandır bu mavi ışıkları görmemiştim. Ama ne zaman görünse sokak anlardı ne olduğunu.

Kapıyla, kalbim aynı anda gümledi.

Polisler çok uzun zaman önce bu sokaktan umutlarını kesmişlerdi. Kim onları buraya getirmeyi başardı diye düşündüm.

Kapıyı açar açmaz gözümü delen ışığını yüzüme tutup;

“Bilader bu şahsı tanıyor musun?” diye sordu.

“Hayır, kimi?”

“Kimi ne? Görmüyor musun? Ne zamandır oturuyorsun burada?”

“Bir yıl olacak, ne olmuş bu adama?”

“İyi bak, bu sokakta yaşıyormuş bu adam.”

Çıplak, ana rahminde gibi kıvrılmış bir adam yerde yatıyordu. Hem de tam kapımın önünde. Islak kaldırımın üzerinde, ıslak ve soğumuş bedeni beyaza kesmişti. Mavi ışıklar, yanıp söndükçe ıslak

bedeni üzerinde dans eden renkler yaratıyordu. Bizim şeffaf hayalet, ruhunu kaldırıma koyup gitmişti.

“Tanımıyorum.” dedim.

“Bir ses duydun mu?” dedi.

“Şüpheli birilerini gördün mü?”

Gördüm mü? Duydum mu?

“Yok, görmedim kimseyi, duymadım. Burası görülmezlerin, duyulmazların sokağı, bilmek bana mı kaldı diyemedim, televizyon izliyordum.” dedim.

Görmeyerek, görünmeyerek, duymayarak, söylemeyerek korunduğumu düşündüğüm bu sokakta ölsem de kimsenin umurunda olmayacağımın ağırlığı ruhumun üstüne çöktü.

Ellerime baktım, ellerim adamın soğuk mavisıyla aynı renkti. O ben miydim? Islak, soğuk ve yalnız. Derin bir nefes doldurdum acıyan ciğerlerime. Her yer dönmeye başladı, ıssızlığın sessizliğini bozan ambulans sirenini duyduğumda adamın yanı başında yatıyordum. Buz gibi kaldırım, ruhumdaki ateşle savaşıyordu ama mağluptu.

Kimliksizi yerden alıp, sedyeye koydular. Ambulans, mavi ışıklarını saçarak bağıra bağıra çekip gitti sokaktan.

Çok üşüdüm, toprak kokusu nasıl güzel. İçeri girip bir çay içerim. Diziye kaldığım yerden devam ederim. Unuturum, her şeyi unuturum, ölümü unuturum, yaşamı unuturum, bütün bildiklerimi de unuturum...

Dansa Ağıt

Liane Linda Bencuya

Hep dans etmek istedim. Kendimi akışa bırakmak, ruhumun derinliklerinde bir yerlerde saklı kalmış duygularıyla yüzleşmek... Ilık yaz akşamalarında bedenimle müziğe eşlik etmek ve kendim olmaktan çıkmak...

O gün şehrin belki de en büyük, ama bir o kadar da insan dokunuşundan nasibini almamış meydanının önünden bu duygularla geğerken, tüm alana yayılan, soluk, yeşil ışıklı, insanın yaşam enerjisini alan floresan ampullerden yapılmış, onlarca çöp adam heykelden oluşan bir yerleştirmeyle karşılaştım. Çöp adamlar sanki havada dans ediyormuşçasına ayakları yere değmeden, farklı hareketlerde konumlandırılmışlardı. Yerleřtirme alanının etrafı iplerle sınırlandırılmıştı, aralarında dolaşılmasına izin yoktu. Bedenlerimiz ipin dışında serbestçe dolaşırken, ruhlarımız iğeride sıkışıp kalmıştı sanki. Ruhlarımız bedenlerimizden ayrılarak o sıkışık alanda dans ediyor, bizler de onları seyrediyorduk. Gecenin uçsuz bucaksız karanlığında artık insanlar görünmez olmuş, yalnızca gövdelerinden ışık sačan bu çöpten heykellerle apartmanlardan yayılan belli belirsiz ışıklar şehre egemen olmuştu. Mekanın etrafı hoparlörlerle donatılmıştı ama, onlardan yayılan müzik bende kalıcı bir etki bırakmamış olacak ki, ne duyduğumu hatırlayamıyorum bile.

Günlerce aynı mekana, günün farklı saatlerinde gittim. Akşamdan çekmeyi planladığım karelerin hayalini kuruyor, ertesi gün de heyecanla heykellerin ışıkla, denizle, şehirle ve insanla ilişkilerini fotoğraflamaya çalışıyordum. Çalışıyordum çalışmasına ama hep bir şey eksik kalıyor, arzu ve hayallerimdekilerini ifade edemiyordum. Hayallerimde gerçeklik önemini yitirmiş, zaman durmuş ve tanımsız bir sonsuzluk hissi veren o mekana yayılmıştı. Artık düşlere dalmış, derin düşünceler içinde kaybolmuştum.

Birden yıllar önce dünyanın ücra bir şehrinde, bir gezide, o an tesadüfen bulunduğum bir meydan ve orada yaşadığım yoğun duygular aklıma geldi. Fotoğraf çekmekten, ve fotoğraf makinalarımın ağırlığını her geçer dakika daha çok hissetmekten yorgun düştüğüm sıcak bir cumartesi ikindisiydi. şehrin en merkezi konumdaki meydanında müzik sesiyle irkilmıştim. Dolaşırken mekanı çevreleyen hoparlörler dikkatimi çekmiş, ancak onların birkaç dakika sonra yaşayacakları ipuçları olabileceklerini düşünememiştim. Bir anda kalbimi heyecanla çarptıran bir müzik etrafımı sardı. Sağa sola dönüp neler olduğunu keşfetmeye çalışırken tertemiz, özenerek giyindikleri her

hallerinden belli olan yaşları biraz geçkin, kadınlı erkekli çiftlerin, meydanın her yanından merkeze doğru, müziğin ritmine uyum sağlayarak yönediklerini ve dans etmeye başladıklarını gördüm. O an büyülenip kalmıştım.

Zamanın durmasını ve o anın hiç bitmemesini istedim. Belki görmeye alışık olmadığım bir etkinlik olduğu için, belki de her zaman içimde sıkışıp kalmış o dans etme tutkusunu kanlı canlı yaşayan birilerinin olduğunu gördüğüm içindi, bilemiyorum. Çiftlerin o günü, o saati ipe çektikleri her hallerinden belliydi. Hemen yorgunluğumu unutup fotoğraf çekmeye başladım. Ancak hevesimi biraz aldıktan sonra, durup düşündüm. Fotoğrafi çekerken yaşanan anın güzelliğini kaçıırıyordum. Yaşadıklarım sadece fotoğraf karelerindekiyle sınırlı kalıyordu. Fotoğrafi çekmeye çalışırken çekeceğim kadraya o kadar yoğunlaşıyordum ki, bu yoğunluk benim etrafta olup biteni görmeme engel oluyordu. Makinayı bir daha çıkarmamak üzere çantama koydum.

Birlikte seyahat ettiğim arkadaşım yanıma gelerek, gördüklerimizden hiç etkilenmemiş olduğu belli bir şekilde “ben alışverişe gidiyorum” dedi. “Bu güzelliği izlemeyecek misin?” diye sorduğumda, “Götürmem gereken hediyeleri almam gerekiyor” diye cevap verdi. Bir kültürü tanımak için dünyanın öteki ucuna kadar gelmiş, ancak onu yaşamak ve iliklerinde hissetmek, onunla bütünleşip bir parçası olmak için hiçbir ihtiyaç ve merak duymamıştı. Meydanın etrafında turistlere hitap eden, evlerimize döndükten sonra yüzlerine bakmadığımız eşyalarla dolu mağazalara girip çıkmayı tercih etmişti. Üzül müştüm. Duyarsızlığımız öyle noktalara varmıştı ki, ancak alışveriş yaparak tatmin olabiliyorduk. Alışveriş yaptığımızda o kültüre sahip olduğumuzu zannedip mutlu mesut evimize dönüyorduk. Ta ki aslında hiç de öyle olmadığını anlayana kadar. İşte o zaman, onlarca lira vererek aldığımız hediyelikler bir kenara atılıveriyor, bilinmeyen bir zamana kadar dolapların hiç el değmeyen raflarında unutulup gidiyorlardı. Yöreye özgü satın aldığımız müzikler bile başka bir mekanda farklı tınıyorlardı. Bir anda müziğin sesini duymaz oldum.

Ruhumuzu mu kaybediyorduk? Evet, kaybediyorduk sanki. Kendi yaşadığım şehri düşündüm bir an. Değil dans etmek, sokakta yürürken bir müzik sesiyle bile irkildiğimi kendimi zorlayarak hatırlamaya çalışıyor, ancak ne kadar zorlasam da bende iz bırakanını hatırlayamıyordum. Halbuki, şehirlerin insanlara sürprizler yapması çok hoşuma gidiyordu. Kimi zaman bir metro istasyonunda uzaklardan duyulan bir saksafon sesinin koridorlarda yankılanması, kimi zaman ise bir kemanın içimizi ürperten tınısı içimi kıpırdatır, hüzünlendirir ya da heyecanlandırır. Evet daha varlıktıydık belki, her istediğimize de sahip olabiliyorduk, ama, ruhumuzun sahipsizce ve kontrolsüzce kendini koyvermesine imkan tanımıyorduk.

Ah evet, çok yeni olduğu için hatırladım şimdi, geçen gün eve doğru yürürken bir mağaza, açılış davetine birkaç müzik aletinden oluşan bir orkestra getirmişti. Oldukça neşeli parçalardan oluşan bir konser veriyorlar, izleyenleri büyülenmeye davet ediyorlardı sanki. Ne tesadüf ki, o seyahate birlikte çıktığım arkadaşımınla birlikte o yöne doğru yürüyorduk. Ama ben, sokağın sonundaki müziğe dikkat kesilmişken, o yine vitrinlerden gözünü ayıramıyordu. Yine ben her zamanki romantizmimle “ müziği duyuyor musun” diye sordum. O da “ duyuyorum” diye cevap verdi, baktığı vitrinden başını çevirmeden. Ben onu vitrin önünde bırakıp müziğe doğru ilerlemeye başladım. Yaklaştıkça müzik kuvvetlendi, içimi kıpırdatmaya başladı. Mekanın önüne gelince ben de diğer izleyiciler gibi kollarım kavuşturulmuş bir şekilde müziği izlemeye başladım. İzleyicilerden bir iki tanesi dışında ritm tutan bile yoktu. Halbuki müzik izlenmezdi ki... Sokakta dans etmek, zaten olacak şey değildi. Gözüm ve ruhum o şehir meydanında gördüklerimi aradı. İşte o an, gördüklerim karşısında küçük dilimi yutacaktım. O kendini vitrinlerden ve alışverişten alamayan arkadaşım sokak ortasında tanımadığı biriyle müziğin ritmine kendilerini uydurmuş bir şekilde dans ediyordu. Gözlerime inanamamıştım. İçindeki gizli beni ortaya çıkarmış, hiç utanmamış, benim yapamadığımı yapmış, beni şaşırtmıştı. Benden daha cesur olduğu bir gerçektir.

Annem ile babamı düşündüm bir an. Nasıl da her fırsatta dans ederler, ben dahil herkes de onları imrenerek izlerdi. Onların gençliklerinde dans etmek en büyük eğlenceleriymiş. Peki ya bizlerin? Bizler ancak sallanmasını biliyoruz sanki. Ayaklarımız bile yerden kesilmiyor, dans etmek diye tanımladığımız şeyi yaparken. Kendimizi müziğin akışında kaybetmesini de bilmiyoruz. İşte bu yüzden de dans etmek, dans edenleri izlemek, bizim için bir şey ifade etmiyor.

Ama benimkiler de artık dans edemiyorlar. Yine o bozuk taşlı, çirkin ve ruhsuz meydan yapılırken, insanın insana saygısının kalmadığı o bir zamanların kozmopolit, Avrupa'nın incisi sayılan şehrinde, yönetimlerin özensizliği sonucu annem, acele acele yürüyerek arkadaşına vermiş olduğu randevuya yetişmeye çalışırken takılıp bir seksen yere kapaklanmış, kalkamamış, omurgasını kırmış, o günden sonra da hiçbir şey eskisi gibi olmamıştı. Her ne kadar ona “yollar bozuk yavaş yürü ve dikkatli ol” dediysem de beni dinlememişti. İplerin içinde iken bir anda dışına geçivermişler, seyreden olmuşlardı. Kim bilir belki de ne çok içeride olmayı istiyorlardı da belli etmiyorlardı. Bir gün bir davette babam anneme “dans edelim mi” diyerek onu dansa kaldırmış, ancak annemin hareket kabiliyetini ve esnekliğini büyük ölçüde kaybetmiş olması sebebiyle, bizim o sallanma dediğimiz eylemin dışına çıkamamışlar, çaresiz birkaç sallanmadan sonra yerlerine oturmak zorunda kalmışlardı.

Bugün ise yaşadığımız pandemi sebebiyle artık ara sıra uzaklardan duyulan müziğin sesi bile duyulmaz oldu. Ruhumuzu mu kaybetmiştik, yoksa zaten hiçbir zaman ona sahip olamamış mıydık?

Ağzımızı burnumuzu kapatan maskelerle dolaşırken koku alma duyumuz da kayboldu. Sadece kendi nefesimizin kokusunu duyumsuyoruz artık. Acaba bu koku alamama, kokulara karşı duyarsızlaşmamız, her şeye karşı duyarsızlaşmamızı mı getirdi? Kendi nefesimizle baş başa olmak, içimize kapanmak, kendimizi dışarıya kapatmak zaten kaybettiğimiz ruhumuzu daha da mı köreltti? Bu hastalık illetinin koku ve tat alma duyularımızı etkilemesi, acaba insanlığın her türlü hislenmesinin önüne geçen çağımızın bir metaforu muydu? Her şeyi kontrol etmeye çalışırken ruhlarımız dizginlenemez bir şekilde bizden kaçıp uzaklaşıyorlar mı? Birden salgının ilk aylarında İtalyanların balkonlarına çıkarak şarkılar söyleyip müzik yaptıkları, ve “biz ruhlarımızla hala yaşıyoruz”, mesajı verdikleri günler geldi aklıma. Biz ise günler ve aylar süren sessizliklere gömüldük.

Belki de ara sıra koyvermek gerekiyor her şeyi, diye içimden geçirdim arabada giderken. Maskemi çıkardım. Müziğin sesini sonuna kadar açtım ve avazım çıktığı kadar müziğin melodisine tempo tutarak şarkı söyleme başladım. Ağzım kulaklarımda, kafamda delice düşüncelerle, bir gün daha bitti.

Ölümsüz

Mehmet Önengüt

Hafifçe başlayan yer sarsıntısı, gittikçe şiddetleniyordu. Dev gövdeli bin yıllık zeytin ağacının dallarındaki zeytinler sarsıntıyla titreşmeye başladı.

“Hey, neler oluyor?” diye bir ses duyuldu, dev gövdenin tam ortasında filiz vermiş fidandan. Bu sesleniş korkudan çok, biraz merak ve heyecandı. Öyle ya, yüzyıllara meydan okumuş dev bir gövdenin tam içinde, kendini sağlama almış tüm tehlikelerden uzak bir halde büyüyordu, niye korkusundu ki. Korkusuz tavrını devam ettirdi küçük fidan; “Deprem ,deprem dediğin bu mu şimdi! Senin asırlardır saldıgın kök karşısında bu sarsıntı böyle heybetli gövdeye ne yapabilir ki, olsa olsa birkaç zeytinini döker”

Nerdeyse bin yıllık geçmişe sahip gövde, biraz şaşkın biraz da telaşlı haldeydi bu sarsıntı karşısında. Denize otuz metre mesafede ıssız bir koy içerisinde, bin yıllık ömrü boyunca görmediği kalmamıştı neredeyse. Büyük depremler, fırtınalar, kuraklıklar, aşırı yağışlar, ne varsa görmüştü, hatta bir değil, defalarca görmüştü. Dile kolay bin yıl öncesinde salmıştı o toprağa kökünü.

“Bu sarsıntı her zamankinden farklı, bu yaşadığım hiçbir şeye benzemiyor” dedi hafiften endişeli. “Baksana karşımızdaki deniz ne kadar sakin, martılar güneşin sıcaklığında mayışmış dalgın dalgın suyun üzerinde öylesine duruyorlar, deprem olurken bu halde durmaları imkansız.” diye devam etti

Dev gövdenin endişesi karşısında, şaşkın ve biraz da ürkmüş olan fidan; “Nasıl yani? Sen ki bin yıl boyunca bu deniz kenarında neler gördün neler, baksana gövdenin bütün güzelliklerin ve felaketlerin izleri nasıl girintiler, çıkıntılar yaratmış. Nasıl da çatlaklar oluşmuş, almadığın yara kalmamış gibi, gövdenin ortası öyle yarık ki insanlar geçiyor, hayvanlar giriyor korunuyor gövdenin içinde. Hala yaşamadığın şey kalmış olabilir mi ki senin?” diye merakla sordu.

“Sus biraz... Sarsıntı durmak bilmiyor, durmadığı gibi bir de sürekli artan bir gürültü var. Acayip seslere devrilen ağaç sesleri ve kaçışan hayvanların çığlıkları da karışıyor. Sanki bir şeyler ağaçları ve hayvanları önüne katmış parçalaya parçalaya bize doğru geliyor. Bir fırtınadan öte bir şey bu. Arada duruyor, sonra yine hareketleniyor. Bak, bak, insan seslerini de duydun mu?” Asırlara meydan okumuş genç fidanın cevap vermesini beklemeden durumu sorguluyor, sorduğu sorulara yeni sorular ekliyordu. Genç fidan nasıl tepki vereceğini bilemez halde dinliyordu zeytin

ağacını. Küçük ömründe çok bir şey görmemişti ama asırlardır tüm felaketlere karşı bir şey olmamış bir ağacın endişesini de çok anlamlı bulamıyordu.

“Acaba geçen gün gelen çiftçilerin dedikleri şey mi bu?” diye sordu zeytin ağacının gövdesi. Fidan daha ağzını açmadan, dev gövde heyecanla kendi cevapladı sorduğu soruyu “Buralara insanlar gelecekmiş artık, bu ıssız küçük koyda yaşamaya başlayacaklarmış. Çiftçilere çok para vermişler, bu parayla artık hayatınızı yaşayın, burada da başka insanlar yaşasın demişler, diye konuşuyordu çiftçiler.”

Genç fidan atıldı lafa hemen “ İyi ya ne güzel, hep beraber yaşarız işte. Onlara da yer var burada...”

“Hayır, öyle değil.” diye bağırdı dev gövde “Çiftçilerin konuşmasını belli ki hiç dinlememişsin. Taştan evler yapacaklarmış buralara bunun için de etrafı düzleştireceklermiş dev makinelerle. Yani bizi kesecekler!”

Küçük fidan bu söyleneni anlamlandıramamıştı “Senin meyvaların için çiftçiler gelip sana sürekli bakarken, seni mutlu etmeye çalışırken, yaralarına karşı çözüm üretmeye çalışırken, kısaca sen daha çok zeytin ver diye uğraşırken, seni niye kessin ki insanlar? Aksine daha özen göstermeleri lazım sana çünkü artık senin içinde bir de ben varım, gencecik bir fidan olarak... Hem sen demiyordun, insanlar yazın geldiğinde benim gölgemde dinlenmeye bayılıyorlar, oh, binalar arasındaki sıkışmış şehir hayatından kurtulduk yok böyle güzellik, hep gelelim buraya çok keyifli bir yer, diye? O zaman niye burayı da yaşadıkları yere benzetsinler ki?”

Ne diyeceğini bilemedi asırlara meydan okumuş, yaşamında görmüş olduğu onca şeyden sonra bilge olarak kabul edilmiş dev gövde. O ki her soruya hemen cevap verirdi çünkü yaşamadığı şey kalmamıştı neredeyse. Hatta onun gibi genç fidanlara nasihat vermeye bayılırdı bile, anlatır dururdu geçen zamanı onlara ama şimdi verecek cevabı yoktu. Öyle ya neden benzetsinlerdi ki burayı yaşadıkları yere? Hem buraya sadece yazdan yaza gelirlerdi, sadece çiftçiler kalırdı geriye diğer zamanlarda. Ne diyeceğini bilemezken, irkildi dev gövde yine makinelerin ortalığa korku salan seslerinden. Etraf iyice toza bulanmaya başlamıştı, makineler yaklaştıkça gürültü daha korkunç oluyordu, çevredeki ağaçların çatırtıları daha katlanılmaz hal alıyordu. Kuşlar çoktan yuvalarını terk etmiş alandan uzaklaşmıştı, denizdeki martılar ise sanki vahşeti engellemeye çalışmak istercesine tepede çığlıklar atarak daireler çiziyordu.

Dev gövde hiç hayal etmemişti bir gün bu şekilde ömrünü tamamlayacağını. Aksine bunca yaşına rağmen yeni fidanlara hayat veriyordu hala. Küçük fidan ise hala inanmıyordu olanlara. Hala

itiraz ediyordu dev gövdeye, ondan çare üretmesini beklercesine. Bugüne kadar nasıl fırtınalardan koruduydu kendi gövdesini siper ederek ona, şimdi de korumasını bekliyordu. Ondan güzel sözler duymaya ihtiyacı vardı sanki. Dev makineler onlara yaklaşıyordu ama o bir ümitle sordu yine “Niye bizi kessinler ki? Baksana sana, senin bu ihtişamını gören nasıl saygı duymaz bu geçmişe, benim gibi yeni bir fidanı gören nasıl geleceğe umutla bakmaz. Bize nasıl sahip çıkmazlar, nasıl?”

O sırada sarı renkli tuhaf bir makine, gürültüsüne daha da gürültü ekleyerek, sanki avına son darbeyi vurmak ister gibi dişlere benzeyen hareketli ağzını yukarı kaldırdı.

Sarı, Kahve ve Siyah

Melek Ersoy

Daha o saçları hiçbir adam okşamamıştı. Sevmek ve sevilme şansını yakalayamamıştı ki. Oysa onu yakalayan bir şey vardı...

Hızla yürüyordu sahilde, kaçmak istercesine; ama nereye? Nasıl?

“Neden oldu bu?” diyebilmişti doktoruna. Aldığı cevap yetersizdi; “Hastalık bu, olabilir”

Gün batıyordu ama alelade bir gün değildi bu kez. Ne çok severdi gün batımını izlemeyi; kıyıda oturan insanların sohbet eşliğinde bir şeyler yudumladığını gözlemeyi; tezgahını deniz kenarındaki taşlığa kurmuş kestane pişirip satan adamdan o mis kokulu, sıcacık kestaneleri alıp yemeyi; gün batımı vakti oluşan o pembe, turuncu, kırmızı renklerin dönüşüm seremonisine bakmayı...

Şimdi bütün o renkler kaybolmuştu. Hiçbir şeyi görececek hali yoktu ki. Simsiyah silüetlerin arasından geçerek kaçamadığı yarınına yürüyordu. Eve vardığında annesi ve ağabeyi karşıladı Melodi'yi. Annesine bakarak; “Kistim kötü huyluymuş.” diyebilirdi sadece. Aynı anda çıkırıklara boğuldu. Gün boyunca tutmuştu kendini. Sevdiklerini görünce çözülmüştü bağları, içinde çakan şimşekler gözyaşlarına dönmüştü. Ağladı, ağladı, ağladı...

Annesi Seda Hanım sarılmıştı, çaresizdi. Ağabeyi Can da donakalmıştı. Anlam veremiyordu, bu hastalık nereden çıkmıştı? Şaşkın, ama güçlü duruşunu korumaya çalışarak sarıldı kardeşine. “Mücadele edeceğiz, ne gerekiyorsa yapacağız. Hem sen güçlü bir kızsın” diyerek teskin etmeye çalıştı kardeşini.

“Kemoterapi almalısın” dedi doktor. “Saçlarım dökülecek”. Ağlıyordu... O gün nasıl bitmişti, nasıl uyumuştun, bilmiyordu.

Birkaç gün sonra, kendini bir perukçu dükkanında buldu. Candan arkadaşları Selin ve Ayça yalnız bırakmadılar onu. Rengarenk, çeşit çeşit peruklar...

Ayça, “Bir iki tane dene bir bakalım” deyince, Melodi “hep sarışın olsam nasıl olur?” merakının etkisiyle önce sarı bir peruk geçirdi başına. Aynaya baktı, çok farklıydı. Gülümsedi kendine. Biraz fazla dikkat çekici olmakla birlikte beğenmişti. Ardından kırmızı-kahve bir peruk aldı, denedi. Selin, “Güzel arkadaşşıma her şey yakışıyor” dedi bu sırada.

Bir de simsiyah bir peruk dikkatini çekmişti. Onu da denemeden edemedi. Bu siyah peruk tenini çok açık göstermişti Melodi'nin. Hep annesi gibi daha açık tenli olmak istemişti. O zaman siyah olmalı, diye karar verdi içinden. Madem bu yola girecekti, bari biraz cazip ve eğlenceli hale getirmeli, diye düşünmüştü. Anladı ki; içindeki melodi hala çalıyordu. Hala bir şeylerden zevk alıyordu.

Arkadaşları da sevdi, yakıştırdı siyah olanı. Parasını verip çıktılar dükkandan. Birlikte bir restorana gidip bir şeyler yediler, sohbet ettiler.

“Arkadaşlar, kendimi bir tiyatro oyununda gibi hissediyorum. Şu an bana farklı bir rol verildi ve ben bunu canlandıracağım. Peruğum bile hazır”. Melodi bu sözü söylerken güçlüydü, hatta mutluydu bile. Gülüştüler.

Evet, farklı bir rol verilmişti ona Yaradan tarafından. Kabullenmişti durumu. O çok güzel kestane rengi saçlarını kaybedeceğini biliyordu. Yeniden çıkacağını söylemişti doktorlar. "Yeter ki sen iyi ol, vücudunda kötü huylu bir şey kalmasın" diyorlardı. Bunun için kemoterapi alması gerekiyordu.

Ertesi gün saçlarını kısacık kestirecekti. İkinci kür alımından sonra saçların hızla döküldüğünü söylemişlerdi. Uzun, güzel saçlarının dökülerek lime lime elinde kalmasını istemiyordu. Ve kestirdi. "Vay, sana kısacık saç da ne yakıştıyormuş" dedi ağabeyi. O da yakıştırmıştı. Her halini, her rolünü seviyordu.

O çok zorlu bir yol olan kemoterapi sürecindeki halinde de kendisini sevecekti. Bir güç sinamasından geçtiğini düşünüyordu. Güçlüydü ve daha güçlü olacaktı.

Aynada kendisine bakıyordu şimdi. Kafasını tüm çıplaklığıyla görmek, kaç kadına nasip olan bir şeydi? Görüyordu... Kalan bir iki tel dışında tüm saçları dökülmüştü. Kirpikleri azalmış, kaşları incelmışti. "Bunlar süslerimmiş meğer" diye geçirdi aklından. Sade ve süssüz kendiyle yüzleşmişti.

Bazı şeylerin birden bire yok olabildiğini, kaybolabildiğini görmüştü. "Yaşam sonsuz değil; elbet bitişler, yok oluşlar var. Başlangıçların ve varoluşların olduğu gibi.. İşte bu arada sahip olduklarımızla ne kadar mutlu olabiliyor ve değerler üretebiliyorsak o bize en büyük hediye" diye düşündü. Yeniden kirpiklerine, saçlarına kavuştuğunda eskisinden daha mutlu olacaktı. Yokluğunu görüp hissetmenin ona kattığıydı bu. Öyleyse, yok olmadan yaşamında olan her şeye değer verip sahip çıkmalıydı değil mi?..

Kafasını, kendini çıplak ve yalın görüyordu artık. Kendiyle daha yakından buluşmuştu sanki. Yaşama çok daha bağlanarak; umudu ve hayalleri cebinde, sevdikleri ve ailesinin desteğiyle mücadeleye hazırdı.

Yaşam insana verdiği tüm hediye ve süsleri ile güzeldi ve yeniden saçlarına kavuştuğunda, her şey daha güzel olacaktı.

Maya

Melik Efe Şimşek

İşte şimdi buradayım, her şeyin başladığı yerde. Ölüm ve aşk, sevgi ve nefret. Ne kadar ince bir çizgi vardı aralarında. İnanmazdım bu duyguları aynı anda yaşayıp arzulayacağıma. Seninle birlikteyken daha anlamlıydı belki bu kavramlar. Şimdi İzmir'i izliyorum, tıpkı o akşamüstü her zerresine ezberlemek istercesine incelediğim yüzünü izler gibi. İzmir... Yine hareketli bugün, biraz hüüzünlü biraz buruk, belki dili olsa neler anlatacak bana. Serin bir Şubat gününde zayıf bedenimi ısıtıyor batan güneş. Düşman oldum güneşe, kollarında olmayan sabahları aydınlattığından beri. Buradayım artık. Göğsümdeki fırtınalarla savaşmaktan, ruhumun aç olduğu hislere özlem duymaktan, sessizlikte attığım çılgınlıkların duyulmamasından yoruldum artık. Düşüncelerim kan doluyken, varlığımla türlü engellere göğüs geremem artık. Ölüm ve aşk. Artık o ince çizgideyim, sevgilim.

12 EKİM 2020

Hızlı adımlarla derslikten çıkıp otoparka doğru adımlamaya başlamıştım ki, çantamda çalan telefonun sesiyle irkildim. Arayan dayımdı ve fabrikada işler uzadığı için çıkışta beni alamayacağını ve tek dönmem gerektiğini söylemişti. Adımlarımı sakinleştirip etrafıma bakındıktan sonra, biraz kampüs binası içinde vakit geçirmeye karar verdim. Bina terasına çıkıp açlığından başımı ağrıtan illeti içecektim, belki de biraz da çizim yapardım. Terasa vardığımda manzaraya dönük olan kuytu bir mermer zemin bulup ayaklarımı uzatarak önümdeki canlı tabloya karşı sigaramı yaktım. Güneş batmak üzereydi ve gündoğumunun havada bıraktığı turuncu rengiyle denizin mavisi öyle bir ahenkle dans ediyordu ki, bakan kişiyi büyülememesi güçtü. Bu şehre geleli bir hafta bile olmamasına rağmen, sanki senelerdir buranın monoton bir yerlisi gibi hissediyordum. Kim bilir belki rüyalarımı süslediği kadarıyla hakimimdir bu şehre. Etrafım sakindi, sadece uzaktan gelen konuşmalar, saçlarımı savuran rüzgârın boğuk sesi ve şehrin gürültüsünü işitebiliyordum. Alışkındım etrafımdaki gürültülerde görünmez kalmaya küçüklüğümünden beri. Şu anda da pek bir fark yoktu hayatımda. Yeni bir sayfa açmak için geldiğim bu şehir, ruhumdaki yalnızlığı körüklemeye devam ediyordu. Kalabalığın arasındaki soyutluk. Bunu nasıl dindireceğimi öğrenmeyi dilerdim bu yaşıma kadar, elimden tutacak biri olsaydı. Tekrar kendi düşüncelerimde seyahat ederken saatin kaç olduğunu fark etmeyip dakikalarca İzmir'i seyretmişim. Oturduğum yerden sakince doğrulup toparlandıktan sonra, çevreye göz gezdirdim. Birkaç öğrenci ve çalışan hariç, kimse kalmamıştı teras katında. Çevremi tararken sağ

çaprazımıza kaydı gözüm. Yaktığı sigara ateşinin silüetini aydınlattığı uzunca bir çocuk. Yalnızdı. Tıpkı birkaç saniye önce yaptığım gibi, gözlerini kısıp sigarasından ufak yudumlar alırken İzmir'i seyrediyordu o da. Ona baktığımı fark etmiş olacak ki, yüzünü bana çevirir çevirmez buluştu gözlerimiz ilk defa.

5 ARALIK 2021

Zihnimin yorgunluğu bedenimi işgal ederken yazıyorum bu satırları. Haftalardır evdeki daimî kaos ortamı uzun zamandır sahip olmaya alışkın olmadığım hayat enerjimi tamamen emiyordu. Bu satırları en son, ilk defa o çatı katında onunla gözlerimiz birbirine kavuştuğunda doldurmuştum. Aziz. İsmi zikrederken bile içimde bir şeylerin kıpırdaşmasını sağlayan bu isim, uzun süreli bir boşluktan sonra bana Tanrı tarafından bahşedilen bir armağandı adeta. Yabancıysa olduğum fakat, yaşamayı bir o kadar dilediğim duyguları yaşatmıştı bana bu bir ay içinde. Sevildiğini hissetmek. Epey uzak geliyordu kulağa, ona rastlamadan evvel. Hayatında sevgi duygusunu aşılacak bir baba, anne, dost, akraba figürü olmadığı içindir belki bu garipsemelerim. Bu figürler bana acıdan başka bir şey aşılammıştı bu yaşma kadar. Kasım melteminin acımasızca vurduğu o yükseklikte onunla tekrar tekrar karşılaşacağımızı sanmazdım. Hiç hesapta yokken girivermişti hayatuma. Her gün olmasa da aralıklarla onu görmeye başlamıştım ve dikkatimi çekiyordu ister istemez. Rüzgârın taradığı yerin tersine savurduğu simsiyah saçları çekiyordu ilgimi. Kalemle özene bezene çizilmiş gibi olan kaşlarının altındaki o keskin elalar. Bir şiir kitabı gibi inceliyordum yüzünü öteden. Her gördüğümde onu, elindeki sigarası dışında hiçbir şeyle ilgilenmez ve içli içli İzmir'i izlerdi. Zihnimde onu İzmir'e benzetmeye başlamıştım. Düşünceli ama mahcup. Kıpır kıpır görünen ama içinde türlü yaşanmışlıklar, bu yaşanmışlıkların getirdiği zaaf ve kalıcı hasarlar barındıran. Yanına gitmeye cesaretim yoktu. Arka planda boy göstermeyi kendime rol edinmiş biri olarak karşısına dikilme özgüvenine sahip olmayı dilerdim. Sanki o çatıda her gün bana daha çok yaklaşıyormuş gibi hissediyordum ağır adımlarla. Olsun. Beklerdim. Yeter ki gelsindi. Ve bir akşamüstü onu günlerdir gözlemlediğimden farklı bir şekilde yaklaşmıştı yörüngeme. Yüzü gülüyordu, elleri ceplerinde İzmir'e bakmaya devam ederken. Adımlarını durdurup derin bir iç çekti. "Bu şehri her seferinde tek başıma izlemiyor oluşum bana huzur veriyor, Maya."

9 ARALIK 2021

Özgürlüğünü yeni kazanmış bir genç kız gibi düşüünün kendinizi. Ne olurdu bu büyüülü hakkı elinizden alınsaydı? Yıllardır hem fiziksel, hem ruhen hapsedildiğinizde küçük dünyanıza tek kaçış yolunuz özgürlükken kısıtlamaların, psikolojik şiddetin bağrında önünü görmeden savrulmak hastalık verici. Bir sene önce... Her şeyin bittiğini sanarken, İzmir'de, özgürlükler şehrinde pervasız bir hayata başlayacağımı düşünürken indirilmişti bu darbe, daha çocuk olan ruhuma.

Geçici vasilik. Babamın hakimiyetinden kurtulamayışımın 1. yılı bugün. Tekrar tekrar öldürülüşümün, mutluluğun bu küçük kıza hor görülüşünün, toplumdan, insanlardan, sevgiden mahrum bırakılışının 1. yılı. Attığım ve atacağım her adımın önceden planlanması, sürekli kontrol altında olup bir kukla gibi oynatılmam bir yerden sonra hissizleştiriyor beni. Sanki düşüncelerimi bile başkası yönetiyor zihnimin içinde. Bu tımarhaneden tek kaçışım artık sevgiydi belki de. Beni, bizi iyileştiren, özgürleştiren aşk olacaktı. Çünkü iyiye gittiğimi hissediyordum, umutlarından arıtılmış bir kuyunun dibinden Aziz'in yardım eliyle içinden çekilip kurtarılmak güç veriyordu bana savaşmak için. Bu otoritenin beni tekrar dibe çekmesine izin vermeyecektim. Önümde tanrılar bile duramaz.

22 ARALIK 2021

Epey uzun zamandır kalemi elime alamadım. Tıpkı çevremdeki her şeye yaptığım gibi, bu satırları da boşladım, kış mevsiminin ortasında baharı yaşamaktan. Hayatımın merkezinde yer edinmişti, tanışalı daha iki ay bile olmadan. Onunla olduğum anlarda bile ona özlemek duymak... Çok uzaktım bu duygulara, tanımiyordum hiçbirini. Belki de o yüzdendir bu afallamam. Ne garip öyle değil mi? Hiç planlamadığınız anda karşınıza çıkan bir ruh, hayatınızda öyle bir yer ediniyor ki kendi sorumluluklarınızı, zevklerinizi, hislerinizi unuttur hale geliyor, bu kavramlar onunla bütünleşip onunla bir olduğu için. Aziz'di benim sorumluluğum. Zevkim oydu. Hislerimden bahsetmiyorum bile. Belki onu dünyamın en orta noktasına koyup etrafında bu dünyayı ona göre şekillendirmek bana ileride boyumdan büyük sorunlara bedel olacaktı. Bu satırları doldururken yanı başımda uyuyor olduğu gerçeğinden bahsetmedim değil mi? O denli bir güzellikteydi ki, gün aydınlanana kadar onu izleyip gözüm açık rüyalara dalmak istiyordum. Başa çıktığım türlü fiziksel sorunlardan biri olan ilaçsız uyuyamama gibi bir lanetten mustarip olduğum için, şu an Aziz'in göğsünde nefes alıp verişinin melodisiyle uykuya dalmak yerine, gecenin bir yarısı bunları yazıyorum. Nerede kalmıştım ki en son?

İlk iletişim. "Bu şehri her seferinde tek başıma izlemiyor oluşum bana huzur veriyor, Maya." Olduğum yerde defalarca küçülmüştüm o an. Tamamen toz olmayı dileyecek kadar. Gözlerimi manzaradan ayırmayarak sertçe yutkundum, kafamda ne söyleyeceğimi planlayarak bir yandan. "Burayı özel kılan bir büyüü var. Sanki bir görevmişçesine buraya gelip düşünüyorum. Sadece düşünüyorum." Kafamdaki "Saçmaladın." "Öyle denir mi?" gibi düşünceleri olabildiğince görmezden gelerek gözlerimi İzmir'den ayırıp onun elalarına baktım. Aynı manzarayı orda da izlemem mümkündü bence. Gülümsedi. "Düşünmek. İnsanoğluna bahşedilen en zehirli ayrıcalık. Düşündükçe kayboluyorsun bir noktadan sonra ve bu insanı tatmin ediyor veyahut alışıyor. Tuhaf."

Son kelimesini söyler söylemez buluşturdu gözlerimizi. Hiç bu kadar yakın mesafeden görmemiştim yüzünü. Sanki hasretini çektiğim bir silueti aniden karşımda capcanlı görmüşüm de afallamışım gibiydi. Tanıdıkta belki de yüzü öbürkü hayatlarımdan. "Adımı nerden biliyorsun?" Konudan öyle keskin ve aniden sapmışım ki birkaç saniye bunun pişmanlığını yaşadım. "Geçen akşam buraya getirdiğin kamera çantanda yazıyordu. Oradan kalmış aklımda." Tebessümümü daha fazla baskılayamayıp özgür bıraktım.

İncelemişti beni. Tonlarca detayın arasından adımı seçip aklının bir yerine kazıyacak kadar. Bedenini manzaradan ayırdıktan sonra tamamen bana dönüp elini uzattı cüretkâr bir tavırla. "Aziz ben." Demek Aziz. Sevgide üstün tutulan. Kulağa güzel geliyordu isminin tınısı, sürekli tekrar edip adını zikretmek istermişçesine. Aynı onun gibi utangaç bir edayla gülümseyerek sıktım elini. "Güzel isim, Aziz. Memnun oldum." Sanki ellerinin ellerimde olduğu her saniye cayır cayır yanıyordu tenim. O ilk dokunuş, ilk elini sıkış. Şimdi bütünleşmek istediğim bedene orda temas etmişim ilk defa. İzmir şahidim.

10 Mart 2021

Neden mutlu olamıyordum bir türlü? Ya da neden mutlu olmama izin verilmiyordu? Hayatımın hiçbir döneminin olmadığı gibi bu döneminin de pürüzsüz olmasını beklemiyordum haliyle. Mutluyken de mutluluğumu paylaşacak ondan başkası yoktu zaten hayatımda, kendi ailem en başta olmak üzere. İlişkimizi onaylamayacağını bildiğimden, söyleme zahmetine dahi girmemiştim Aziz'le aramda geçenleri babama. Aziz'in bu durumdan rahatsız olacağını düşünüp endişelensem de, en büyük ters köşeyi o yapmıştı. Saklanmak istiyordu insanlardan, kimsenin bizi öğrenmemesini, hakkımızda hiçbir şey duymamasını. Bu yoğun aşka bizden başkası şahit olamazdı belki de onun gözünde. Ama kolay değildi saklanmak. Ben zaten yıllarca tutsaktım, onu severken özgür olmak istiyordum.

Tanışalı beş ay, ilişkiye başlayalı ise dört ay olmuştu. Kimsenin yaşatamadığı ve muhtemelen yaşatamayacağı bir beş ay yaşatmıştı bana. Sevgiden mahrum büyümüşüm birinin ilk defa karşılıklı sevgiyi yakalaması epey kıymetli bir lütuftu. Gülünce kısılan hafiften çekik gözlerini görmek dünyalara bedeldi. Aziz öğretti gülmeyi bana. Saf, gerçek mutluluğu onun gülüşünü izlerken yakaladım ben ilk defa, bunca senelik yaşanmışlığımda. Yanında olmadığım zamanlarda bile varlığıyla yüreğimi rahatlatmak, beni öptüğü her an bütün hücrelerimin onu delicesine arzulaması, ikimizin de yabancısı olduğu bu şehri birlikte keşfederken insanlardan irak olduğumuzda el ele tutuşarak yürümek, yatar yatmaz uykuya daldıktan sonra saatlerce yüzünü izlemek... Özlüyorum bu duyguları, benden uzaklaştığı andan beri. Belki de bendim sorumlusu, şu son zamanlarda sık sık babamla savaştıktan yorgun düşmüştüm ve bunu ister istemez Aziz'e de

yansıtıyordum. Bana destek olmaya çalışıp beni neşelendirmeye çalışsa da, yapamıyorum. Zihnim babamla ettiğim kavgaları bozuk plak gibi başa sarıyordu durmadan. "Hayatının sonuna yalnız kalmaya mahkumsun.". Herhalde bu zamana kadar canımı en çok yakanlardan biri de bu olmuştu. Korkuyordum yalnız kalmaktan, tutunacak bir dal, başımı yaslayacak bir omuz bulamamaktan. Aziz benden uzaklaşırken onun yokluğunda kaybolursam bir daha nasıl bulurum kendimi bilmiyorum.

8 NİSAN 2021

İnsan bir yola girmeden evvel sonunu görebilseydi yine de girer miydi o yola? Sonunda yaşayacağı trajedileri bilse de haz ve arzularına yenik düşüp seçer miydi, bu kendi sonuna giden yolu. Tıpkı beni o zifîri karanlığın göbeğinde terk ettiğinde söylediğin gibi "Aşk bir trajedi."

Her aşk bir gün ölümü tadacak, tıpkı bana o gece tattırdığın gibi. Ama asıl trajedi neydi biliyor musun Aziz? Karanlıklarla donatılmış şehrimde davetsiz bir misafir edasıyla girip duygularınla, davranışlarınla, sözde sevginle, asla kastetmeyeceğin üç kelimelik o sözle aydınlattıktan sonra tekrar kendi ellerinle beni karanlığa hapsetmen. İçinden nasıl sağ kurtulacağımı bilmediğim savaşlar verirken son darbenle beni tamamen yenilgiye uğratman asıl trajik olan. Tekrar ayağa kalkıp mücadele edecek gücüm yok, beni ayağa kaldıran nasıl tekrar dirilip direneceğimi öğreten sen yokken. Ruhumda sürekli kanayıp kabuk bağlayacak yaralar açmışken, ne güzel de neşe saçıyorsun öyle etrafına. Beni sevdiğini hissetmediğim her an boğuluyorum demiştin, bu yüzdendir belki hayatına devam etmen. Seni her zaman sevecek ve kalbinin bir odacığında sana sonsuza dek yer açacak biri olduğunu biliyorsun. Aşk ve nefret. Ne kadar yakın birbirine, beni yüz üstü bırakışından anladım. O kadar güçsüz biriyim ki, nefret dahi edemiyorum senden. Kalbim sevgisizliğinin, ortada bırakışının yükünü kaldıramamışken senden nefret etmeme izin vermiyor. Keşke edebilsem Aziz. Babama karşı direnecek yeterli potansiyele sahip olduğumu söylerken haberin yoktu kendimi yetersiz hissettirme konusunda gayet başarılı olduğundan. Seninle birlikteyken de uzaktım sana. Kaçak buluşmalar, yakın iki dost tablosu çizmek için girdiğin türlü şekiller. Kalabalıklardan uzak kaldığımızda zamanlarda ise bu role devam etmen. Ben bile şüpheye düşerdim bazen sevgilim olup olmadığından. Öyleydi belki de bir görev, sorumluluk, duygusal boşluk doldurmadan başka bir anlam ifade etmiyordum senin için. Şimdi gidiyorsun kendi boşluğunu doldurup yüreğimde en derin çukuru açtıktan sonra. İçimden koca bir parça koparılmış hissediyorum, bu satırlara duygularımı yazarken. Hiçbir satır tarif edemez yaşadığım duyguları. Aldığım en ağır darbeydi bu, babamın beni kendi himayesine hapsetmesinden sonra. Nasıl iyileşeceğimi bilmiyorum, iyileşecek miyim, bilmiyorum. Dediğim gibi, savaşım iyileşmeyi beklemeye zamanım ve sabrım yok artık. İki şey diliyorum bu gece. Evimde attığın her noktayı

kendimle birlikte ateşe vermek istiyorum. Ben ölürken bana yaşattığın güzeliyle kötüsüyle olan anılar da yanıp kül olsun. Bir de tekrar bulmanı istiyorum beni. Ruhum yabancı olduğu duygulara açken, kendi dünyamdaki fırtınalara göğüs gererken güçsüz bedenimle tekrar bul beni. Mesafeler kısaydı belki sevgin yanımda olduğunda, kısa mesafeler uzaktı belki yanında sevginden mahrum kalınca. Tekrar dostunmuş gibi davran bana aydınlıkta, ışıklar söndüğünde kavuştur bedenlerimizi karanlıkta, bizi görenler bilmiyorken kalplerimizin bir çarptığını belli etme onlardan korktuğumuzu. Mütemadiyen sürece bu acıyı dindirmeye çalışırken bul beni. Çek kendine, dans etsin ruhlarımız, ben hasretinden soluduğum kokuyu ciğerlerime doldururken. Bul beni hikâye benim sonum olmadan, bul beni gürültünün içinde sessiz sessiz çığlık atarken, bul beni kendi mezarımı kazmadan. Artık aramayacağını bilsem de, bul beni zihnimin karanlığında kaybolup hiçliğe karışmadan Aziz.

FİNAL

Günlüğüne sığdırdığı duygularını oraya hapsettikten sonra gülümsedi burukça. İçinde anlam veremediği bir rahatlık vardı Maya'nın. Doğduğundan beri içinde olduğu savaşları bitirmenin verdiği bir ferahlamaydı belki de bu. Kendisi de bilmiyordu. Yalnızlıktan korktuğu kadar korkmuyordu ölümden. Sigarasını söndürüp ayağa kalktı, yüzündeki ifadesizlik insanı korkutacak cinstendi. Buraya ilk geldiği gün yaptığı gibi İzmir'i izliyordu, son kez. Bu şehir mi sonu olmuştu Maya'nın yoksa duyguları mı? İzmir'e böyle büyük bir yük yükleyebilir miydik?

O akşamüstü Maya'nın arzuladığı tek şey sonu değildi. Ona hor görülen, yaşatılmayan hayatın intikamını almak istiyordu bir yandan. Bu yüzden babasını çağırdı o çatıya son kez hesaplaşmak için. Burada olmasının sebeplerinden biri olan, kabuslarının başrolü olan babasını. Korkup çekinmiyordu artık ondan, 19 yıldan sonra onun hapisanesinden kurtuluyor olduğu için.

Koşar adımlarla yanına ulaştı Maya'nın, tedirgin bir surat ifadesiyle. Bugünün bir gün geleceğini biliyordu aslında o da. "Daha fazla yaklaşma! Olduğun yerde duracaksın!" Daha önce böyle görmemişti kızını hiç, gözlerinin içi yanıyordu adeta. "Neden yapıyorsun bunu kendine Maya?! Sana verdiğim bunca emekten sonra neden!? Neden!?"

Bakışlarıyla yeryüzündeki cehennemi yaşatan gözlerini babasından ayırıp tekrar İzmir'e döndü, babasının gözlerinin içine bakıp ona karşı gelecek kadar cesur değildi. "Ne emeğinde bahsediyorsun? Bu dünyaya geldiğimden beri, hayatımı nasıl içinden çıkılamayacak bir felakete sürüklediğine dair olan emeklerin mi? Emeklerini boşa çıkarmıyorum işte. Sonunda beni istediğin gibi göreceksin. Sevinmelisin!" Kolunu kızının ellerine tutmak istercesine havaya kaldırdı, ona bir adım daha yaklaşıp. "Sadece seni iyileştirmeye çalıştım kızım. Tek isteğim buydu. Daha fazla bu

acıyı çekmeni istemiyorum artık. Bunun için her fedakarlığı yapmaya hazırım." Gözlerini Maya'nunkilerden ayırmayıp cebindeki kâğıt parçasını çıkarıp ona uzattı. "Al bak. Yalan söylemişsin bana. Gitmemişsin 6 aydır psikiyatriye, ilaçlarını bile kullanmıyordun. Vasiliğini seni iyileştirmek için aldım, seni kendi oyuncağım yapmak için değil, ne zaman anlayacaksın bunu?! Ne zaman anlayıp kabul edeceksin hasta olduğunu Maya? Aklında yarattığın evren, kurduğun senaryo gerçek değil! Ben canavar değilim anla artık lütfen kızım."

Maya yanaklarından süzülen yaşları sildi, elinin tersiyle. Son bir kez olsun güçlü olmak istiyordu, bu hayattan göç etmeden. "Hasta olan sensin. Beni buraya getiren sizsiniz. Ben iyiyim Baba! Ben iyiyim. İyiyim ben." Yüksel Bey ses tonunu en yüksek frekansa ayarlayıp yarıda kesti kızının haykırışlarını. "Biz diye bir şey yok! Günlüklerine adını yazdığın o çocuk yok Maya! Olmayan biri için kendi canını yakmanı izledim ben senin aylardır. Anlatmaya çalıştım sana dinlemedin beni, ne o ne de onun sana olan aşkı asla var olmadı!" Nefes alıp verişleri hızlanmıştı. Bu zamana kadar Yüksel Bey'i dinlememişti, şimdi de tam olarak aynısını yapacaktı. Gücünü ona ve tüm İzmir'e gösterecekti. Yüksel Bey de istiyordu Maya'nın kurtulmasını. Kızının sandığının aksine çok mücadele etmişti onun iyileşmesi için.

Ama artık demokraside çareler tükenmişti. Bu kaybolmuş beden acısına ya Yüksel Bey son verecekti ya da Maya'nın ta kendisi.

Annemin Gözünden

Merve Taşdelen

O, mavi tonlarının birlikte dans ettiği, kıvrımlı uzun kirpiklerin ahenkte bulunduğu muazzam gözlerle baktım hayata. Bu adaletsiz ve hırçın dünyayı o gözler öğretti bana. Karanlığın soğuk ve ürpertici olduğunu, güneşin her güne misafir olup vakti geldiğinde köşesine çekildiğini de. İnsanların sadece kendini düşünen, istedikleri olmadığında bir aslan gibi kükreyen, karşısındakinin kırılacak bir kalbi olduğuna inanmayan varlıklar olduğunu; kısacası merhametsiz bir hayata gelmek üzere olduğumu yolda öğrendim ben.

3 Mart 2003. Annemle ilk tanıştığım tarih. O kadar heyecanlıydı ki, sanki kalbi yerinden fırlayacaktı. İçi, sönmeyen bir kor gibi sıcacıktı. Elleri titriyor ama belli etmemeye çalışıyordu. Nefes alışverişi düzensizdi. Bir hastanenin bekleme salonundaydık. Neden tek başına burada beklediğine önce anlam verememiştim. Bir şey bekliyordu. O anda masanın diğer tarafındaki kadın ayağa kalktı.

-Ayşe Bilen sıranız geldi. İçeri girebilirsiniz, dedi. Eliyle doktorun odasını gösterdi.

Annemin bir anda nabız atışı hızlanmıştı. Boynundan minik minik terler akıyordu vücuduna.

-Tabii hemen geçiyorum, dedi. Yanındaki çantasını omzuna taktı ve odaya girdik. Bizi, gülümseyince yanaklarında çukur beliren, sarı kısa, küt saçlı bir hanımefendi karşıladı.

-Buyrun lütfen oturun, dedi gülümseyerek. Masasındaki mavi renkli dolma kalemi eline aldı. Kapağını usulca açtı. Önündeki kağıtları düzelterip, şikayetiniz nedir, diye sordu.

Annem adet görmesinin iki ay geciktiğini, hamile olabileceğini düşündüğünü söyledi, utanarak. Annem köyde doğup büyümüş, kız çocuğu diye okula göndermemiş dedem. Kız çocuklarının okuması ayıpmış o zamanlar. Evde anneannemle birlikte yemeğe, temizliğe yardım edermiş. İlk regl olduğunda anneanneme söyleyebilmiş sadece. Anneannemde sanki bu çok ayıp bir olaymış gibi susturmuş annemi. Annem bu büyütülme tarzından adetinin geciktiğini doktora bile anlatırken utana sıkıla söyledi.

Doktor önündeki kağıtlara notunu yazdı. Sedyeye geçin lütfen, bir kontrol edelim, dedi.

Annem üstündeki kabanı çıkartıp yandaki sandalyenin üzerine bıraktı. Pantolonun düğmesini açıp sedyeye uzandı. Doktor annemin karnına jeli sürdü ve ultrason cihazı ile kasık çevresinde

dolanmaya başladı. Annem ile ilk kez tanışacak olmanın verdiği heyecan benim kalp atışıma bile hızlandırdı.

Doktor gülümseyerek; Ayşe Hanım tebrik ederim, hamilesiniz, diyerek ekranda beni gösterdi anneme. Fasulye kadardım.

Annem çok mutluydu. Heyecandan konuşamadı bile. Birkaç kelime kekeleyebildi. Gözlerinden usulca süzülen damlalar vardı. Ancak içinde bir yerlerde sıkılan ve korkan bir his ortaya çıktı. Anlam veremedim ancak o anın heyecanı ile bunu düşünemedim. Doktor kalp atış sesini açtı. Pıt pıt kalp atışımı duyan annemin süzülen damlaları bir anda çoğaldı. Mutluluk gözyaşlarıydı onlar ve o gün annemin bana dokunmadan bile beni ne kadar çok sevdiğini anlamıştım.

Tüm kontrollerimi yaptı doktor hanım. Herşeyin yolunda olduğunu söyledi anneme. Annem derin bir oh çektikten sonra toparlanmaya başladı. Kıyafetlerini giydi, sandalyedeki çantası aldı. Teşekkür edip çıktık odadan.

Annemin içinde bir huzursuzluk vardı. Ve bu huzursuzluk eve gidene kadar devam etti. Tam anlam verememiştim ama babam eve geldiğinde tüm sorularım cevap buldu. Annem heyecanlı bir şekilde babama benden bahsetti. Fasulye kadar oluşumdan sağlığıma kadar ama babam tepkisiz bir şekilde dinledi. Annem heyecanla başladığı kelimeleri içi buruk bir şekilde sonlandırdı.

Bitti mi dedi babam,

Evet dedi annem. (Gözleri dolarak)

Babam ayağa kalktı. Pencereye doğru yöneldi ve açık olan pencereyi kapattı. Evin içinde sessiz bir şekilde dolandı. Uzun bir soluktan sonra anneme döndü;

-Yarın o doktora tekrar gidip randevu al. Bu çocuğu doğurmayacaksın Ayşe dedi.

Annemin yutkunamadığını hissedebiliyordum. Boğazı düğümlendi. Gözleri doldu. İçerisinde ki sıcaklık ateş oldu. Kafasını sallamaya başladı. Bir sağa bir sola çeviriyordu kafasını. Hayır, hayır Remzi olmaz aldırımam,aldırımam. Kıyamam ben çocuğumun canına. Yapma eyleme ne diyorsun sen dedi.

Babam cebindeki tespihi çıkardı, parmaklarını tüm taşların üzerinden tek tek geçirdi.

-Ben ne diyorsam o olacak Ayşe. Yarın gidip konuş doktor ile bitir şu işi. Canımı sıkma benim. Ne çocuğu allah aşkına. Ben sana zor dayanıyorum birde çocuğa mı bakacağım dedi.

Annemin gözyaşları birer birer dökülüyordu yüzünden. Ayaklarına kapandı babamın. Yapma nolursun günahına girme bebeğimizin. Daha fasulye kadar o nasıl kıyarım onun canına dedi.

Babam ayağı ile iktirdi annemi.

-Bir kez daha söylemeyeceğim Ayşe sinirlendirme beni, ben çocuk filan bakamam. Bebeğimiz diyor bir de. Uzatma kalk yemek yap hadi karnım acıktı dedi.

İşte o anda minnacık olan kalbim sızladı. Babam beni istemiyordu. Oysa ne kadar heyecanlıydım onunla da tanışacağı için. Oysa ne kadar merak etmişim babamı. Oysa ne kadar güzel oyunlar oynayıp sarılacaktım babamın boynuna. Öpecektim onu yanaklarından.

İşte o anda hayatın aslında görüldüğü kadar şaşalı kahkahalı bir yer olmadığını anladım. Bu hayat aslında herkesin mutlu görüldüğü ancak kor alevlerin içleri yaktığı bir hayattı.

Canım annem, yerde hıçkırarak ağlarken babama korkusundan ayağa kalkmaya çalıştı. Sürünerek divana kadar ilerledi. Divandan destek alarak doğruldu. Mutfığa doğru yöneldi. Sesi duyulmasın diye sessiz sessiz ağlıyordu. Lanet olsun ki mecburdu babama. Okutulmamıştı. Elinde bir mesleği yoktu. Hiç işte çalışmamış, hep ev hanımlığı yapmış. Eşinin verdiği paraya tama etmiş. Erken yaşta evlendirilmiş zaten...

Annemin beni dünyaya getirmeyi ne kadar çok istediğinin farkındaydım ama bana nasıl bakacağını düşünüyordu kara kara. Ayrılıp baba evine dönmek istese dedem kabul etmez annemi. Ayıplar kızar anneme. Babam beni istemediği için onun yanında duramaz. Tek başına beni doğurup bakabilecek gücü yok. Annemin bu hissettiklerini o kadar net hissedebiliyordum ki. Canımı yakıyordu bu çaresizliği. O ağladıkça minik kalbim parçalanıyordu sanki. Annemle tanışmadan elveda etmek istemiyorum hayata. Yüzüne dokunup kokusunu bilemeden gitmek istemiyorum. Annemde benim hissettiğimi hissediyor olacak ki hep o güzel elleri ile okşuyor karnından beni. Sanki o kadar karmaşayı o yaşayıp o üzülmemiş gibi bana telkin vermeye çalışıyor.

-Söz yavrurum ,sana söz veriyorum kimse ayıramayacak bizi. Bir yolunu bulup yaşatacağım seni. Bir yolunu bulup bakacağım ikimizde annecim. Sen hiç korkma olur mu? Dedi karnını okşayarak. Hemen ardından sesli bir şekilde kapı açıldı. Babam gelmişti mutfığa. Annem kafasını kaldıramamıştı ağladığı belli olmasın diye.

-Ben çıkıyorum Ayşe yemek yemeyeceğim dedi.

-Karnım aç dedin Remzi bir şeyler ye öyle git dedi annem.

-İşim var gitmem gerekiyor dönünce yerim dedi ve mutfaktan çıktı babam.

Annemde ardından gidip kapıya kadar geçirdi babamı. Ayakkabılarını düzeltti ayağının ucuna koydu. Çok garip gelmişti bana. O kadar kızgın olmasına rağmen o kadar hala saygı göstermeye çalışıyordu. Tabi buna ne kadar saygı denebilirse. Korkunun ve baskının sağlamış olduğu sözde saygı. Neyse babamı geçirdikten sonra mutfığa doğru yönelmişti annem ki salondan geçerken telefona gelen mesaj sesini duydu. Annemin telefonu yoktu. Evde tek babamın telefonu vardı. Telefonunu unuttuğunu fark eden annem hızla babama yetiştirmek için telefonu aldı eline. O anda içsel bir dürtü ile ekranına baktı. Kayıtlı olmayan numaradan gelen bir mesaj vardı. Mesajın başında ‘‘O bebek ....’’ yazıyordu. Annem dayanamayıp açtı mesajı.

‘‘O bebek doğarsa bir daha yüzümü göremezsin Remzi’’ yazıyordu. Annem neye uğradığını şaşırırdı. Kim olduğunu bilmiyordu. Hemen salonda ki sehpa da bulunan ev telefonundan numarayı tuşladı. Bir kaç çalma sesinden sonra bir kadın açtı numarayı.

-Alo.

Annemin nutku tutulmuştu . Konuşmak istiyor ama ağızından kelimeler dökülmüyordu. Avaz avaz bağırarak istiyor ancak sadece sessizce çığlık atabiliyordu. Elleri titremeye başladı. Kalbi çok hızlı atıyordu. Ne yapacağını bilemeyip telefonu yüzüne kapadı kadının.

Hıçkırarak hıçkırarak ağlıyordu. Canı o kadar çok yanıyordu ki. Kaç senelik eşi bir kadın yüzünden istemiyordu bebeğini. Bir anneye bundan daha fazla ne koyabilirdi ki. Hemen yatak odasına gitti. Pazar paralarından kenara biriktirdiği parayı aldı. Bavulunu açtı. Dolapta bulunan kıyafetlerini topladı. Kapıya doğru yöneldi. Vestiyerdeki kağıda ‘‘Sana o kadınla mutluluklar Remzi, kal sağlıcakla...’’ yazdı. Gözünü karartıp çıktı evden. Nereye gittiğini bilmiyordu. Ne yapacağını da. Hızla yürüyordu sadece. Nefesi kesilecekti. Dalağı öyle şişti ki. Canı yanıyor ama o bundan zevk alıyor gibiydi. Arkadan gelen bir dolmuş a el etti. Otogara gidiyordu. Yol boyunca kimden yardım isteyebileceğini düşündü. En son İzmir’deki çocukluk arkadaşı Fatma geldi aklına. Köyde birlikte büyümüşler. Sonra İzmir’e gelin gitmiş Fatma teyze. Aralarda görüşebilmişler. Mesafe uzak olunca ev telefonundan araşır olmuşlar. Araları biraz açılmış ama iyi biriymiş Fatma teyze.

Annem dolmuştan otogara geldiğimizde indi. Bilet satan yere gitti. İlk izmir otobüsünün ne zaman olduğunu sordu. Adam:

-1-2 dakikaya kalkacak otobüs var yenge diğeri yarın kalkacak dedi. Annem panikledi .O otobüse binmeliydi. Yarını bekleyemezdi.

-Yer var mı abi o otobüste dedi.

-1 kişilik yer kalmıştı yenge çok şanslıymışsın deyip güldü adam.

Annem cebindeki parasını çıkardı. Biriktirdiği paranın çoğunu bilete verdi. Elinde 5 milyonu kalmıştı. Koşturarak otobüse yetişti. Otobüstekilerin çoğu erkekti. Anneme kötü bakış atıyorlardı. Sanki otobüse bir kadının tek binmesi ayıpmış gibi. Annem yerine geçti. Başörtüsünü düzeltti. 10 saatlik yolun ardından İzmir'e ulaştı. İlk kez geliyordu İzmir'e. Otogarda bulunan bakkaldan telefon etti Fatma teyzeye. Yardıma ihtiyacı olduğunu İzmir'e geldiğini söyledi. Fatma teyze otogara yakın oturuyormuş.

-Ayşe biraz bekle orada ben oğlumu yolluyorum alsın seni otogardan bulamazsın sen buraları dedi.

-Tamam Fatma bekliyorum ben buradaki bakkalın önünde dedi.

Bir yarım saate Fatma teyzenin oğlu Selim geldi.

-Hoş geldin Ayşe teyzem ne güzel bir sürpriz oldu bu dedi. Sarıldı anneme.

Annem ağlamamak için zor tutuyordu kendini. Birlikte arabaya binip Fatma teyzeye gittik. Tüm yaşananları tek tek anlattı annem ağlayarak. Fatma teyzede dinlerken ağlıyordu tabi. Saatlerce dertleştiler. Fatma teyze annemin hamile oluşuna çok sevindi. Beni annemden sonra ilk kez biri sevdi. Karnını okşadı annemin. Çok mutlu olmuştum. Annemin de ağlarken ilk kez yüzü güldü. Fatma teyzeyle birlikte oda okşadı karnını.

-Remzi istemiyor ama doğuracağım Fatma ben bu bebeği. Nasıl kıyarım yavruma dedi annem.

-Ayşe tabi ki doğuracaksın el kadar bebenin ne günahı var dedi Fatma teyze.

-Annem çok mutlu olmuştu destek gördüğü için ancak nasıl hayatta kalabilecektik kara kara onu düşünüyordu. Fatma teyzeye utana sıkıla sordu soruyu;

-Fatma biliyorum sende çocuğunla yaşıyorsun,durumunun farkındayım ama bana birkaç gün müsaade edebilir misin burada kalmam için. İş bakacağım iş bulunca kendi hayatımı kurabilirim. Sana yük olmazsam eğer diye diye kekeledi.

-Ayşe olur mu öyle şey ne yükü allah aşkına. Tabi ki kalabilirsin burada. Hem de dilediğin kadar arkadaşım. Benim başımda da bey yok (eşi 2 sene önce vefat etmiş) oğlumla yaşıyoruz hem bize de değişiklik olur. Evimiz daha neşeli olur. Sana da güzel bir iş bakarız hayatını düzene koyarız arkadaşım hiç merak etme sen.

Annem biraz da olsa rahatlamıştı. Ağlamaktan gözleri şişmişti ama en azından ufak tebessüm yapabiliyordu artık.

Selim abi ve Fatma teyze annemi bir tekstil fabrikasında işe sokmuşlardı. 8. Aya kadar çalıştı annem orda. Birlikte çalıştıkta diyebiliriz aslında.Karnında bende olduğum için her gün işe gidiyordum bende. Biraz yoruluyorduk tabi ama ay sonlarında kendi parasını kazandığı için annem çok mutlu oluyordu. Fatma teyze bırakmadı annemi başka bir yere. Onda kaldık doğuma kadar. Her anımızda yanımızdaydılar. Beni onlarda çok seviyordu hissedebiliyordum. Anneme de çok iyi bakıyorlardı. Kocaman bir ailem vardı artık benim. Onlarla tanışmak için sabırsızlanıyordum.

Babam hiç aramadı annemi. Hiç geri döndürmeye çalışmadı. Hiç gelmedi yanımıza. Çok garip geliyordu bana. Eksikliği tabi yaşıyordum ama annem böyle daha mutlu ve daha güçlüydü hissedebiliyordum. Bir kadının hayatta kalabilmesi için bir erkeğe ihtiyacı olmadığını ispatladı annem. Kendi parasını biriktirdi. Kendi parasıyla bana kıyafetler aldı. Fatma teyzenin ufak depo olarak kullandığı odası vardı onu bana verdi. Benim odamı yaptılar. Yatağım, kıyafetlerim, oyuncaklarım her şeyim hazır. Çok heyecanlıydım. Artık biraz dar geliyordu bulunduğum kese bana. Biraz çok büyüdüm sanırım ellerim ayaklarım sığmamaya başladı. Kafam aşağı doğru bakmaya başladı. Minnak popom sığmadığı için yukarı çıkmıştı. Artık hazırdım sanırım annem ve ailemle tanışmaya. Anneme ufak sancılar gönderdim hazır olduğumu anlaması için. Sancılar annemin canını çok yakıyordu ama elimde değildi. Annemin canı yandıkça benimde canım acıyordu ama az kaldı annem az daha dayan. Sancuları gelen annemi Selim abiler hemen doğum hastanesine götürdüler. Doktoru hemen doğumhaneyi hazırlayın bebek geliyor dedi. Acilen hemen doğumhaneye götürdüler bizi. Annem çok acı çekiyordu. Doktor annemin ateşini ölçtü çok ateşi vardı. Doğuma başladılar. Annem ıkınıyordu o ıkındıkça önümdeki yol genişliyordu. Canım annem yol açıyordu bana. Başım çıkmıştı. Doktor eliyle destekleyip tamamen çıkardı beni. Annemi hissetmemi sağlayan bağı makas ile kesti doktor. Artık anneme dair bir şey hissedemiyordum. Nefes alırken akciğerlerim yandığı için canım acıyordu sadece. Annemi hissedemiyordum ama artık gerçekten canımın yandığını hissedebiliyordum. Ağlıyordum.

Beni hemen kenardaki masaya aldılar. Üzerimdeki kanı bez ile sildi hemşire. Başka bir doktor geldi.Kalbimi dinlediler nefesimi dinlediler. Gayet sağlıklı olduğumu söyledi doktor. Beni anneme vermek için hazırlıyorlardı ki annemin bağlı olduğu makine bir anda ötmeye başladı. Çok yüksek ses ile ötüyor çıkan ses kulaklarımı tırmalıyordu. Doktorlar hemen annemin başına toplandılar. ‘Kanaması durmuyor, Tansiyonu da çok yüksek’ dedi doktor. Hemşirelere birkaç

ilaç ismi söyledi. Kan takviyesi yapmalarını söyledi. Hemşireler damar yolu ile hemen müdahale ettiler. Ortamda bir karmaşa vardı. Ne olduğunu anlayamıyordum. Kalbi durdu dedi doktor. Hemen kalp masajına başladı.

Ben anneme kavuşmaya çalışırken kaybediyordum onu. Sadece ağlayarak anlatabiliyordum derdimi. Ama annemin beni duyduğuna ve anladığına eminim. Beni hissediyor ama cevap veremiyordu. Keşke annemin içinde olsaydım da ne düşündüğünü ne hissettiğini anlayabilseydim.

15 dakikadır kalp masajı yapıyordu doktor. Alnından terler akıyordu. Canla başla annemi hayata döndürmeye çalışıyordu. Ama melek yüzlüm cevap vermiyordu kimseye. Uzun uğraşlar sonunda yutkunarak Ölüm saati 14:10 olarak yazın dedi doktor.

Kaybetmiştim annemi. Bana güç veren ve canından çok seven kadın, bir melekti artık. Ben annemle tanışmanın hayalini, içeride olduğum her gün o kadar çok kurdum ki. Ona sarılacağım anı, Baş parmağını kavrayacağım anı, göğüsünün kokusunu, vücudunun sıcaklığını...

Hayata gözlerimi açtığımda; benden ,benim için en özel kişiyi çalan dünya.Nefes aldığım her dakika canımı daha çok yakıyorsun. Minicik bedenime ağır geliyor bu yük. Bir bebek annesiz ne yapabilir. Nasıl yaşar nasıl nefes alır. Nasıl büyür nasıl büyütülür.

Seninle kurduğum her hayali elimden alan hayata öfkemi nasıl dindireceğimi bilmiyorum anne. Sensiz nasıl nefes alabileceğimi, ilk adımlarımı elini tutmadan nasıl yapacağımı, ilk hastalığımda göğüsüne yatıp sarılamadan nasıl iyileşeceğimi, ilk kelimelerimi duyduğunda vereceğin mutluluk tepkilerini görmeden nasıl konuşmayı öğreneceğimi..

Kısacası sen olmadan hep eksik kalacağım anne. Tüm benliğimle sensizliğe ağlayacağım...

Martı

Murat Ellez

Tek başına oradan oraya uçmaktan yorulduğumu hissedeli çok zaman oldu. Oldu da ne oldu, ne değişti ki son zamanlarda hayatımda. Sabah kalk güzelim körfezin üstünde hiç keyif almadan uç, tüm gün o çatı senin bu çatı benim güzelim şehri izle yine hiç keyif alma. Ve hatta hiçbir şey istemesin canın. Hep aynı, hep aynı. Daha önce de demiş miydim çok sıkıldığımı sizlere. Hani dilimden anlayan biri sorsa neden sıkıldın be arkadaş diye gerçi soran da yok ya. Yaşamaktan diyeceğim döneceğim arkamı hızlıca uçup gideceğim bu diyarlardan. Bak gün batıyor yine yıllardır hiç değişmeden battığı gibi. Ne kadar kalabalıktık bir zamanlar şimdi tek başıma bu kızılığın içinde sağa sola boş, amaçsız uçuşmalar içindeyim. Ancak yoruldum mu acaba son zamanlarda? Eskisi gibi değil uçuşlarım bir zorunluluk, hayır hayır bir alışkanlık sanki artık. Neyse çokta takılmayın siz yaşını başını almış ama gönlü her daim pır pır eden bu martıya. Vardır onun da ulaşmak istediği bir nokta...

Başka Bir Hayat Mümkün

Müge Yorgancıoğlu

Uyanmak istiyorum...

Bir anda gözlerini açtı. Güneşin parlak ışığı yatağının karşısındaki aynadan yansıtılarak gözlerine ulaşmış ve onu uyandırmıştı. Neyse ki sonbahara girdiğimiz şu günlerde güneşin odasını aydınlatmasıyla uyanmak ona enerji veriyordu. Kış günlerinde çalar saatin sesiyle uyanıp, gecenin zifiri karanlığı gibi hissedilen sabahın bu saatlerinde evden hazırlanıp çıkmak ve evinin yakınındaki tramvay durağına yürümek ona çocukluk zamanlarının okul yıllarını anımsatıyordu. O zamanlarda da sabahın kör karanlığında yola düşmeyi sevmezdi. Yatakta biraz oyalandı o gün. Nasıl olduysa çalar saatten önce uyanmıştı. Güneş bir anda bulutların arkasında kalıverince aynadaki yansıma yerini yaşadığı şehrin silüetine bıraktı. Doğup büyüdüğü şehri kendisi bile tanıyamaz hale gelmişti. Şehir son yıllarda sayıları hızla artan yüksek, cam cepmeli ve birbirine benzeyen kulelerle kuşatılmaya başlanmıştı. Kendisi de bu tarz binalardan birinde oturuyordu. Çalıştığı bina da buna benzer bir binaydı. Ancak kimse kimseyi tanııyordu. Şehir kalabalık ama insanlar yalnızdı. Hep bir yerlere yetişme telaşındaki insanlar gülümsemeyi sanki unutmuş gibiydiler. Bu binalar arasında ne maviyi ne de yeşili doğru dürüst göremez olduğumuzu düşündü yine. Geniş bulvarları arabalar ve yankılanan korna sesleri dolduruyordu. Kuşlar ötmekten vazgeçmişlerdi sanki ya da seslerini duyuramaz olmuşlardı. Şehrin bu gri, kasvetli havası ve yalnızlığıyla içinin üşüdüğünü hissetti. Sıkıca battaniyesine sarıldı.

Bir anda aynadaki görüntüler hareket etmeye başladı. Sanki bir bilgisayar oyunu gibi kuleler yıkılıyor, yerini basit, tek veya iki katlı binalara bırakıyordu. Geniş caddeler dar ve kıvrımlı sokaklara dönüşürken, beton yığınları arasından ağaçlar “biz de buradayız “ dercesine yükseliyordu. Masmavi gökyüzü fonda yerini almıştı bile. Evlerin bahçelerindeki meyve ağaçlarından hafif hafif rüzgar estikçe mis gibi kokular yükseliyordu. Kuş sesleri ile sokakta oynayan çocukların şen şakrak sesleri birbiriyle yarışlıyordu. Arka fonda mahallenin kadınları pencereden pencereye koyu bir muhabbete dalmışlardı. Mahallenin bakkalı camına çarpan topu çocuklara geri verirken tatlı sert söyleniyordu. Oyun oynarken karnı acıkan çocuklar koşa koşa evlerine gidip annelerinin hazırladığı salçalı ekmeği alalecele birkaç lokmada bitirip tekrar oyuna dönme telaşındaydılar. Herkes ve her şey tanıdıktı. Hiç yabancı hissetmedi kendini. Mutluydu. Sanki ailesi, çocukluk arkadaşları ve komşuları evlerin kapılarından, pencerelerinden çıkacak gibiydi. Belki tanıdık birini görebilirim diyerek adımlarını hızlandırdı, sonra koşmaya başladı. Kıvrım kıvrım uzanan sokakta rüzgar saçlarını okşuyordu. Özgür olduğunu hissetti. Sanki yolun sonuna doğru tanıdık birer silüet görür gibi oldu. Tam seslenecekti ki.... Derinden gelen bir ses ile irkildi. Saati çalıyordu. Uyanma vaktiydi. Belki de gerçekten UYANMA VAKTİ idi. Yaşadığı kalabalık, gürültülü ve bol koşuşturmalı bu yabancı şehirden kaçıp çocukluğundaki gibi bir hayata dönmek mümkündü. Başka bir hayat mümkündü. Bugün belki de o gündü. Hızla yataktan fırladı....

Dönüş

Nur Uzakgören

Yıllar sonra sokağın başında mahalleme şöyle bir durup baktım, tanıdık evler çehrelerini değiştirmiş, cafe ve dükkân olmuş, içindeki komşular yerlerini rastalı saçlı şalvar pantolonlu bohem kimselere bırakmış. Tatlı bir buruklukla Asansör'e ilerledim tüm heybetiyle Galata'dan, Eyfel'den daha güzel orada karşımda duruyordu. Sonbaharın ılık sıcaklığında geri döndüğüm yuvamdan acı ayrılışım, ilkbaharda ağlaya ağlaya olmuştu.

Şimdi tek başıma yukarı çıkarken, o gün annemle Asansör'den iniyorduk, annem köyden gelen erikleri küçük bir sepete koyup bana vermişti. Aşağıya indiğimizde kapıda yukarı çıkmak için bekleyen Ruth'un halası Ester'le karşılaştık, sarı güür saçlarını sarmış, hafif temiz makyajlı, şık giyimliydi. Beni kucaklayıp yanaklarımı sıkıyordu, ben de ona erik ikram etmiştim. Annem bu seremoniye katılmayıp önden anlamadığım bir tavırla söylene söylene Eleni teyzelere gitmiş 'Madam Eleni! Ben Kamile teyzeyi Karataş'a Dr. Yosef'e götüreceğim biz gelesiye benim kız sen de kalsın Sofiya ile otursunlar olur mu?' demişti bile.

Sofiler Asansör'ün altındaki sokakta, Ruthlar Asansör'ün sırasında, biz de Ruthların bir üst sokağında oturuyorduk. Üçümüz de aynı liseye giderdik, en güzel gençlik çağlarımız... Ajda dinler, mahallelimiz Ayhan Işık'a âşık olurduk, en çok da Ester Halanın şıklığını güzelliğine öykünürdük. Kendi cemaatlerinin en zenginlerinden biriyle evlenmişti, artık Alsancak'ta otursa da mahallenin en çekici kadınıydı. Ester hala haber vermiş olmalıydı sonradan Ruth da Sofilere gelmişti, üç kız ne eğlenmiştik; dalgalandırmak için saçlarımızı çaputlarla sarıp tırnaklarımıza oje sürmüştük, yakalarımızı açıp eteklerimizi kıvrıp dans etmiş, Eleni teyzenin pişilerini, Ruthların çağlalarını, bizim eriklerimizi yemiş, karnımız ağrıyınca kadar gülmüştük.

Birkaç saat sonra annem Kamile teyzeyi hastaneden getirmiş, beni de almaya gelmişti, kızlardan ayrılmak zor gelse de, eve dönünce mutfakta annemle yemek pişireceğimin hoş beklentisi vardı bende, çünkü annem bana artık büyüdüğümü o yaz yemek yapmayı, salça, erişte yapmayı öğreteceğini söylemişti. Yavaş yavaş mutfağa sokmaya başlatmıştı bile ama eve dönüş hiç de umduğum gibi olmamıştı. Bir hışımla beni içeri sokan annem 'Ne bu halin kokona' diyerek beni pataklamaya başlamış 'Bu tırnaklarla bir de yemek mi pişireceksin?' diye söylenerek eşekler sudan gelince ye dek evire çevire dövmüştü. Bahçede kırıldığı gazoz şişesinden bir cam parçası verip tırnaklarımdaki ojeyi çıkarttırmıştı. O zamanlar aseton nedir bilmezdik ki, cam parçasıyla parmaklarımı doğraya doğraya, iç çeke çeke tırnaklarımı kazımış, her cam darbesinde ojeme değil anneme bir nefret çentiği atarken 'Keşke benim annem sen değil, Ester hala olsaydı' diye o sihirli sözü söyleyivermiştim.

Şansıma babam bankadan eve erken gelmişti, kurtarıcıma kavuştum derken, bu kez annem babama dünyasını dar etti. Babacığım paralanmış parmaklarıma, yolunmuş saçlarıma, çimdiklenmekten morarmış bacaklarıma bakıp bana ne olduğu çözemedim, annem 'Gel sen de hesap vereceksin şimdi Yusuf Bey' diyerek hışımla babama bağırdı, odalarından getirdiği bir zarfı açıp içinde ki mektubu babama fırlattı.

‘İstediğin kadar sakla, gerçekler gün yüzüne çıkmaz mı sandın?’ dedi, babam şaşırılmış öylece durup anneme bakmıştı. ‘Okudum sevgili Esterinin ruj izli mektubunu, ailesi izin vermediği için evlenememişsiniz yazık olmuş size, onun için mi benimle evlendin ha! Onu görmek için mi eve erken geldin bugün Ha! Demek mahalleye gelip gitmelerinden haberin var Ha!’ ‘Bak kızın bile keşke Ester annem olsaydı diyor, artık onu nasıl övdüysen kızına! Yazıklar olsun size!’ Annem bağıırıyordu, sesleri duyan mahalle halkı yavaş yavaş bizim eve doğru akmıştı. Babam tüm sakinliğiyle elleri titreyerek mektubu yerden aldı, ona şöyle bir bakıp, mahallelinin anca duyabileceği bir tonda ‘Bu bana verilmiş bir emanetti, sahibi askerdeydi, bu güne kadar ne merak edip açtım, ne de elime aldım. Mektubun yazıldığı Yusuf ben değilim, o çocukluk arkadaşım Yosef, Doktor Yosef! Döndüğünde Ester’ in evlendiğini öğrendi ve mektubu almak istemedi benden’ diyerek evden çıkıp gitti.

O yaz evde yemek yapmak yerine, Söke de tarlalarda pamuk toplamayı tütün dizmeyi öğrenmiştim. Annemle gece karanlıkta usulca çıktığımız evimize bir daha dönmemiştik, babamın da o talihsiz gün terfi aldığı müdür atanacağı için, üç şubeden birini seçme şansı tanındığını öğrenmiştik. Babam en uzak şubeyi seçmiş, Manisa Saruhanlı’ya gitmişti. İkisi bir daha bir araya hiç gelmedi. Lise son sınıfı Aydın’da yatılı okumuş, üniversiteyi Ankara’da bitirmiştik.

Asansör’de kuyruk azalmıştı ‘Buyurun siz önden geçin teyze’ dedi liseli bir genç, sıra bana gelmişti. Şimdi tek başıma yukarı çıkıyorum, tırnakları ojeli ellerimden biriyle üst kat düğmesine basıyor, diğeriyle Denizli’den eşimin fabrikasından Ruth için getirdiğim hediyeye paketini tutuyorum.

Ölmeden Ölmek

Nurdan Karacabey

Vapura son binişim bu. Aldığım nefeslerin, hissettiğim duyguların, taşıdığım acıların, az da olsa tattığım mutlulukların, her şeyin sonu bugün. Hayat denen yolculuğun sonuna geldim, ramak kaldı inmeme. Ölümü çoktan koydum kafama. Çünkü ölmek, yaşamaktan daha kolay benim için. Yaşamımın tek bir gayesi var, o da sadece hayatıma ne şekilde son vereceğime karar vermek. Gücüm tükendi artık. Maddi imkânsızlıkların verdiği acı, dayanılamayacak raddeye geldi. Ardı arkası kesilmeyen faturalar, sonu gelmeyen zamlar, ev kirası, çocukların okul masrafları, mutfak giderleri, birikmiş borçlar, üstüne bir de aldığım üç beş kuruş maaş, hepsi dört bir yandan boğuyor beni. Elbette boğulan bir ben değilim; benim gibi dibe batan nice insan var memleketin dört bir tarafında. Sadece benim kadar dipte değiller ve sadece miş gibi yapıyorlar. Mutluymuş gibi, hayattan keyif alıyormuş gibi ama en çok da yaşıyormuş gibi. Çoğu insanın taşıdığı yaşayan ölü kimliğimi yırtıp atmak istiyorum artık. Ölünce sahtelikten kurtulacağım için seviniyorum içten içe. Ölüler miş gibi yapamazlar çünkü. Ölüysen, ölüsündür.

Parayla saadet olmadığı doğru ama parasız da olmuyor işte. Çocukken de yokluk gördüm ama yokluğun böylesini hiç görmedim. Tek çare ölümdür bu yüzden. O da çareyse tabii. İnsan bir kere ölmüyor zaten, hayat defalarca öldürüyor insanı. O ölümlerden sonra bir hayat daha oluyor ve her defasında bir şekilde yaşamaya devam ediyor insan. Ya da nefes alıp vermeye. Yaşamak başka, nefes alıp vermek başkadır çünkü. Ben de kırk yedi yıllık yaşamım boyunca çok kez ölüp dirildim tıpkı diğer insanlar gibi. Ama son zamanlarda yaşadıklarım, ölmekten beter etti beni. Asla unutamıyorum, bir akşam yemeğinde, “Baba, ayakkabılarım eski diye arkadaşlarım benimle çok dalga geçiyor” demişti küçük kızım Sena. Cevap verememek çok acıydı. Oğlum Mehmet de “Baba, mahalledeki bütün arkadaşlarımın bisikleti var, sadece benim yok. Onlarınkine binmeme de izin vermiyorlar, çok üzülüyorum.” demişti bir gün. Onda da hissetmişim aynı acıyı. Hele eşim Mukaddes’in her gün ayrı bir eve temizliğe gitmesine gizli gizli gözyaşları dökmek, en katmerli hâliydi acının. Bu yaşadıklarımın hepsinde tatmışım ölümün acısını. Her gün ölmektense, bir gün ölmeyi yeğlerdim. Bu yüzden karar vermişim intihar etmeye.

Aslında hayata veda etme fikri, çalıştığım kahvehanenin sahibi Cengiz’in “Seni işten çıkarmak zorundayım. Buradaki son bir haftan, ondan sonra gelmene gerek yok.” diye kısa ve duygusuz

bir açıklamayla beni işten çıkardığı gün düştü aklıma. Bu fikri zihnimden ne kadar kovmaya çalışırsam, o kadar derinleşti gündün güne. Zaten kötü fikirlerin en bilinen huyudur zihne yapışıp kalmak. Cengiz'in konuşmasının üzerinden dört ay geçmesine rağmen, hâlâ bir iş bulamadım ve gündün güne iyice saplandım batağa. Bazıları varlığını mavi denizin en berrak sularında sürdürmeye devam ederken, ben ve benim gibiler daha fazla batıyoruz dibe. Doyumsuz insanlar yüzünden doymuyor karınlarımız. Onların gözü doymadıkça, garibanın karnı da doymaz zaten. Medya "ülke ekonomisi şahlandı" naraları atıp dursa da, ekonominin berbat durumda olduğu apaçık ortada. Asıl berbat olan ekonomi değil, insanlardır belki de. Adalet kavramından bihaber, bencil ve doymusuz varlıklar.

Ben aylardır iş bulamayınca, bir akşam yemeği esnasında "İlhan bu böyle olmaz. Benim artık haftanın beş değil yedi günü temizliğe gitmem gerekiyor" deyiverdi Mukaddes. Tanıştığımız gündün beri "hayat ışığım" derim ona. "Olmaz hayat ışığım, bir dur hele. Her gün aramaya devam ediyorum. Elbet çıkacaktır karşıma bir rızık kapısı." diye cevap verdim içimi acıtan bu teklifine. Onca karşı çıkmama rağmen ısrarını sürdürdüğü sırada kapı çaldı. Kuş sesleri şeklinde çalan zilin sesi odayı doldururken, neyle karşılaşacağımızı biliyorduk ikimiz de. Ev sahibiydi gelen. "Bak İlhan, kapıya kaçınıcı gelişim bu. Üç aydır ödeme yapmıyorsun, öde artık şu kirayı. Bak demedi deme, sana son uyarım bu. Yasal yollara başvurmak zorunda bırakma beni." diye çemkirmeye başlamıştı kapıyı açar açmaz. Her zamanki gibi "ilk fırsatta ödeyeceğim" diye cevap vermişim karşımda izbandut gibi dikilen adama. Zaten ne diyebilirdim ki başka? Hiç. İki lokma yemeğimiz vardı, zehir olmuştu o da.

Mukaddes haftanın beş günü gittiği ev temizleme işini yedi güne çıkarmak zorunda kaldı ve gözlerimin önünde gündün güne çökmesi, tuzu biberi oldu işin. "Yorulmadım" diyordu ama her hâlimden belliydi yorgunluğu. O da mış gibi yapanlardan biriydi işte. Neyse ki uzun zamandır zihnimde taşıdığım fikir tohumunun yeşereceği gün gelip çattı nihayet. Kurtulacağım yaşama yükünden. Ama bu işi nasıl yapacağıma karar vermekte zorlanıyorum epey. Çeşitli alternatifler var aklımda. Tüpü açık bırakabilirim mesela. Ya da kendimi asabilirim. İlaçlardan yardım alabilirim. Bileklerimi kesebilirim. Ya da belki bir köprüden son yolculuğuma uğurlayabilirim kendimi. Hepsi aynı yola çıkıyor sonuçta. Zaten eninde sonunda herkes aynı yere varacak. Benim yaptığım, kaçınılmaz sonu hızlandırmak sadece. Kestirmeden gitmeye kararlıyım.

İzmir'de nefis bir Eylül öğleden sonrası bazılarına göre. Hava bana göre ılık. Karşıyaka-Göztepe vapurunun güvertesindeyim. Bindiğimde epey kalabalıktı. Elinden telefonu düşmeyen insanlar, kitap okuyan orta yaşlı bir adam, sarmaş dolaş, şımarık iki ergen, yüksek sesle telefon görüşmesi yapan epey süslü bir kadın, "hiçbiriniz umurumda değilsiniz" dercesine avazı çıktığı

kadar ağlayan bir erkek çocuk ve boş boş ama belki de derin düşüncelerle etrafi izleyen daha nice insan vardı etrafımda. Şimdi yavaş yavaş dağılmaya başladı kalabalık. Üşüyüp içeri kaçıyor insanlar. “Delirmişler galiba” diyorum içimden. “Kış geliyor, daha çok üşüyecekler. Mis gibi havayı solumak dururken içeri kaçmak da neyin nesi...”

İnsan kalabalığı dağılınca, tekrar denizle buluşturdum gözlerimi. Her seferinde farklı figürlerle birbirlerinden bağımsız olarak dans ediyordu dalgalar. Bunu izlemek hep keyif verirdi bana. Ama son kez izliyor olmak, garip bir his gerçekten de. Beni etkileyen bu dansın müziksiz olmasına gönlüm razı gelmedi ve Eleni Karaindrou'nun By The Sea melodisi yankılanmaya başladı zihnimde. Rüzgâr şiddetlendi, üşüdüm biraz. Hayatta olmak istemeyen bir insan için, hayatta olma belirtisi. Çay askısını çok ulvi bir görevi gerçekleştirmişçesine özenle taşıyan bıyıklı çaycı bana doğru geliyor. Güverteden çıkar çıkmaz benim tarafıma yöneldiğini görünce “çay istemiyorum” demeye hazırlanıyordum ki, “abim buyur bakalım, bugün çaylar benden, baba oldum ben” deyiverdi bende zerre kadar bulunmayan yaşam coşkusuyla. “Tebrik ederim, hayırlı uğurlu olsun” dedim tavşankanı çayı alırken. Son çayımı bir yabancının elinden içmek de varmış kismette. Hayat ne garip.

Karayla vapur arasındaki mesafe iyice kısaldı. Yorgun görünümlü binalar net olarak seçilebiliyor artık. Yürüyüş yapan ve vapurun bir sonraki misafiri olacak insanlar da öyle. Ayağa kalkmak üzereyken, eskimiş spor ayakkabılarıma takıldı bakışlarım. Onlardan çok daha eskimiş hissediyorum kendimi. Hem zaten neler eskimiyor ki bu hayatta, ayakkabılar mı eskimeyecek sanki? İnsanlar, anılar, eşyalar, şarkılar, binalar, duygular, aşklar, dostluklar, mevsimler, ömürler; hepsi eskiyor zamanla. Ayakkabılarımın giyilmez hâle gelmesine ramak kaldığı her hâllerinden belli ama ömrüm yeterince eski, yaşanamayacak hâle çoktan geldi. Verdiğim karardan en ufak bir tereddüt dahi duymuyorum bu yüzden. Mukaddes'i, oğlumu ve kızlarımı bırakıp gidecek olmak beni çok üzüyor ama onlara bir faydam olmadığını düşününce, üzüntüm hafifliyor bir yandan. Bu üzüntünün kafamı karıştırmasına izin vermeyi bırakalı epey oldu zaten. Vapur iskeleye yaklaşıyor, ben ise ölüme... Bu akşam bitireceğim bu işi; nefes alıp verme işini... Acıdan yana afili bir akşam olacağı kesin.

Yirmi dört saat sonra hayatta olmayacağım için, bir önceki gün ailemle geçirdiğim tüm anların son olduğunun bilincindeydim. Mesela son kez akşam yemeği yedik birlikte. Arka mahallede oturan hâli vakti yerinde bir kadın var. Sağ olsun sık sık yemek getirir bize. Kızarmış tavuk ve fıstıklı baklava getirmişti dün akşam. Nefis görünüyorlardı. Ancak yediğim son baklava olmasına rağmen, tadını alamamıştım. İçim acıyla kaplıydı çünkü. Hatta tadını alamamak bir

yana, hepsini yiyemeyip yarım bırakmıştım güzelim baklavayı. İnsan ne zaman ölürsen ölsün, bazı şeyler yarım kalırdı zaten.

Mutlu görünmek ve kahkahalarımı içtenlik süsü vermek için epey çaba sarf ettim yemek esnasında. Belki başarılı oldum ama kendi gerçekliğimden kaçamayacağım aşikârdı. Sadece Sena'nın matematik dersinden en yüksek notu aldığını söylemesi gerçek bir gülümse yarattı dudaklarımda. Düşünüyorum da, ne çok zaman oldu şöyle içten bir kahkaha savurmayalı. Gülüşlerim günden güne soldu, kahkahalarımın rengini zalimce yutuverdi acılar. İşte ölmek için bir sebep daha.

Normal şartlar altında dünya üzerindeki son gününü geçirdiğini bilen bir insan korkar ya da üzülür muhtemelen. Ama benim için şartlar normal değil; bu yüzden korkudan ziyade mutluyum son günümü yaşadığım için. İnsanın dünyadaki son gününü geçirdiğini bilmesi tarif edilemeyecek kadar garip. "Anlatılmaz yaşanır" tabirine kesin keskin yaraşır bir his. Son kez kahvaltı etmek, son kez yemek yemek, son kez İzmir'i izlemek, son kez kalabalığa karışmak... Ama en kötüsü de, sevdiklerine son kez sarılmak. Dün akşam doya doya sarıldım hem eşime hem de çocuklarıma ama yine de doyamadım onlara. Doyamadan göçüp gideceğim bu diyardan. Onlar da bana doyamadılar, eminim bundan. Hele Mukaddes, ilk ve tek aşkı, biricik eşim, hayat ışığım Mukaddes, on altı yaşından beri benimle; hiç ayrılmadık birbirimizden. Bensiz kalmaya nasıl dayanacak bilmiyorum. En büyük dayanağı çocuklar olacak şüphesiz ki.

Mukaddes'in de benim gibi büyük bir bunalım içinde olduğunu biliyorum. Ama o, benden daha güçlüdür her zaman. Evliliğimiz boyunca da öyle oldu zaten. Gücü tükenmiş de olsa, asla kabullenmez güçsüzlüğü. Kaldığı yerden devam eder yola. Ölümünden sonra da gücünü koruyup çocuklara sahip çıkacağından adım gibi eminim bu yüzden. Zaten hayat ışığım ve ben büyük bir aşkla bağlıız birbirimize; ölüm bile ayıramaz bizi. Çünkü ruhlarımızla seviyoruz birbirimizi. Bir gün bir yerde tekrar bir araya geleceğimize olan inancım sonsuz. Tıpkı aşkımız gibi.

Bu işi salonda yapmayı planlıyorum. Televizyonu da açık bıraksam iyi olur herhâlde. Zira cansız bedenim yerde yatarken, konuyla alakası olmayan sesler ortamın havasını dağıtır bir nebze de olsa. Belki bir de karpuzcu geçer o sırada ya da ayağımıza gelmekten asla bıkmayan bir overlokçu. Zaten öyle ya da böyle, sıradan bir şekilde akıp gitmeye devam eder hayat; bundan şüphe duyulmaz.

Odanın beyaz duvarları, eskimiş deri koltuklar, duvardaki çerçeveler, zamanında daha iyi günler gördüğü açıkça belli olan yıllanmış beyaz saat, masadaki cam vazo, onlar da şahitlik

edecek öldüğüm ana ve ölüme giderken geçirdiğim son anlara. “Benden sonra dile gelmiş olsalar, neler anlatırlardı acaba” diye düşündüm bir an. Sonra anlamsız buldum bu düşünceyi. Tıpkı kendim gibi.

Ardımda mektup bırakıp bırakmama konusunda uzun uzun düşündüm ama vazgeçtim. Zaten yeterince dramatik olacak gidişimi, daha da dramatize etmeye gerek yok çünkü. Sadece “sizi çok seviyorum, bunu unutmayın” yazacağım kısaca. Zaten bildikleri bir şey bu. Çoğu insanın aksine, sık sık dile getiririm onları ne kadar sevdiğimi ama bunu artık benden duyamayacakları için, yazmam gerektiğine karar verdim. Söz uçsa da yazı kalır ne de olsa.

Vapur Göztepe İskelesi’ne yanaştı. Karınca misali etrafa dağılıyor insanlar. Her biri ayrı bir yöne giderek, hikâyelerini yazmaya ve yaşamaya devam edecekler. Belki bu vapurda tanışıp, satırlarını birbirine karıştırarak yepyeni hikâyeler yaratacak insanlar bile vardır içlerinde, kim bilir. “Acaba benim gibi hikâyesinin son satırlarını yaşayan birileri daha var mıdır” diye düşünmeden edemedim onları izlerken. Cevabını hiçbir zaman öğrenemeyeceğim. Bildiğim tek şey, pek çoğunun ölmeden ölmüş olduğu.

Karaya ayak bastım. Hava serinlemiş olmasına rağmen, epey kalabalık etraf. Martılar, âdeta kendileri için tasarlanmış kusursuz bir dans pisti gibi duran denizin üzerinde dans etmeye devam ediyorlar şevkle. Öyle ihtişamlı bir renk hâkim ki ortama, “benim mavim senin mavinden daha güzel” dercesine birbirleriyle çekişirken, ufuk çizgisinde kardeşçe birbirlerine sarılmış gibi gökyüzünün mavisıyla denizin mavisini. Martılar, kışkırtıcı gökyüzü, el ele gezen âşıklar, kadifemsi deniz ve vapur. Tam anlamıyla İzmir’e yaraşır bir sahne var önümde. İhtişamlı güzelliğini halkına tüm cömertliğiyle sergilemekten hiç çekinmiyor bu şehir. Eskiden olsa, önümdeki şiirsi manzara keyif verirdi bana. Ama keyif aldığım hiçbir şey kalmadı artık. Ne bir umudum, ne bir beklentim, ne bir amacım, hiçbiri yok uzun zamandır. Ha sahi, bir amacım var aslında ve çok yakınım ona ulaşmaya.

Saate baktım, dörde geliyor. Birdenbire kararımı verdim; ilaç içerek veda edeceğim geride bıraktığım her şeye ve herkese. Zaten ilaçlarımı da hazırlamıştım çoktan. Yatak odasındaki çekmecenin en dibine, çoğu delik çoraplarımın arkasına saklamıştım özenle. Mukaddes’in temizlikten dönmesine daha bir saat var. Çocuklar da amcalarındalar ve geç saate kadar kuzenleriyle oyun oynayacakları için, en az iki üç saat gelmezler eve. Onlar gelene kadar Mukaddes cansız bedenimle çoktan karşılaşmış ve ilk şoku atlatmış olur. Sonra birileri de alıştırma alıştırma çocuklara söyler durumu. Zaten zamanla alışır onlar da. Zor gibi görünse de, insanoğlunun kolayca yaptığı bir şeydir alışmak.

Eve doğru ilerliyorum hızlı adımlarla. Heyecan verici bir durum. Bakkal Rüstem'e yakalanmasam iyi olur. Ona da borçluyum çünkü. Umarım helal eder arkamdan. Bir arka sokaktan dolaşarak gidiyorum bu yüzden. Hâlâ aynı melodi yankılanmaya devam ediyor zihnimde. By The Sea. Daha da hızlandırdım adımlarımı. Mukaddes gelmeden bitirmeliyim bu işi. Amacıma ulaşacağım an gelip çattığı için, bir hafiflemişlik duygusu var içimde. Korkmuyorum. Bir boşluktan diğer bir boşluğa geçecekmiş gibi hissediyorum sadece.

Sonunda eve ulaşip kapıyı açtım. Evime, yuvama son girişim bu. Ama son çıkışım gerçekleşmedi henüz. Cansız bedenim çıkacak az sonra. Tuhaf bir koku kaplamış her yeri. Kesif ve mide bulandırıcı bir koku. Oysaki bizim ev sadece rutubet kokar. Ayda yılda bir de iştah açıcı yemek kokusu sarar etrafı. Ama bu koku hiç tanıdık değil. Hemen mutfığa gittim. Gördüğüm manzara karşısında, ölmeden öldüm bir kez daha. Hayat yine attı işte kazığını. Mukaddes boylu boyunca yatıyor yerde. Gördüğümün gerçek olduğuna inanmak istemiyorum ama inancımı köreltecek hiçbir şey bulamıyorum. Etraftaki ilaç kutuları da her şeyi anlatıyor zaten. Yine de bir umut nabzını kontrol ettim ama umudum yeşermedi. Hızla yatak odasına koşup çekmeceyi açtım, ilaçlar yoktu yerinde. Ah Mukaddes!

Hıçkırarak mutfığa döndüğümde "İlhan" diyen bir ses duydum o sırada. Arkamı döndüğümde, erkek kardeşim ve çocuklar bana bakıyordu öylece. Ne diyeceğimi bilemedim. Onlar da öyle. Televizyon açıldı neyse ki. Sonra bir de yağmur sesi karıştı aramızdaki sessiz boşluğa. Sönen hayat ışığım severdi yağmuru.

Bir Dilek Tut

Özlem Sülo

Şişeleri sıraya dizdi, anahtarları içlerine yerleştirdi, tıplarını sıkıca kapattı. Gücünün yettiği kadar uzağa, denizin kocaman koynunun en derinlerine saklamak istercesine birer birer fırlattı. Yağmur sonrası etrafı kaplayan toprak kokusu, yosun kokusuna karışıyordu. Derin bir nefes çekti içine, gözlerini kapattı, arkasında kalan şehir uyanmış, vahşi bir hayvan gibi uğuldayarak günü yaşamaya başlamıştı. Umurunda değildi. İnsanların nasıl bu kadar umursadığına da bir türlü anlam veremiyordu. Çoğu zaman insanlar ona gelir, hayatın anlamsızlığından, bu koşuşturmanın bir yere varmayacağından, ne boş bir hayat yaşadıklarından söz ederlerdi. Dinlerdi sadece. Dertlerini paylaşanlar o hiçbir yorum yapmasa da çok rahatladıklarını söyler ve bir gülümsemeyle ayrılırlardı yanından. Denize baktı, sabah güneşinin ilk ışıkları yalpalayarak yüzen şişelerin karnını aydınlatıyordu. Floransa'daki antikacıyı ve annesinin vitrinde bu şişeleri gördüğünde gür kirpiklerinin altında zümrüt gibi parlayan gözlerindeki çocuksu sevinci anımsadı. "Keşke o anda kalsaydık ve şahit olmasaydık dünyanın bu denli hızla çürümesine." diye geçirdi içinden.

O yaz annesi ve ablasıyla İtalya'ya teyzesinin yanına tatile gitmişlerdi. Teyzesi Floransa Üniversitesi'nde eğitimini bitirmiş, sonrasında ülkeye dönmemiş ve buraya yerleşmişti. Arno Nehri'ne yakın, eski bir evde yaşıyordu. Kocaman demir bir kapıdan geçip, taş yolu yürüdükten sonra rengarenk çiçeklerle, çeşit çeşit ağaçlarla donanmış gizli bir bahçeye ulaşılıyordu. Bu güzel bahçenin tam ortasında dibi masmavi çinilerle bezeli fiskiyeli bir havuz vardı. Teyzesini yıllar sonra ilk kez görüyordu. Uzun sapsarı saçları, bakışıyla sanki ruhunuzu gören derin gözleri, çilli yanakları ve yüzüne o güçlü ifadeyi veren keskin hatları vardı. Sesi hep neşeli, telaşlı ve heyecanlıydı. İspanyol paçalı pantolonunun altındaki espadrillerini fırlatıp ayağından attı ve "Haydi, ne duruyorsunuz? Hemen sarılın bakalım bana! Sizi çok özledim." dedi. Hepsi birbirine sıkıca sarıldı, bir süre öyle kaldılar. Annesinin bıkkın, yorgun, donuk yüzü aydınlandı. Yüzüne kocaman bir tebessüm yerleşmişti. Annesinin en son ne zaman böyle güzel güldüğünü hatırlamıyordu bile.

Teyzesi hatırı sayılır bir tur rehberiydi ve orada bir acenta sahibi olmuştu. Başarılı, hayatını kendi istediği gibi yaşayan bir kadındı. Teyzesinin turları sayesinde harika yerler gördüler, gece gündüz dört bir yanı gezdiler. Her günleri ayrı güzellikte geçiyordu. Annesi her zaman yaptığı o topuzu açmış, kumral, dalga dalga saçlarını omuzlarına düşürmüştü. Gözleri ışıl

ışıldı, sesinde sanki yıllardır konuşmayı bekleyen bir dilsizin heyecanı vardı. Gülüyor, şarkılar söylüyor, onlarla şakalaşıyordu. Her zaman giydiği donuk renkli, yaşını iki kat büyüten elbiselerden kurtulmuş, çiçekli rengarenk elbiselerin içinde bambaşka birine dönüşmüştü. Annesini ilk kez bu kadar neşeli ve mutlu görüyordu. Bu neşeli, güzel kadınla tanışmaktan o kadar mutluydu ki, kendini rüyada zannediyordu. Ablasıyla bütün dondurmacıların yerini ezberlemişlerdi. Annelerinden para alır almaz soluğu Bella Gelato'da alır, tatmadıkları hangi dondurma kalmışsa ondan külaha koydurup hem yer, hem vitrinlere bakarak eve dönerlerdi. Havuzun başına vardıklarında ayaklarını suya sokar, şarkılar söylerlerdi. Akşam olunca teyzesi arkadaşlarıyla gelir, yemekler pişer, sofralar kurulur, şaraplar içilir ve uzun sohbetler edilirdi. Annesinin şarap içtiğini ilk kez görmüştü. İki kadehten sonra yanakları kızarır, her şeye gülerdi. Neşesini sesindeki tınıdan anlardınız. Bu kadar mutlu insanı bir arada hiç görmemişti. Kendini çok mutlu hissediyordu. Mutluydu, çünkü babası yoktu.

O gün erkenden kalktılar, hemen hazırlanıp Floransa sokaklarını gezmeye başladılar. Yaz, iyiden iyiye kendini hissettirmeye başlamıştı. Annesi pembe çiçekli elbisesinin içinde sakın adımlarla vitrinleri gezerken, rüzgarda dalgalanan saçlarından lavanta kokusu yayılıyordu sokağa. Uzun boylu, narin yapılı çok zarif bir kadındı. Birden heyecanla karşıdaki vitrinin camına doğru koştu, "İnanamıyorum bu kadar güzelini daha önce hiç görmemiştim." dedi. İçeri girerken "Haydi çocuklar, yanıma gelin. Burada görmek istediğim şeyler var." diyerek onları içeri çağırdı ve masanın yanındaki iskemlelere oturttu. Vitrindeki üç şişeyi işaret etti ve antikacının sahibinden onları çıkarmasını istedi. Akıcı bir şekilde İtalyanca konuşuyordu annesi, eğitimliydi. Liceo Italiano mezunuydu. Küçük bir kızken anneannesinden kalan cam koleksiyonuna ilgi duymaya başlamış ve onları sahiplenmiş, yıllar içinde bu merakı sayesinde nadide cam eserler toplamıştı. Hatırı sayılır bir koleksiyonu vardı. Onlara gözü gibi bakar, haftada bir temizler ve yerlerine yerleştirirdi. Özellikle gözyaşı şişeleri biriktirirdi. Evin denize bakan duvarında özel bir camlı dolabı vardı. Akşam güneşi camdan içeri girdiğinde şişelerin arasından süzülür, duvara vuran yansımalarda her gün başka şekiller belirirdi. Annesinin renksiz hayatına süzülen bu ışık hüzmeleri bir nebze de olsa yüzünde bir tebessüm oluştururdu. Şişeleri tek tek inceledi. Sanki yıllardır görmediği eski dostuna rastlamış gibi sevinçliydi. "Hepsini alıyorum." dedi. Antikacı şişeleri özenli bir şekilde kutulara yerleştirdi, annesine teslim etti. Annesi yüzünde kocaman bir gülüşle paketi aldı. Bu, onu böyle gülerken son görüşüydü. Ertesi gün veda vaktiydi. Valizler hazırlandı, annesi donuk renkli elbisesini giydi, saçının bütün dalgalarını gererek yok etti ve sıkıca topuzunu yaptı. Pembe yanakları soldu,

yüzündeki gülüşünden eser kalmadı. Kelebekler konan omuzları ölüm toprağı serpilmişçesine ağırlaştı, zümriit gözlerini yaşlar perdeledi. Gitme zamanıydı.

Pencereye yaslanmış, iskeleyi izliyordu. Hava fırtınaya hazırlanıyor, gri bulutlar şehrin göğsüne mızrak gibi saplanmış uzun binaların üzerini örtüyordu. Sessizliği aile avukatları Ragıp Bey'in sesi böldü. "Delikanlı, payına düşen hisseler eşit derecede bölündü ve bankaya yatırıldı. Merkez postaneden kutular kiralandı, müdüriyete gerekli talimatlar verildi. Hukuki olarak şu an için yapacak tek işimiz senin imzana kaldı. Tekrar soruyorum, eminin misin bunu yapmak istediğinden?" dedi. "Rahmetli sana çok düşküdü, adım adım her yaptığını bilmek isterdi. Uzaktan da olsa hep haberdardı neler yaptığından. Hatırlarsın, bak şu şömine üzerindeki satışı çıkan ilk tablon. Bunu bulup satın almamız bizi epey uğraştırmıştı. Hey gidi günler." dedi. Kafasını kaldırıp bakmadı bile, vicdan muhasebesinden galip çıkmak için göstermelik resmini alıp asması onun hayatındaki yıkımı onarmaya yetmiyordu. Zamanında gösterilmeyen sevginin, vefanın, merhametin kimseye bir faydası yoktu.

En son yirmi yıl önce bakmıştı bu pencereden denize. Deniz, cam gibi dümdüzdü. Üzerinden uçan kuşların yansımaları suyun yüzeyinde görebiliyordu. Oysa pencerenin arkasında yerle bir eden kasırgalar kopuyordu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi'nden gelen mülakat sonucu babasını eline geçmişti. Mülakatı birincilikle geçmiş ve eğitime hak kazanmıştı. Bu nasıl olabilirdi? Mümtaz Bey'in oğluyla ilgili başka kararları vardı. O, hatırı sayılır bir üniversiteye girecek ve makine mühendisi olup, atalarından miras kalan fabrikanın başına geçecekti. Söz hakkı yoktu, hayatıyla ilgili bir tasarrufu olamazdı. Ne de olsa en doğru kararı Mümtaz Bey alır, diğerleri ise sadece buna riayet ederdi. İtiraz eden olursa tüm hakları elinden alınır, cezalandırılırdı. Mümtaz Bey'in hakaret dolu haykırışları durgun sahilde yankılanıyor, kuşlar ağaçlardan topluca havalanıp kaçıyordu. Eline ne geçerse sağa sola fırlatıyor "Bunun hesabını vereceksiniz!" diye tehditler yağdırıyordu. Annesi onu sakinleştirmeye çalışıyor ama durduramıyordu. Ablası bir köşeye sinmiş titreyerek ağlıyordu. Evin içinde yaşanan arbededen herkes ağır yaralı çıkacaktı besbelli. Gözü babasının elindeki beş ayaklı şamdana takıldı, fırlatmasına engel olmak istedi ama başaramadı. Şamdan salonun ortasında havaya yükseldi ve bir anda öyle bir şangırtı koptu ki, sesi karşı sahilden bile duyuldu neredeyse. Olan oldu. Annesinin gözü gibi baktığı cam koleksiyonunun içinde olduğu vitrin paramparça yerlere döküldü. Anneannesinin emanetleri, kendisinin yıllarca biriktirdiği cam koleksiyonu tuzla buz olmuştu. Annesi donakaldı. Gözlerinden sicim gibi yaşlar akıyordu. Sesi boğazına düğümlendi, olduğu yerde dizlerinin üzerine çökerek hıçkırıklara boğuldu. Orada parçalanan, tuzla buz olan annesinin camdan kalbiydi aslında. Yıllarca uğradığı şiddet, baskı, hakaret ve hor görülme onu

tüketmişti. Kendisine yapılamayan dayanıyordu ama çocuklarına yapılan zulmü kaldıramadı. Bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Kırılan camın yapıştırılıp, eski haline getirilemeyeceği gibi... Annesi o günden sonra bir daha asla konuşmadı. Birkaç ay sonra yatağında ölü bulundu. Elinde o korkunç günün ardından kurtarabildiği Floransa'dan aldığı üç gözyaşı şişesi vardı. Aklar düşmüş kumral saçları omuzlarına dökülmüştü. Solgun dudağında belli belirsiz bir tebessümle en derin uykuya teslim olmuştu.

Odasında şövalisini, boyalarını, fırçalarını yerleştiriyordu bavuluna. Her şeyi hazırdı. Yerleştirmede birkaç eşyası kalmıştı, onları da hallederdi nasılsa. Arka bahçeye bakan penceresinin önündeki koltuğa takıldı gözü. O, gizli gizli resim yaparken annesi kahvesini alır yanına gelir, o koltuğa süzülerek oturur, radyoda Klasik Müzik Saati adlı programı açar, rüzgarla dalgalanan yaprakları izlerdi. Bu, onun gün içinde en huzur bulduğu zamanlardı. Bir sığınak gibiydi ikisi içinde bu oda, onu hayallerinin peşinden gitmesi için yüreklendirir, güçlüklerle karşılaşabileceğini bunları aşacak gücün içinde olduğunu söylerdi. Derin bir nefes aldı. Kendini suçlu hissediyordu. O olmasaydı yaşanmayacaktı bu kötü olaylar. Omuzları düştü. Son kalan eşyalarını da yerleştirdi ve bavulunu kapattı. Artık gitmeye hazırdı. Ablası birden odaya girerek "Babam seni salonda bekliyor." dedi. O günden sonra ablası da yüzüne bakmaz olmuştu. Onu aileyi dağıtmakla, bu kötü günlerin sebebi olmakla suçluyordu. Kendisi babasına koşulsuz itaat etmeyi seçmiş, liseden sonra babasının tercihi ile zengin bir ailenin oğluyla nişanlanmıştı.

Salona girdiğinde babası tüm heybetiyle camın önünde durmuş, ellerini arkadan bağlamış vaziyette sahili izliyordu. Her zamanki gibi özel terziye diktirdiği İngiliz kumaşından takım elbisesini giymiş, vazgeçemediği adının baş harflerini işlettiği altın kol düğmelerini takmıştı. Dalgalı saçlarını briyantınle arkaya yatırmış, hiddetiyle çatılmış kaşları ve keskin bakışlı kara gözleri ortaya çıkmıştı. "Gel bakalım." dedi. Pencerenin önünde yan yana durmuş, sahile bakıyorlardı. Yan yana oldukları nadir anlardan birini yaşıyorlardı. Bu duyguya o kadar yabancıydı ki, sanki başkasının evinde tanımadığı bir adamın yanındaydı. İşaret parmağıyla cama sertçe vurup iskeleyi işaret etti, "Bak, bir iskele denize doğru uzanmış ama daha ileri gidememiş olduğu yerde kalmış. Görüyor musun? Şimdi beni iyi dinle, sana iki seçenek sunuyorum. Bu, hayatının kararı olacak. Anlıyor musun beni?". Anlıyorum der gibi başını salladı. "Senin çıktığın yol, yani Güzel Sanatlar okumak, sanatçı olmak hevesin seni bir yere götürmeyecek, tıpkı bu iskele gibi güdük, yetersiz ve kısır kalacaksın. Ama ben, sana o iskeleyi köprüye dönüştürmeyi, seni ileriye doğru yürütecek yolu önüne sermeyi vaat ediyorum. Bu yolu seçer isen önün açık yürür gidersin. Gel beni dinle. Servetimin ve işimin başına geç. Neyim

varsa senin bir sözünle hemen yönetimi sana devredeceğim. Yok, kabul etmez, ben iskele olarak kalacağım dersen seni servetimden men edip varlığımdan nemalandırmam. Ne halin varsa görürsün, ona göre.” dedi. Arkasına yaslandı, kahvesinden bir yudum aldı. Bu dahiyane fikrinin kabul göreceğinden o kadar emindi ki, bir an bile şüphe duymadı. Kapının kapanma sesiyle irkildi. Arkasına döndüğünde oğlu gitmişti. Cama koştu, oğlu iskelenin önündeki duraktan taksiye bindi ve gözden kayboldu.

Harem’de otobüsten indi, cebinde annesinin bir kenara ayırıp biriktirdiği az bir para, birkaç yüzük, küpe ve bileklik vardı. Bunlarla hiç tanımadığı bu şehirde ne kadar idare edebileceğini düşündü. Karşı sahile geçmek için motora bindi, simidini martılarınla paylaştı, çayından bir yudum aldı. Korkuyordu ama mutluydu. Günlerce kalacak yer bulamadı. Geceleri Fındıklı Parkı’nda kalıyor, gündüzleri ise üniversitede zaman geçiriyordu. Parası bitmek üzereydi, kendini çok çaresiz hissediyordu. O gece son parasıyla bir çorba içti. Hava soğumuştur, dışarda kalmak gittikçe zorlaşıyordu. Ertesi sabah hafta sonuydu. Herkes dışarda geziyordu. Açlıktan midesinin sırtına yapıştığını hissediyordu. Yıkanamadığı için artık kokmaya başlamıştı ve bu durumdan oldukça rahatsızdı. Bavulunu yanına koyup, ağacın altına uzandı. Gözü karşı kafeteryanın önünde şöalesini açmış, resim çizen adama takıldı. “Neden olmasın?” diye içinden geçirerek hemen bavulunu açtı, boyalarını çıkardı ve karşıdaki ressam ne yapıyorsa onu taklit etmeye başladı. Önce pek kimse uğramadı yanına ama sonra portresini yaptırmak isteyenlerin tablolarını karın tokluğuna yapmaya başladı. Artık sanatıyla karnı doyuyor, ucuz bir pansiyonda bile kalabiliyordu. Alışmaya başlamıştı burada yaşamaya, var olmaya. Böylece yıllar birbirini kovaladı. Üniversitede son yılıydı. Asistanlık yapıyor, çeşitli sergilere katılıyordu. Dünyaca ünlü bir galeri çalışmalarını çok beğenmiş, birçok eserini satın almıştı. Etrafında akan bu renkli hayata rağmen o, içine kapanık, sessiz, kendi halinde yaşıyordu. Çok konuşmazdı. Uzun uzun dinler, bazen ufak bir yorumda bulunurdu. Çoğu zaman buna dahi ihtiyaç duymazdı. Buna rağmen insanlar etrafında toplanırdı. Kendine has bir duruşu, eşsiz bir enerjisi vardı. Uzun saçlarını iki yandan örür, balıkçı yaka kazak giyer, etekleri yerleri süpüren Rus askeri paltosunu sırtına geçirir, asker postallarını ayağından yaz kış hiç çıkarmazdı. Bütün giyisilerini Beyazıt bit pazarından alır ve hepsini siyah seçerdi. Arkadaşları giyisilerini nereden aldığını sorduklarında kaygısızca “bit pazarı” derdi. Çoğu başından savmak için böyle söylediğini düşünür, inanmazdı. Ağaçlarla, kuşlarla, boyaları ve fırçalarıyla konuşur, kendi kendine gülerdi. Bazen manik dönemler yaşar, günlerce hiç durmadan, uyumadan, yemeden, içmeden resim yapardı. Bu zamanlarda içindeki karmaşayı, çatışmayı, karanlığı tuale aktarırdı. Bu kaotik resimleri sanat simsarları tarafından hemen satın alınır ve sergilenirdi. İyi

paralar kazanırdı. Ceplerinde tomar tomar paralarla dolaşır, açları doyurur, sokak hayvanlarını besler, isteyene uzatır ve “İçinden ne kadar istersen al.” derdi. Giderek sosyal çevresinden uzaklaşmış, kendi dünyasına kapanmıştı. Etrafında onu tanıyanlar bu durumdan kaygılsalar da ailesiyle ilgili bir bilgiye sahip olmadıkları için çaresiz kalırlardı. Bir gün parkta paltosuna sarılmış yatarken önünde bir çift kadın ayağının durduğunu fark etti. Yavaşça doğrulup kafasını kaldırdığında karşısında o kadını gördü. Gelen ablasıydı. Geçmişinden gelen bu hayaletle karşılaşmak şaşırtmıştı onu. Rüya mıydı, yoksa gerçek mi? Gözlerinde yaşlarla kardeşinin boynuna sarıldı. Babası o gittikten üç yıl sonra alzheimer olmuş, sonrasında on beş yıl daha yaşamıştı. Son nefesini onun adını sayıklayarak vermişti. İki yeğeni olmuştu. Fabrikanın işlerini eniştesi devralmış, herkes hayatına devam etmişti. Üniversite okuduğu dönemde hareketlerini uzaktan takip etseler de yıllar içinde izini kaybetmişlerdi. Ablası bir dedektif tutmuş, iz sürmüş, nihayet kardeşini bulmuştu. Kardeşini yanına aldı ve İzmir’e doğru yola çıktılar. Yıllar sonra yeniden İzmir’deydi. Doğduğu, büyüdüğü topraklardaydı. Ablası hemen bir uzmandan yardım aldı. Yılların getirdiği psikolojik çöküntüden gördüğü tedavilerle bir nebze de olsa kurtulmaya başlamıştı. Usulca kendine geliyordu. Odası yeniden düzenlense de cam kenarındaki koltuk ve eski radyo yerli yerindeydi. Şövalesi, boyaları, fırçaları ve tualleri yerleştirildi odasına. Son dokunuşunu annesinden kalan o üç gözyaşı şişesini eski radyonun üzerine, rahat görebileceği bir şekilde koyarak yaptı.

O gittikten sonra babası, onun adına bir hesap açmış ve hatırı sayılır bir yatırım yapmıştı. Haberi olsa bunu istemeyeceğini bildiği için kimseye bir şey söylememişti. Şimdi bütün banka hesapları devrolacağı için onun imzasına ihtiyaç vardı. Ragıp Bey detaylı bir şekilde durumu izah etmişti. Sessizce dinledi, ayağa kalktı. Pencereden dışarı iskeleye baktı, sonra Ragıp Bey’e döndü. Tüm paranın üçe ayrılmasını, postaneden kiralık kasa tutulup çeklerin oraya yerleştirilmesini, kasaların anahtarlarının da kendisine teslim edilmesini istedi. İki gün sonra Ragıp Bey anahtarlarla geldi ve ona teslim etti. İskeleden şişeleri bir bir fırlatırken içinden “Bakalım kimlere köprü olacaksınız...” diye geçirdi. Şövalesini açtı ve yeni resmine başladı. Duş almanın dışında bir daha asla eve girmedi. Duşu ise ablasına söz verdiği için alıyordu. Zorlu hava koşullarını umursamadan o iskelede sokak köpekleri, kedileri, ve martılarıyla kendi dünyasında yaşamaya devam etti.

Denize emanet ettiği şişeler bir bir sahiplerini buldu. Biri Midillili yaşlı bir balıkçının ağına takıldı. Balıkçı Yorgo yetmiş yaşında öksüz torunuyla adada balıkçılık yaparak hayatını sürdürürken şişeden çıkan anahtarla hayatı değişti. Artık torunu en iyi okullarda okuyor,

geleceğe güvenle bakıyordu. Yorgo yaşlılığının keyfini gezerek, eğlenerek geçirmeye başlamıştı.

Diğer şişe Karaburun kıyılarında onları karşıya geçirecek tekneyi bekleyen göçmen bir ailenin hayatını değiştirdi. Üç çocukla yürüyerek sınırı geçen aile ülkeye sığınmış, Avrupa'ya gitme hayalleri kurarken ellerine geçen parayla hayat yeniden başlamıştı. Çocuklar eğitimlerine devam ederken Ahmet Nasır ve eşi sahilde kendi sebzelerini yetiştirdikleri kendi hayvanlarını besledikleri bir pansiyon açtı. Onlar gibi çaresiz ailelere yardım etmeyi amaç edindiler.

Son şişe ise Karşıyaka lagünlerinde sevgiliyle gün batımını izleyen, iyi bir film yönetmeni olma arzusu taşıyan Deniz'in kıyısına vurdu. Birlikteliklerini Norveç'e taşıyan çift, Lofoten Adası'nda kuzey ışıklarının altında gökyüzüne baktıkları bir hayata yelken açtı. Eğitimlerine Londra ve New York'ta devam ederken çekmek istedikleri ilk filmin konusuna çoktan karar vermişlerdi.

Yılın belli zamanlarında meşhur iskelede masalar kuruluyor, yemekler yapılıyor ve bu geniş aile bir araya gelip felsefe, müzik, film sohbetleri yapıyordu. Şaraplar içiliyor, neşeli şarkılar söyleniyor ve mutlu insanların şen kahkahaları yankılanıyordu. O ise kurduğu köprülerin insanları nasıl güzelleştirdiğine bakıp, resimlerinde yaşatmayı sürdürüyordu.

Karanlık Olmadan

Seray Ak

O gün her zamanki huzursuzluğundan daha fazlasını yaşayarak, ancak öğlene doğru uyanmıştı. Aslında nedenini biliyordu ama bunu dillendirmek ona hem zor, hem de biraz utanç verici geliyordu. Kafasında yatan bu düşüncelerin üzerini örterek, bu günü geçirmek istiyordu. Yataktan hızlıca kalktı; ilk iş yatağının üzerini örttü. Bu onun için iyi bir başlangıç olabilirdi.

Evden çıkma hazırlıkları tamamlandığında, durup arkasına baktı. Evin eşya olarak dolu ve modern ama insan olarak boş halini inceledi. Tüm detayları gözden geçirdi. Genellikle kadınların detaycı olduğunu söylerlerdi ama o da bir erkek olarak detaylarla ilgilenmeyi seviyordu. Ev dağınık değildi, iki kişiye yetecek kadar yaşama alanı vardı. Zaten iki kişiye belirli bir süre yetmesi, onun için de yeterliydi. Çünkü evi iki kişilik paylaşmak, uzun dönemde katlanabileceği bir şey değildi. Aslında hayatı devamlı olarak iki kişi paylaşmak, ona göre değildi. Oturduğu yeri çok iyi seçtiği için, bir kez daha kendini kutladı; merkeze yaklaşık olarak yarım saat mesafede ama çok sevdiği doğaya sadece beş dakika uzaklıkta küçük bir yerleşim alanı. Bir sene kadar önce buraya taşınmıştı. Belki bir kasaba havasında, belki bir köy ama tam ona göre olduğu kesindi. Burada yaşayabilmek için, her gün işine gidip gelirken çöpe attığı iki saat, aslında bir ödüldü. Ama asıl ödül, evin çok yakınında bulunan küçük göldü. Yirmi beş dekarlık küçük sayılabilecek bir alanı kapsayan bir tatlı su gölüydü bu. Peki bunların onun için bir önemi var mıydı? Tabii ki; hayır. Çünkü o göl aslında bir arkadaş demektir. Her zaman yan yana olmak zorunda olunmayan; belki bir sevgili, bir dost, bir arkadaş... Zamanı geldiğinde dertleşilen, zamanı geldiğinde cevap vermeyeceğini bile bile bir şeyler anlatılan, yeri geldiğinde ise sadece yanında oturulup susulan bir destekçi.

Evin kapısını kapatıp ağır adımlarla sokağa doğru yürümeye başladı. Ağır adımlarla hareket etmesinin sebebi, kafasındaki ağır düşüncelerdendi. Nasıl gelecekti? Ne kadar kalacaktı? Çok fazla konuşup başını şişirir miydi? Hele geceleri uyumak istemez de bir şeyler yapmak isterse, işte o zaman yanmıştı, bunun için ne enerjisi ne de isteği vardı. Sokağı yürümeye başladığında her zamanki gibi karşıdaki komiser amcaya bakmıştı. Ona bakmadan evden ayrılmazdı. Mutlaka ona bir bakış atar, bahçesinde bir değişiklik olup olmadığını kontrol eder, camlı balkonda mı yoksa içeride mi olduğunu süzer ve yoluna devam ederdi. Bugün camlı balkonunda değildi. Aralık ayı soğuğu iyice bastırmıştı, muhtemelen içeride sıcak yatağında şekerleme yapıyordur, diye düşündü. Soğuklar yaşlılara göre değildir. Hastalıkları artar. Komiser amca

bildiği kadarıyla, yirmi sene önce emekli olmuştu. Yirmi senedir o evin içinde tek başına otururdu. Gelen gideni olmazdı. Yani en azından öyle diyorlardı. Çok tatlı, çok sevecen ve sıcakkanlıydı. Komiser olmanın sert ve mesafeli tarafı onda sanki gizli kalmıştı. Camdan komiser amcağı izlediği günlerde, çiçeklere ne kadar narin baktığını, topraklarını tek tek havalandırıldığını küçücük bahçeyi bir tarla özeniyle kucakladığını görürdü. Adını bilmiyordu, kendisiyle uzun bir konuşma hiç yapmamıştı. Ama onunla ilgili tüm detayları biliyordu. Yani birinin adını bilmek onu tanımak anlamına mı geliyordu? Hayır, ona göre birini tanımak, ruhu tanımak anlamına geliyordu. Adını bilmeseydi de, her gün onun ne yaptığını çok iyi biliyordu. Uzun sohbetlerin insanı değildi, işini kısa ve net şekilde yapıp bitirmeyi her zaman severdi.

O yüzden gidip komiser amcağıyla bir ilişki kurmamıştı. Aslında ortak tek bir yön vardı. O ortak yön, çok büyük bir ortaklıktı. İkisi de yalnızdı. O hiçbir zaman onun gibi sevecen, onun gibi sıcakkanlı olmamıştı. Bahçe işlerinden de çok anlamazdı. Yaşı da epey büyüktü. Evet, tek ortak yönü yalnızlıktı. Peki bu adamcağız neden hep yalnızdı? Eşi ölmüş olabilirdi, eşi olabileceğini parmağındaki bahçe ile uğraşırken güneş geldiğinde parlayan alyansından biliyordu, peki ya çocukları ? Çocukları olmak zorunda mıydı? Hayır, elbette çocuğu olmak zorunda değildi. Babacan tavırlarından dolayı çocuğu olabileceği aslında sadece onun aklına düşen bir yanılsamaydı. Hatta çocuğu eğer yoksa şanslıdır, diye düşündü. Başını ağrıtabilecek bir dert eksik olurdu, sorun çıkarma potansiyeli olan bir yük olmazdı yani rahatça kafasını dinleyebilirdi. Tam bunları düşündüğü sırada sokağın sonuna geldiğinde telefonu çaldı; arayan eski eşiydi.

“Efendim ? Çabuk söylersen sevinirim, yoğunum” dedi.

“Bugün cumartesi değil mi, ne yoğunluğu ama doğru sen hep yoğunsun zaten Akın biliyorum” dedi eski eşi. Güldü ve devam etti. “Eğer her şey tamamsa yarın oğlunu sana bırakıyorum, bir sorun çıkmayacak değil mi ?”

Sorunun kendisi sensin, diye düşündü içinden. “Hayır herhangi bir sorun yok yarın saat 10.30 teslim almam için çok uygun” dedi

“Bu bir paket değil biliyorsun değil mi Akın ? Bu bir çocuk !”

“Biliyorum, annesi senin olduğun bir çocuk hem de. Yalnız sadece üç gün kalacak biliyorsun ondan sonraki günler...”

“Tamam tamam, bahane üretip kendini yorma ondan sonraki günler çok işin vardır bir çocuğa ayıracak vaktin yoktur.” dedi eski eşi.

“Başka söyleyecek bir şeyin yoksa eğer...”

“Yok, Akın Bey iyi günler.”

Telefondaki öfke sanki yanındaymışçasına hissedildi. İyi yırttık, diye düşünürken çoktan göle geldiğini fark etmemişti. Biraz yürüdü, göl sanki “artık aralık ayındayız buralara fazla uğramasan iyi edersin” diyordu. Bu soğuk havada, bir de öfkenin soğuğu hiç çekilmiyordu. Yerdeki taşlar bile soğuktan sanki birbirlerine sokulmuşlardı. Soğuk hava, dökülen yapraklar, ağaçların kuruluğu sanki kendi ruhunun görselleşmiş haliydi. Burası bir tablo olsaydı, tablonun baskın rengi gri olurdu, diye düşündü. Her şeyin soğuktan rengi solmuştu sanki. Hele havadaki o sis; o işte tam da kafasının içindeki sisti. Bu çocuk kaç yaşında olmuştu? İki senedir oğlunu görmüyordu; daha doğrusu görmek istemiyordu. Ona ayırarak zamanı yoktu, sevgi kırıntısı ise hiç yoktu. Bir hataydı; annesi de o da bir hataydı. Onunla ilgilenmek, onunla zaman geçirmek, onun için endişelenmek, onun hep iyi olmasını istemek ve bunun için uğraşmak, onu sevmek yani işin özü ona bağlanmak, bir insana bağlanmak... İşte bu korkutucu bir şeydi. En büyük korkularının başında bu geliyordu. Ona bağlanmak istemiyordu, onu hayatının bir parçası haline getirmek kulağa o kadar kötü geliyordu ki. Hemen ayağa kalktı.

Neyse ki sadece birkaç gün, diye geçirdi içinden. Bugün bu gölün havası ona hiç iyi gelmemişti. Suyun huzuru bir işe yaramamıştı. Dönüş yoluna geçti.

Yürürken çocuğun kalacağı odayı düşünüyordu, yeni evinde hiç kalmamıştı. Gerçi eski evinde de muhtemelen bir gecelik ve bir kere kalmıştı. Tam hatırlamıyordu ama öyle bir şeydi. Evin kapısına geldiğinde, karşıdaki emekli komiserin evinden konuşmalar geliyordu.

“Buraya koyabilirsin yavrum çok sağ ol. Son bir haftadır çok iyi değilim yoksa kendim taşıyabiliyordum” dedi emekli komiser. Pazardan geldiğini düşündü emekli komiserin, pazarcı çocuk poşetlerini taşımıştı. Poşetlere göz gezdirdi yine bir sürü çiçek saksısı, ekstra gübre, biraz büyük bir çapa... Yine çiçek ekecek, dedi içinden. Sürekli çiçeklerle uğraşmaktan hiç sıkılmıyor muydu ? Bu sefer, dedi hazır dışarıdayken gidip ismini sorayım, diye düşündü.

“Merhaba komiserim nasılsınız”

Adamcağız biraz buruk gülümsedi. “Komiserlik kalmadı artık, işler değişti. Siz nasılsınız Akın Bey”

İsmini biliyordu. Ama o emekli komiserin ismini bilmiyordu. Ama o da komiserin bütün ev detaylarını biliyordu yani bu şekilde her ikisi de birbirinden bir şeyler bilmiş oluyorlardı.

“Ben iyiyim teşekkür ederim. Benim pek isim hafızam iyi değildir de sizin isminiz neydi acaba ?” dedi.

“Adım Çetin, söylediğiniz gibi emekli komiserim; çevresinde bir ton insan varken şimdi yalnız başına bir şeyler yapmaya çalışan bir komiser”

Çetin Komiser’in üzüldüğünü fark etti ama ses çıkarmadı. “Yalnız görünüyorsunuz ama ben sizi hep izliyorum devamlı çiçeklerin içindesiniz” dedi.

“ Çiçekler...” dedi. “Buyurun size bir çay ikram edeyim”

Hava soğuktu. Sıcak çay hiç de fena bir fikir değildi. İki muhabbetten kimseye zarar gelmezdi, hem de yaşlı adamcağızla konuşarak bir iyilik yapmış olurdu. İçeri girdi. Komiserin getirdiği çayı yudumladı. Komiser sanki bu günü bekliyormuş gibi anlatmaya başladı.

“ Çiçekler; kaybettiklerim yerine koyduklarım. Çok severim, akşam sefası kasımpatı ama rozet sanki hepsinden daha iyi soğuğa iyi dayanıyor dedi. Tavsiye ederim balkonlarda da çok iyi yetişiyor.”

“Kaybettikleriniz ?”

“Kaybettiklerim sevdiğim” dedi emekli komiser. “Eşimi kaybedeli yirmi iki sene oldu. Eşler hayat arkadaşlarımız ama bilirsin ki mutlaka biri önce gider” dedi ve güldü. Sonra devam etti. “Ama çocuklar öyle değildir, çocuklar bizden sonraya kalırlar çünkü onlar küçüktürler ve bizden önce ölmemelidirler”

“Yani anlayamadım komiserim” dedi Akın.

“Çocuklar bizden sonraya kalan eserler gibidirler. Biz onları, onlar için değil kendimiz için büyütürüz, kendimiz onlara baktıkça onlara emek verdikçe haz alırız, mutlu oluruz. Onlar dünyaya gelmek için bir şey talep etmediler, biz onları talep ettik.”

Hemen araya girdi Akın. “ Talep ettiğimiz doğru ama bazen talep olmadan, hazır olmadan da bir bakıyorsunuz bir çocuk veriyorlar kucağınıza” dedi.

Komiser güldü. “ Öyle ya da böyle bizim yüzümüzden dünyaya geliyorlar ve bizden başka kimseleri olmuyor” dedi. “Sizin çocuğunuz yok galiba Akın Bey, her şeyden bihaber konuşuyorsunuz da”

Cevap vermedi, o da güldü. “Peki sizin çocuklar ?” diye sorabildi sadece.

Komiser bu sefer gülmedi. “ Çocuklar geleceğe yollanan bir mektup gibi ama benimki geleceğe gitmedi” dedi. “Benimki benimle sadece on altı sene kalabildi. Benim aracılığım ile dünyaya geldi ama benimle uzun süre kalamadı, onun için yapabileceğim daha çok şey vardı”

Emekli komiserin çocuğunu kaybettiğini anladı ve daha fazla soru sormak istemedi. Sadece üzüldüğünü belirtti. Komiser devam etti.

“Eşinizin de artık yanınızda olmadığı ileri dönemlerde insan ilgilenecek besleyecek büyütecek bir şeyler arıyor. Aslında emek vermek karşıya değil, bize iyi geliyor. Bu sevgi yatırımı gibi bir şey... Gelecekte sizinle olacak, size arkadaşlık edecek, ilk destekçileriniz olup çıkacak varlıklar. Yaşadığınız günü renklendirecekler ve siz yaşlandığınız için çok da üzülmeceksiniz onlar sayesinde, çok iyi bir şey değil mi ?” dedi.

“Bilmem iyi bir şeydir herhalde” dedi.

“Siz bir baba olun da sonra konuşalım Akın Bey” dedi ve gülümseyerek devam etti. “İşte benim de çiçeklerim var, onlara bakıyorum, onlar gözümün önünde büyüyorlar sadece benim yardımımla gelişiıyorlar, emeklerim doğaya karışıyor, bunun karşılığında da ben iyi hissediyorum, renkleri bana yansıyor.”

“Ben artık gideyim Çetin Komiser”

“Hızlı geldiniz, hızlı gidiyorsunuz. Yine bekliyorum.”

Kendi evine doğru yürüdü. Artık yatağa uzanıp dinlenmenin vakti geldi, diye düşündü. Kısa bir akşam yemeği molası verdi, sonra tekrar yatağına döndü ve uykuya daldı. Öğlen ışıkları gözüne girmeye başladığında, acaba oğlanın gelmesine kaç saat kaldı, diye düşünmeden edemedi. Öğlene doğru yataktan kalkmayı severdi. Sonuçta özgürlük saatlerinin sonuna gelmiş bulunuyordu. Kapı çaldı. “Merhaba” dedi bir ses. Kendi göz hizasının altına bakmak zorunda kalmıştı, kafasını eğdi onu gördü. Eskiye göre büyümüş, atkı ve beresinden yüzü görünmeyen bir oğlan çocuğı. “Merhaba, içeri geç” dedi Akın. Sarılması gerekiyor muydu, diye sordu kendine. Çocuğın üzerindeki kileri çıkarttı, salon tarafına yönlendirdi camdan bakıp eski eşine onay işareti anlamında kafasını salladı. Ve çocuğı takip etti.

“Nereye oturmamı istersiniz baba? dedi çocuk.

Sizli konuşma ve baba kelimesinin aynı cümlede oluşu biraz kulağına tırmaladı.

“İstediğın yere oturabilirsin” dedi.

“Aç mısın?”

“Hayır. Annem sizin yemeğınız yoktur, diye kocaman bir hamburger yedirdi”

“Peki o zaman neler yapmak istersin bugün? İki gün daha izinliyim bu günleri birlikte geçireceğiz.” dedi. Yıllık izin hakkını eski eşinin zoruyla kullandığına inanamıyordu.

“Annemle birçok şey yapıyoruz ama baba ile ne yapılır bilmiyorum” dedi.

Bu cümle onun içini incitti. Baba ile ne yapılacağını kendisinin mi öğretmesi gerekiyordu? Bir iki gün boyunca bir şeyler öğretebilirdi. Sonra nasıl olsa annesine gidecekti.

“Bende çok güzel kalemler var, istersen onları sana vereyim, bir de kağıt resim yap.”

Kağıt kalemleri getirdi masaya koydu. Çocuk da masaya geçti. Bir süre kendi başına resim yapmasına izin verdi. Deniz neredeyse beş yaşına gelmişti. Fiziksel olarak o kadar çok onu andırıyordu ki, kendi de bu duruma şaşırı. Umarım ruh olarak bana benzemez, diye geçirdi içinden. Beş yılda onunla görüşme sayısı belki iki, belki üçtü. Bilmiyordu ama bu sayısal olarak az mıydı? Evet, azdı. Şu anda bile aslında Deniz tek başına resim yapıyordu yine onunla konuşmak, emek vermek, sohbet etmek yerine onu tek başına bırakmış, o ise geri çekilmiş koltukta oturuyordu. Biraz bencilim galiba, dedi. En azından yanına gidip birkaç şey konuşmalıyım. Yanına gitti bir sandalye çekip yanına oturdu.

“ Neler yaptın bu resimde anlat da dinleyelim bakalım ”

“Sağ taraftaki pembe etekli annem. Annemin kucığındaki kedimiz Şanslı. Koltuğun hemen önünde ben puzzle yapıyorum çünkü her akşam ben yatmadan önce puzzle yapıyorum.”

“Peki şu duvardaki içi boş çerçeveyi neden boyamadın?” dedi Akın.

“ O çerçeve boş çünkü evde baba yok, eve gelmiyor ben de eğer onu çok görürsem onu artık tanırım resmini yapıp oraya asarım ” dedi.

Çocuk babasını tanımıyordu. Resmini yapacak kadar bile tanımıyordu. Tam bu anda Çetin Komiser’in dün söyledikleri geldi aklına “Onlara emek verirsen, onların renkleri de sana yansır, sen de mutlu olursun”.

“Resim çok güzel olmuş Deniz” dedi. “Bu resmi bana hediye edebileceğini düşünüyorum.”

Ertesi sabah Deniz daha uyanmamıştı kahvaltılık bir şeyler hazırlıyordu. Sokaktan kalabalık sesleri geliyordu. Buralar sessiz sakin yerlerdi kalabalık sesleri olmazdı. Merak edip camdan baktı. Komiserin evinde birkaç komşu, bahçesinde ayrı insanlar, bahçe kapısında bekleyen başka insanlar... İzlerken konuşmaları duymak için camı açtı. “ Çok iyi adamdı, nurlarda olsun... Tek başınaymış koca evde... Çocuğu yoktu olsaydı kesin burada olurdu... Yapayalnızdı

çok üzüliyordum bu amcanın haline... Ne yapacağız daha karar vermedik... Koskoca komiser ölsün ama cenazesine gelecek bir oğul bir kız olmasın ne kadar acı... Kaç yaşındaymış ?” Bütün bunları dinliyordu ama sanki aynı zamanda da beyninin içinde tekrar göl kenarındaki gibi sis oluşuyordu. Daha yeni konuşmuştu, ona daha yeni kısaca kendinden bahsetmişti. Şimdi ise çiçekleri rengarenk değil, kapkaranlıktı. Emek verdiği bahçesi karanlık kalmıştı. Bu karşılıklı besleyici ilişki bir anda son bulmuştu. Bahçedeki insanlardan birinin söylediği sözü tekrar etti aklından. “Ölüp gidiyorsun ama arkasında kimse kalmıyor onu yaşatacak anacak ve özleyecek.” Arkasında Deniz’in sesi geldi: “Merhaba, günaydın”

“ Merhaba gel otur bakalım Deniz, Sana bir şey soracağım beni yani babanı seviyor musun?

“Babalar sevilir, annemin okuduğu masalda yavru tilki baba tilkiyi çok seviyordu, ben de sizi seviyorum. Aslında sarılmak da istiyorum ama annem yabancılara sarılıp dokunamayacağımızı söyledi; o yüzden size sarılmıyorum.”

“ Ben yabancı değilim oğlum, annen de bana sarıldığını görse çok mutlu olurdu, gel hadi birbirimize sarılalım.”

Kaybedilmiş beş yıl gibi önemli bir zaman vardı. Bu zaman telafi edilir miydi bilmiyordu. Ama ileriki yıllar belki güzelleştirilebilirdi. Telefonu eline aldı, eski eşini aradı.

“Merhaba, oğlum hafta sonuna kadar benimle kalabilir mi ?”

Son Bir Poz

Tilda Koenka

Etten, kemikten olmadığım doğrudur. Fakat bu sebeple yaşamadığımı zannedenlerden misiniz, siz de? Ne tuhaf! Sizinle ekonomi, moda ya da futbol hakkında konuşabilirim. Dertlerinizi dinleyip sevinçlerinize ortak da olabilirim. Halbuki çoğunuz yalnızca duvarlarımı görürsünüz, ruhumu ve duygularımı değil. Hatta bir insan hafızasından fazlasına sahip olduğum aklınızdan geçmez. Sorarım size; yaşamıyorsam eğer, niye yenilenmem, güzelleşmem ya da sağlamaştırılmam gerekiyor?

Yine aklımdaki sorulara takıldım. Oysa kendi derdime düşmeden önce, avutmam gereken biri var.

- Hayat için ya siyah ya beyaz mı diyorsun? Çok klişe! dedim usulca.

Çok üzgündü, söylediklerimi duymadı. Ya da duymak istemedi. Süslediği havuzun zeminine baksa ya da birkaç gün öncesine kadar etrafındaki dükkânlarda sergilenen rengârenk kıyafetleri hatırlasa, anlayabilirdi. O ise iki uç arasında keskin bir yolculuk yapmayı tercih ediyordu. Durup düşündüm. Ben onun yaptığı gibi her şeyle zıtlaşma ısrarında değildim artık. Ne de olsa pek çok şeye şahitlik etmiş, daha fazlasını da bizzat yaşamıştım.

Bunları anlatıp avutmaya çalıştığımın kim olduğunu mu merak ettiniz? Kendisi kaprisli küçük baş belamdır, yani avluma yıllar içinde eklenen havuzcuğun gönül alıcı Afrodit heykeli. Zarif ve kırılğan görüntüsüne uygun, temsil ettiği güzellik anlayışının hakkını veren bir pürüzsüzlüğe sahiptir. Alçıdan yapılmış olmasına rağmen geldiği günden beri parlayan bir beyazlık içindeydi. Şimdi ise, akmış bir makyajdan tende geriye kalan çizgiler gibi siyah izleri oluştu. Çok şükür, karşısında bir ayna olmadığı için henüz durumu fark etmedi. Bir de bunun için ağlamaya başlarsa, vay halimize!

Az önce usulca söylediklerimi duymayan küçük tanrıçamız, sakinleşmesini sessizce beklediğim uzun dakikalardan sonra nihayet konuştu.

- Nasıl oluyor da bu durum karşısında bir tek ben endişeleniyorum, dedi burnunu çeke çeke.

Hıçkırarak ağlamaktan yorgun düştüğü sesinden belli oluyordu. Bana hesap sormaya çalıştığı ortadaydı. Aslında, imalı sorusuna gerçek bir cevap beklemiyor, öfkesini çıkartacak yer arıyordu. Oysa endişelenenin yalnızca kendisi olduğu düşüncesi tamamen yanlıştı. Sadece, bu

yaşıma gelene kadar öğrenmiştim, sonların her zaman yok edici olmadığını. Buna rağmen, belirsizliğin getirdiği bir tedirginlik vardı üzerimde.

Endişem ise kendim için değildi. Yillardır benimle olan, bana sığınan, duvarlarım arasında gülüp ağlayan kim varsa sorumluluklarını hissediyordum. Hepsi birbirlerinin ailesi olmuştu. Ama en çok benim ailemdiler. Tek tesellim, hayatın çok yıprattığı o hassas insanların sokakta kalmamastıydı. Hatta bazılarının yapacağı yeni başlangıçların onlara iyi geleceğini biliyordum. Yine de ayrılmak hiç kolay değildi onlarca yıldan sonra. Hele de bana hep nazik davranan işletmecimden.

Ailem dediğim insanların dışında, bir de yıllardır benimle öylece duranlar vardı. Eşyalarım ve uzuvlarım halindeki mimari parçalarım ne olacaktı? Otelimdeki eşyalarımın belki bir kısmı satılacak ya da ihtiyaç sahiplerine dağıtılacaktı. Ama epey bir kısmı çöp diye atılabilirdi. Çünkü çoğu kişi için onlar modası geçmiş, işe yaramaz şeylerdi. Sade, basit eşyalardı ama hepsi özenle seçilmiş, rengârenk ve tertemizdi. Sırf merak ettikleri için ziyaretime gelenler otelimi gezerken bambaşka bir dünyaya yolculuk edip dönmüş gibi şaşkınlık ve hayranlıkla çıkarlardı binadan.

- Sanki eski Türk filmlerinin çekildiği bir yeri dolaştım, gibi yorumları öyle çok işitmiştim ki!

Mimari parçalarım için de durum pek farklı değildi. Bir kısmı moloz olabilirdi, bir kısmı hurda olarak satılabilirdi. Afrodit'imiz, muhtemelen, buradan ayrılıp iyice temizlendikten sonra, kendine yeni bir yuva bulacaktı. Ama bir çeşit yuva olan benim öyle bir şansım yoktu. Binalar yer değiştiremezdi. Günün birinde, bir şekilde yıkılana kadar olduğumuz yerde yaşamaya mecburduk.

- Bizler, insanın var olma arzusu ile yok etme gayreti arasında bir yere sıkışmışız. O sebeple değişime ya da yok olmaya direnmek faydasız bir iş bizim için, dedim.

- Nasıl bu kadar eminsin, diye sordu sert bir ses tonuyla, masum yüz ifadesinden beklemeyeceğiniz bir dik başlılığa sahip heykelciğimiz.

İçinde yer aldığımız çarşının diğer ucundan duyulacak kadar yüksek bir kahkaha attım. Ve ona gösterebileceğim en yakın örneğin içinde bulunduğu süs havuzu olduğunu söyledim. Bu son sözüm dükkân kepeklerimin de ilgisini çekmişti. Hepsinin şaşkın bakışları arasında anlatmaya koyuldum.

Günün birinde avlumu süslemenin güzel bir fikir olduğunu düşünenler gelip tetkiklerde bulunmuştu. Beni neden değiştirmek istediklerini anlamamıştım. O zamanlar ben de genç ve biraz asiydim. Anlamsız bulduğum bu duruma karşı çıkmaya kararlıydım. Kazma ve kürekle

bedenimde bir yarık açmaya çalıştıklarında, öyle sıkılmışım ki kendimi haftalarca uğraşmaları gerekmişti. Hatırimda kalanlardan en eğlencelisi onları defalarca suya boğmamdı. Ama ne yaptım onları vazgeçirememiştim. Yoğun direncim sadece daha fazla acı çekmeme neden olmuştu.

Bütün bunlar yaşanırken yaşça benden küçük olan sevgili havuzcuğumun zamanla dert ortağım olacağını bilmiyordum. Bunu önceden fark edebilseydim, böylesine inat eder miydim acaba diye düşünmüşümdür çok defa. Huyumu ne kadar değiştirebilmişim bilmiyorum ama bazı durumlarda inadımın boşuna olduğunu o zamanlar anlamışım.

Az önce anlattığım, aslında, yaşadığım ilk değişim değildi. Bazılarınız benim sadece bu köhne ve biraz düşkünleşmiş halimi biliyor. Lakin hiç mütevazı olamayacağım. Çok zaman evvel ben bu şehrin gözdelelerindenim. Ziyaret ya da ticaret için gelen, aralarında yabancıların da olduğu pek çok kişi benim odalarımında konaklardı. Sevgili dükkânlarımın yerinde bir zamanlar çok meşhur olan lokantam vardı. Lezzetli yemekleri kadar ağırladığı kişiler de önemliydi. Hatta bu sayede herkesçe bilinir hale gelmiştik. Şehir dışından gelen meşhur sanatçılar ve sporcular burada yemek yer ya da konaklardı. Onları görmek, tanışıp konuşmak isteyenlerle dolup taşardı masalar. Hele de fuar zamanı...

Şehrin ileri gelenleri ve ailecek keyif yapmak isteyenler için de lokantamın vazgeçilmez olduğunu zannedirdim. Ne de olsa otel ismim bile sonradan değişip lokantamınki ile bir olmuştu. Oysa günlük yaşam değişirken cemiyet hayatının tercihleri de değişiyordu. İnsanın yeni tecrübeler edinme ihtiyacı alışkanlıklarının önüne geçebiliyordu. Elbette bazıları için bir de moda uyma meselesi vardı.

Zamanla, yemekleri kadar ambiyansı pek beğenilen lokantam Kemeraltı'nın değer yitirmesine yenik düştü, içinde banyosu olmayan otel odalarım ise daha fazla konfor sunanlara. Bir gün baktım; otelim pek işlemez bir duruma gelmiş, lokantam ise kapanmış. Görkemli günlerden sonra tenhalaştı avlumdaki sesler. Meğer çok gözde olunca gözden düşmenin tesiri daha ağır oluyormuş.

- Bizi anlat asıl, dediğini duydum birden tuğlalarımın.

Hakları vardı. Yaklaşık bir asır önce bu gördüğünüzden pek farklıydım. Duvarlarım tuğladan değil tahtadandı. Koskoca binayım. Tahtalarım eskidikçe kullanımım da bakımım da giderek zorlaşmıştı. Bu yüzden çekiciliğimi kaybetmeye başlamıştım. Sahiplerim beni yıkıp daha asri hale getirmeyi arzulamışlardı. Öylece ahşap halim yok olmuş, tuğladan yeniden doğmuşum.

Biliyorum, dinlemesi ilgi çekici ama inanın benim için hiç keyifli zamanlar değildi. Canımı hayli yaktığından pek hatırlamamaya çalışırım.

Buna sebep sadece tahtalarımın sökülüp parçalanması değil, birdenbire yok olmamdı. Ne olduğunu anlamadan yıkılıp yeniden yapıldım. O zaman bu zamandır içimde hep bir hüüzün, bir özlem. Çok sonra anladım vedalaşamamanın getirdiği boşlukla kalıverdiğimi. Lakin ne çare! Vedalaşsam acım azalır mıydı? Sanırım, hayır. Ancak olup biteni kabullenmemi kolaylaştırırdı. Böyle şeyler tekrarlandıkça derin umutsuzluğa kapılmazdım.

- Çok şanssızmışsın! Sanki her şey seni bulmak için sözleşmiş. Yoksa kime denk gelir bu kadarı? diye hayıflandı Afrodit.

- Şu kocaman çarşının değişimlerinin yanında benimkiler ne ki?, dediğimde gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

- Kapımızın önüne baktığımda bile günden güne yaşanan değişimi görüyorum dükkânların sahiplerinden, satılan mallardan, insanların kıyafetlerinden ve hatta kullandıkları kelimelerden. Ancak size anlatmak istediğim daha büyük bir şey, diye başladım söze.

Girişteki, artık çeşmesi bulunmayan ve kurumuş olan sebilimin yönünde hareket ederseniz az ileride yol sağa doğru kıvrılmaya başlar. Yay gibi kocaman bir kavis çizerek çarşının ortasından geçen ana yoldan bahsediyorum. Tarif ettiğim yönde gittiğinizde, o caddenin sol tarafında kalan küçük sokaklardan oluşan büyük alan bir zamanlar deniz imiş. Hatta kıyısındaki hanların önüne bazı deniz araçlarının yanaşabildiği bir iç liman...

- İnsanlar denizi mi doldurmuş?, diye soran bu sefer değerli dostum, havuzcuğumdu.

O devirde bunu yapmaya biraz mecbur kalmışlar aslında. Çünkü değişimi başlatan doğaymış. Meğer İzmir'in körfezine akan nehirle binlerce yıldır denizin sığ kısımları yavaşça dolarmış. Hatta bu yüzden, tarihi boyunca İzmir, basbayağı taşınır gibi, birkaç kez yer değiştirmek zorunda kalmış. Neyse, hikâyenin bize yakın bölümüne döneyim.

Zaman içinde buralarda pek çok noktada deniz suyunun yerini çamur almaya başlamış. Mal taşıyan kayıklar iskelelere yanaşamayınca ticaret sekteye uğramış. Bataklığa dönüşen yerlerde kötü koku, sinek gibi sorunlar da ortaya çıkınca iç limanı kademe kademe doldurmaya karar vermişler. Sonrasında çarşının kapladığı alan oldukça büyümüş. İş hayatı yeniden canlanmış.

- Bütün bunları nereden biliyorsun? diye sordu az önce adını andığım sebilim, uykudan yeni uyanmış gibi mahmur bir sesle.

- Eski, görkemli günlerimde buraya sık sık gelen bir yazarın şehir dışından gelen misafirlerine anlatırken dıymuştum, derken dükkân tentelerimin kendi aralarında fisılдаştıklarını fark ettim. Kıkırdamaktan bazılarının katları açılmıştı. Sonunda bir tanesi dayanamayıp safça sordu.

- Denizin üstünde yürünür mü hiç?

Bu sorunun ardından bir kahkaha tufanı kopmuştu, eşyasız kaldığı için her sesin yankı yaptığı avluda. Herkes otelden ayrılınca üzerine zincir ve iri bir kilit takıldığı için çok efkârlı olan ana kapının demir parmaklıkları bile güldü. Belki hep bir arada olduğumuz son anımızdı bu. Birazdan derin bir sessizlik olacaktı. Yine de mutluydum. Eski usul fotoğraf makinesinde kalmış son pozla kadraja sığdırdım bu halimizi. Ne de olsa birlikte gülmenin sıcaklığı kalacaktı içimizde. Yaşanan binlerce an arasından hafızaya kazınacak olanlar bence böylesine samimi olmalıydı.

Etten, kemikten olmadığım doğrudur. Fakat bu sebeple duygularım olmadığını zannedenlerden misiniz, siz de? Öyle ise, yanıldığınızı bilmenizi isterim. Sevinçlerim var, endişelerim var ve korkularım var; uğraşsam da tam olarak üstünden gelememişim. Nafile bir gayret olduğunu öğrendiğimden beri, direnmeye çalışmıyordum. Lakin tamamen rahatlatamıyordu bunlar beni. Belki başıma ne geleceğini bilememek huzursuz ediyordu beni. Yani hep bir çelişki, hep bir yürek çarpıntısı...

Bir son gelip çattıysa yol vermek gerektiğini acı çeke çeke öğrendim. Biri kapanırken açılacak başka kapı varsa, öncekiyle vedalaşmak lazımdı, bunu da biliyorum. Ancak susturamıyorum içimdekileri. Ya yalnız kalırsam? Ya tamamen yok olup gidersem hiç beklemediğim bir anda? Ya hafızam silinirse? Ya unutulursam? Şimdiki gençlerin dediği gibi “aklımda deli sorular”...

Müdahale

Umut Deniz Göktepe

Yerinden kalktı ve bir zamanlar parlak beyaz olduğu anlaşılan, şimdilerde pasla kaplanmış büyük metal dolabı açtı. Üzerinde MS2KX yazan klasörü çıkarıp önüne koydu. Burada hala klasör kullanıyor olmaları çok garipti.

“Evet, bunu hak ettin.”, dedi sayfaları çevirirken. Glagol alfabesi ile Göktürk alfabesi karışımı gibi duran, daha önce denk gelmediğim runik bir alfabeyle yazılmıştı sayfalar. Ancak rakamlar hepimizin aşına olduğu biçimdeydi. Bu garip Tolkienvari kâğıt yığınının neden başlığı Latın alfabesiyle yazılmışken, içeriğinin kendilerine özgü alfabeyle yazıldığını bana açıklamadılar. Henüz soru sormak için erkenmiş. 2010-2019 yazan bölüme geldiğinde klasörü bana doğru çevirdi ve “Şimdi nereye gitmek istiyorsun, seç bakalım.” dedi. “Altında yazanlara takılma, önemsiz bir takım ayrıntılar, masanın üstündeki çeviri cihazını kullanabilirsin.”

Asıl gitmek istediğim tarih 2022 idi, ancak malum sebeplerden dolayı 2020-2024 arasına gidiş izni verilmiyordu. Tarihteki büyük olaylara müdahale etmek daha sonraki kayıtlarda sıkıntılar yaratabiliyormuş. Niyetim küresel bir krizi engellemek değildi zaten, yine de yöneticinin bu konuda kesin talimatı olduğunu bildirdiler. Sadece “bireysel kıyametlere” müdahale izni vardı. Benim için büyük, insanlık için küçük bir adım. 2010’dan önceye de gidemezdim çünkü şimdilik sadece bu tarihleri kazanabilmişim. Belki bir dahaki sefere...

Fotoğraflarla dolu sayfaları çevirirken “Sen olsaydın hangi zamana giderdin?” diye sordum. “Zaten gittim.” dedi. “1957 Mayıs’ına, çok beğendiğim bir filmi festivalde izlemek istemiştim.” Cebinden siyah beyaz bir fotoğraf çıkardı. İlk kez yaşlı yüzünün gülümsediğini görüyordum. Yanındaki adamı sanki bir yerden anımsıyordum ama çıkaramadım. Açıkçası, sormaya da çekindim.

O istediği yere gitmekte özgürdü, ancak beş yılda bir sefer hakkı vardı. Ben ise kendi anılarımla yetinmek zorundaydım. Daha önce dâhil olmadığım herhangi bir zamana ya da yere gidemezdim.

Klişe bir deyiş vardır; hayatın gözünün önünden film şeridi gibi geçmesi, diye. Önümdeki kâğıt yığnında tam anlamıyla hayatım, ya da en azından on yılının görüntüleri bir film şeridi gibi akıyordu işte sayfaları çevirirken. Altında da runik alfabeyle yazılmış ufak tefek notlar; o günün hava durumu, tarih ve mekân, o günkü ruh halim ve o günün sonundaki duygu değişimlerim, tanıştığım insanlar, öğrendiğim bilgiler vesaire. Çoğu önemsiz ayrıntılardı. Kimi sayfalarda bazı anekdotlar da vardı, o gün fark etmediğim bir takım detaylar ya da bir kere duyup aklımdan çıkmayan ama bir türlü isimlerini öğrenemediğim şarkılar gibi.

Daha sayfaları çevirmeye başlamadan tam olarak nereye gitmek istediğimi biliyordum. 2022’ye gidemiyorsam geriye tek bir seçenek kalıyordu. Yine de geçmişime bir göz atmak istiyordum. En azından bu kararı özgür irademle aldığımı kendimi ikna edebilmeliydim. Bak işte mesela Polonya’da, eski Yahudi mahallesindeki adını unuttuğum o ufak tefek barda findıklı votka içerken bir kesit... Neyse ki notlarda ismi yazılmış. O güne dair tek pişmanlığım o güzelim votkanın üstüne o son birayı içmekti sanırım, gidip de bunu değiştirecek değilim ama yine de o günü tekrar yaşamak isterim aslında. Sonunu bildiğim halde tekrar tekrar aynı filmi izlemek

gibi bir bakıma. Ya da daha klasik bir ana gidebilirim, ilk öpüşmeye veyahut anneannemi kaybettiğimiz günden birkaç hafta önceye, en azından ona doğru düzgün bir veda edebilmek için.

Bütün bu düşüncelerle dolu, ulaşmak istediğim sayfayı ararken, “Hiçbir şeyi düzeltmek zorunda değilsin.” dedi bana aklımı okurcasına. “Bu bir yargılama değil, sadece seçim.” Seçilmiş. Bütün bunlara sebep olan benim seçimlerim değil miydi zaten? Burnumdan ateş soluyarak ona baktım ama tek kelime bile etmedim. Belli bir yaşın üstündekilere laf anlatamazsın. Seni o sözde yaşlı bilgeliğiyle ezmeyi çok iyi bilirler. Ne diyor İtalyanlar: Battaglia Persa!

Neyse ki sonunda buldum o sayfayı. Her şeyin başlangıcı. Ya da sonun başlangıcı. Ya da siz ne isim verirsiniz. Eğer bir şeyin sonuna gidemiyorsanız, başlangıcına gidin. Zira son ve başlangıç birbiriyle bağlantılıdır. Ouroboros misali. Aslında bu fotoğrafta yokum ben. Daha doğrusu varım ama köşede, bulanık çıkmışım. Bir karartı halinde, sanki bir hayalet ya da o günden sonra onun hayatında yaratacağım iz gibi. Hâlbuki kadraji biraz daha genişten alsalar görünecektim. Şehrin en işlek caddesinde iki tane gitarıcı çocuk vardı fotoğrafta. Bir Balkan şarkısıyla canlandırıyorlardı geceyi. Balkan dillerini hiçbir zaman öğrenemedim, ama ezgisinden anlamıştım. Hüzünlü hüzünlü giderken bir anda neşeli bir ezgiyle hareketlenir o bölgenin şarkıları. Yükselir, dağları aşar. Sonra tekrar düşer birdenbire. Ama umudunu kaybettirmez hiçbir zaman. Ne kadar hüzünlü olsa da, neşeyle devam eder. Bazen de tam tersi. Neşeli başlar, bir anda buruk bir acıya düşürür.

Onunla o gece tanışmamıştık ama beni ilk o zaman anlamıştı. Koydukları fotoğrafta o da yok. Hâlbuki hemen solumda olması lazım, eğer doğru hatırlıyorsam. Her şeyi nasıl önleyeceğimi bunca zamandır en ince ayrıntısına göre planlamıştım ama sorun şu ki planım 2022’ye göreydi, 2017’ye göre değil. Yine de bir yolunu bulmalıydım. Masanın üstündeki çeviri cihazını aldım. Tek merak ettiğim gitarıcı çocukların söylediği şarkıydı. Cihazın kamerasını, fotoğrafın altındaki büyülü harflere doğrulttum. Ekranda birden Latin alfabesiyle belirdi: Mesečina (Ay Işığı) – Goran Bregović, Dil: Yugoslavca. Altında orijinal sözleri ve çevirisi de yazıyordu. Bir an doğrulup “Yugoslavca?” diye sordum. “Hepsi aynı dil değil mi zaten?” diye karşılık verdi. Onun için aynı dil tabii. Sözlerini okurken iki dizesi bir anda içimi yaktı, deldi geçti.

“A ja se pitam moja draga

Šta će biti sa nama?”

“Ve şimdi kendime soruyorum sevgilim, bize ne olacak?” Sanki yapmak istediğim şeye karşılık bir uyarıydı. Her şeyin başlangıcına gitmek, belki onun sonunu değiştirebilirdi ama karşılığında “biz” diye bir şey olmayacaktı. Onun hayatını mahvettiğimi düşündüğümde oldukça adil bir anlaşma. Onca güzel anımız da olmuştu aslında. O büyülü anı engellemek, bunların da yok olması demektir. Nitekim bencillik edemezdim. Bana tek bir kurşun veriyorlarsa madem, bunu kullanmalıydım. Ne pahasına olursa olsun. Klasörü ona çevirip fotoğrafı gösterirken “Emin misin?” diye sordu. Evet Kenan Bey, son kararım. Şimdi gönder beni 2017’ye bakalım.

Beni söz konusu andan bir iki saat önceye gönderdiler. 22.22’ye. Yöneticinin nedense çift saatler konusunda bir takıntısı var. Bir bira alıp sahile indim. Eğer doğru hatırlıyorsam her şeyi planlamak için 45-50 dakikam var. Gitmeden hemen önce bazı talimatlar okumuşlardı bana ama açıkçası dinlemedim. Sadece paradoksları önlemek için fotoğrafta görünen anın

yaşanması gerektiğini üstüne basa basa tekrarladıklarını hatırlıyorum. Bu yüzden öylece çekip de eve gidemezdim. Oysa ne kolay olurdu. Her yerden engelle. Arama. Sorma. Bir daha görüşme. Sanki o hiç var olmamış gibi. Olay bitmiştir. İşte size 21. yüzyılın Şekspiryen ilişki tarzı. İşin en acı tarafı da çoğu insanın bunu kanıksamış olması. İşte size iletişim çağı.

Birbirimizin yüzüne karşı iki cümle kuracak cesaretimiz yok. Birbirimizi dinlemeye tahammülümüz yok. Sabırsız bir nesiliz, beklemeye vaktimiz yok. Her şey kontrolümüz altında olmalı, her zaman.

Saatime baktım. Hala vaktim vardı. Zaman yavaş akıyordu. Planımı kurmuştum ama aslında plan da denemezdi. Sadece, benim gerçekten neyimden etkilenmiş olabileceğini düşünmüştüm. Pek yakışıklı sayılmazdım. Yüzüne bakılmayacak gibi de değildim ama benden daha iyileri vardı. Pek konuşkan biri de değilimdir. En azından henüz yeterince samimi olmadıklarım. Ayrıca ilişkimiz süresince birbirimize pek uymamıştık da zaten. Sadece... O gün ona kendimi anlatırken, sanki hayatım boyunca ilk kez birinin beni gerçekten dinlediğini düşünmüştüm. Yine de onun o günün sonunda tam olarak neden ve ne hissettiğini bir türlü kafamda belirleyemedim. Niye okumadım ki o "önemsiz" notları sanki? Planım basitti. Onunla hiç o konulara girmeden, bir bahane bulup geceyi erken sonlandıracaktım. Böylece biz hiçbir zaman birbirimize karşı hisler oluşturmayacaktık. Ben de hiçbir zaman onu kurtaramamanın pişmanlığını yaşamayacaktım. Evet, o kararı almasına ben sebep olmamıştım. Size göre öyle. Ama önleyemedim de. Çünkü yanında değildim. Ben bile yalnız bırakmıştım onu. Kendimce sebeplerim vardı evet ama bütün o sebepler içimdeki suçluluk duygusuna sadece benzın döküyordu.

Birami bitirdim. Hala on dakika vardı. Beklemeye tahammülüm kalmamıştı. Eğer birkaç koca seneyi bir anda silip yok edeceksem bunu bir an önce yapmalıydım. Fikrimi değiştirmeme vaktim olmamalıydı. Kalkıp o caddeye gittim. Gitarıcı çocukları bulmaya çalıştım. Nitekim buldum da. Ekipmanlarını henüz yeni kurmuşlardı. Henüz çalmaya başlamamışlardı. Cam bir su şişesinden kırmızı renkli bir içkiyi shot bardaklarına doldurup içiyorlardı. Yanlarına oturdum. Zaten normal şartlarda aşağı yukarı 20-30 dakika içinde yanlarına oturmuş olacaktım. Hemen bana da ikram ettiler. Bardaklarımızı tokuşturduk ve direkt kafamıza diktik. Kırmızı ateş boğazımdan geçerken istemsizce bir küfür savuşturdum. Güldüler. Tatlı bir vişne aroması vardı ama benim için fazla sertti. Hemen bir tane daha doldurdular. Rakiya deniliyormuş buna. Babaanneleri her kış evde litrelerce yaparmış. Bir çeşit brendi aslında. Kuzenlermiş. Balkan göçmenleri. Aileleri savaş zamanında Türkiye'ye gelmişler. Yanımda oturan, kırmızı v yakalı İzmir'de doğmuş. Elinde gitar tutan soluk yeşil tişörtlü ise savaştan sonra Saraybosna'da doğup büyümüş. Aralarında 3-4 yaş varmış. Şimdi de Hırvatistan'ın buraya çok benzeyen bir şehrinde okuyorlarmış. Sadece yaz tatillerinde

geliyorlarmış falan. Bütün bu ayrıntılarla ve ev yapımı içkiyle kafamı doldururken telefonum çaldı. Oturduğumuz yeri tarif ettim. Sonuçta ikimizin de o an burada olması yeterliydi. Geri kalan her şeyi değiştirebilirdim. Yanlarında başka renkte iki şişe daha vardı ama vişne aroması bile bu kadar sert gelmişken diğerlerini denemeyi göze alamadım. Hem, ağzımın tadını da bozmak istemedim.

Zaman algım iyice kaymıştı. Gitarıcı çocukların adlarını çoktan unutmuştum. Kendilerini zamanın akışına bırakmış, şarkılarını söylüyorlardı. Onlara kulak veremiyordum, çünkü

bekliyordum. Onun gelmesini bekliyordum. Birazdan zaman çizgisinde yapacağım değişikliğin sonuçlarını hayal etmeye çalışarak. Birden kırmızılı çocuk girdi o şarkıya:

“Nema više sunca,

Nema više meseca”

Yeşilli gitarçı çocuk şarkıya katılırken uzaktan onun yaklaştığını gördüm. “Nema tebe Nema mene, Ničeg više, nema joj”. Başına birazdan geleceklerden habersiz, dahası başına gelmeyecek onca şeyden habersiz, yürüyordu ışıklar saçarak. Durumun burukluğuna rağmen gülümsemekten kendimi alamıyordum. Bunca yıl sonra onu ilk kez görüyordum sonuçta, tabii o bunu bilmiyordu. Yanımıza geldiğinde gözleri ay ışığı gibi parlıyordu bana bakarken. Yerimden kalktım ve ona son kez, sımsıkı sarıldım. Neredeyse ağlayacaktım. Ama ona söyleyemezdim. Kurallar arasında gelecekte olacakları apaçık söylememek de vardı sanırım. Zaten böyle bir saçmalığa niye inansın ki? Gitarçı çocuklar artık hep bir ağızdan söylemeye başlamıştı biz otururken: “A ja se pitam moja draga, Šta će biti sa nama?”. Sadece birkaç dakika içinde her şey bitecekti. Ondan sonrasında ise geri dönecektim. Onsuz hayatımın nasıl olacağını zaten az çok biliyordum.

Burada açık açık o gece neler söylediğimi anlatmaya utanıyorum. Ama size şöyle anlatayım: abuk sabuk bir meseleden anlamsız, içi boş, saçma sapan bir kavga çıkardım. Kanımdaki alkolün de etkisiyle zor olmadı. Üstelik onu bunca zamandır tanıdığım için nelere sinirlendiğini ve nasıl davranacağını çok iyi biliyordum. Meseleyi büyüttükçe büyüttüm. Gitarçı çocukların biraz ötesindeydik artık. Ama kalabalığın arasındaydık hala. En sonunda dayanamadı, bir yandan gözyaşlarını tutmaya çalışırken öfkeyle bağırdı çağırdı. Ben ise döndüm arkamı, çekip gittim. Koşarak uzaklaşmaya çalıştım. Zaman yavaşladı. Gözlerim karardı. Herhalde içkiyi fazla kaçırmış olmalıyım.

Derken gözümü açtım. Yine aynı beyaz paslı büyük dolabın önünde, yine o sandalyede oturuyordum. Klasör ve çeviri cihazı hala masanın üstündeydi. Satranç takımı da düzeltilmişti. Söylemeyi unutmuşum, o ana gitme hakkını satrançta kazanmıştım. Herkesin en az bir kez bu yaşlı adamla satranç oynama ve kazanırsa istediği tarihe geri gitme hakkı vardı. Ayrıca bu senede birkaç kez tekrarlanıyordu.

Önümde yaklaşık otuz sayfalık bir belge duruyordu. Bu sefer Latin alfabesiyle, benim dilimde yazılmış. “Öngörülemez Sonuçlar Raporu”. O sırada bana bir bardak su getirdiler. Ayıktım. Zihnim tertemizdi. Belge zaman çizgisinde yaptığım değişikliklerin bütün sonuçlarını, gayet açık ve karşılaştırmalı bir şekilde kısaca anlatıyordu. Sayfaları çevirirken dehşete düştüm. Yaptığım müdahalenin hiçbir faydası olmadığı gibi, her şeyi daha da berbat etmişti. Raporu yazana göre o gece, orijinal zaman çizgisinde onun hayatının en mutlu günlerinden biriymiş. Ve benim bunu onun elinden aldığı yetmiyormuş gibi, o önlemeye çalıştığım kararını, yani her şeye son verme isteğini ise çok daha erken uygulamaya koymasına sebep olmuşum farkında olmadan. Kıp kırmızı olmuşum. Hayır bu olamaz. Ona döndüm. “Beni geri gönder!” diye bağırmağa başladım. Bağırmağın yalvarmaya dönüştü. O ise sakın bir tavırla suyumun içmemi ve sondan bir önceki sayfayı açmamı söyledi. Ben seni uyarılmıştım, diye de ekledi.

Ellerim titreye titreye söyleneni yaptım. Sayfanın en altında bir soru cümlesi ve “evet” ile “hayır” yazan iki kutucuk vardı: Değişiklikleri onaylıyor musunuz? Bana bir kalem uzattı. Hiçbir şeye anlam verememişim.

“O da aynı güne gitmeyi istemişti.” dedi. “Ama değiştirmek için değil, o günü baştan sona birebir tekrar tekrar yaşamak için. Onun başına gelenlerin hiçbiri senin suçun değildi. Yaşarken bunu hiçbir zaman anlamadın ve kendini suçlayıp durdun. Sen ona o gün yaşama sevinci vermiştin. Yeterli olmadı, evet ama bu seninle alakalı bir durum değil. Merak etme. O formu onaylamadığın sürece her şey aynı kalacak.”

“Sizin ‘öteki taraf’ ya da başka isimler verdiğiniz bu yeri ilk kurduğumuzda sizin türünüzden gelen herkes hayal kırıklığına uğramıştı. Ve herkes derin pişmanlıklar içinde kıvranıyordu. Oysa hiçbir zaman yöneticinin amacı bu değildi. Sorun şuydu; sizi tam olarak anlayamamıştık. Ta ki o güne kadar. Yönetici bize araştırmamızı buyurdu: sizi neler tatmin eder? Tahmin edemeyeceğin kadar çok eseri inceledik. Edebiyat, felsefe, sinema, resimler hatta o mağaralara çizdikleriniz dâhil, o garip üçgen binalar, bilgisayar oyunları, daha bir sürü şey... Ve bir gün ben Yedinci Mühür’e denk geldim...”

Tabi ya! O fotoğraftaki adam Bergman’dı! Nasıl unuttuğum. Demek satranç da bu yüzdendi. Anlattığına göre burada artık ölüm olmadığı için, hiçbir şeyin anlamı kalmamıştı bizim açımızdan. Onlar da bize, sonunu bildiğimiz bir filmin, istediğimiz bir sahnesini tekrar izleme ya da değiştirme hakkı tanıyarak kısmen çözmüşlerdi bu sorunu. Karşılığında tek istedikleri ise satranç oyunuydu. Sırf meraktan sordum ona; filmde görünce yoğun bir heves ve merak duygusu hissedip kendi kendine öğrenmiş. Yöneticiye defalarca dilekçe yazıp en sonunda kabul ettirebilmiş bu sistemi.

“Pişmanlık duygunuzun sınırsızlığını bildiğimiz için” dedi, “her seferinde bu raporları oluşturuyoruz. Yaşadığın şey bir bakıma gerçek, ancak asıl gerçek değil. O kâğıdı onaylamadığın sürece esas gerçeklik hiçbir zaman değişmeyecek. Simülasyon mu diyordunuz? O oynadığınız bilgisayar oyunları gibi işte. Önceki kayıttan devam edecek her şey.”

“Üstelik, oryantasyon haftasından sonra onu görebilirsin. Uzun zamandır seni bekliyordu.”

Bu zamana kadar hiçbir kararı o kadar hızlı ve kendimden emin bir şekilde almadım...
